

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشورهای غیر اسلامی

دکتور فضل الله ممتاز
پژوهش گر مسائل فقهی معاصر و استاد دانشگاه

الله
سُلْطَانُ
الْحُجَّةِ

فتوی و حکام

مسئلہ های مقیم کشور های غیر اسلامی

نویسنده: دکتور فضل الله ممتاز

پژوهش گر مسائل فقهی معاصر و استاد دانشگاه

مشخصات کتاب

• عنوان: فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی

• نویسنده اش: دکتور فضل الله ممتاز

پژوهشگر مسائل فقهی معاصر و استاد دانشگاه

• برگ آرا: رحم الله ستاری

• چاپ: چاپ خانه سعید

• چاپ اول، بهار ۱۴۰۱ هـ ش

تقریظ بر اثر گرانبهای (فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی)

الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهدى لولا أن هدانا الله والصلة
والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه.

بدون شک پیروی از قرآن، سنت نبی اکرم صلی الله علیه وآلہ وسلم سراپا
مملو از پیام‌های جاویدان و حیات بخش بوده که هر سطر آن به عنوان قانون
رهبری برای انسانیت شمرده می‌شود.

با اتباع از قرآن و سنت نبوی سعادت هردو جهان نصیب مان بوده و ضمانت
محبت و دوستی الهی برای مان از طرف الله رب العزت گردیده است آنجا که
میفرماید: (فَلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحْبُّونَ اللَّهَ فَاتَّعُونِي يُحِبِّكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ).

بحث اقامت در سرزمین‌های غیر اسلامی به یکی از معضلات کلان تبدیل
شده که علمای مسلمین در طول تاریخ به بحث روی آن پرداخته و میان جواز
وعدم جواز و جواز مطلق و مقید و مانند این مسائل کتب عدیدی نوشته شده
که به اهمیت موضوع اشاره میکند.

کتاب حاضر که اثر دانشمند گرانقدر، مبارز مخلص و پر تلاش دکتور فضل
الله ممتاز بوده رساله نهایت مفید و مثمر، نیاز هر مقیم جوامع غیر اسلامی
است.

این رهنمود حیات بخش زندگی که در ضمن فتاوی متعدد در طول چند سال
جمع آوری گردیده، خواندن آنرا به هر برادر و خواهر مسلمان توصیه می
نمایم.

زیرا بر هر مسلمان واجب ولازم است تا همه اعمال و کردار و معاملات خود را
به طریقه شریعت اسلامی عیار سازد. واز هر نوع گفتار، کردار و معاملات که
مخالف شریعت بوده خود داری نماید.

نویسنده این اثر کار بجا و خیلی ها مفید و نیکو نموده از الله متعال برایشان پاداش نیکو خواهانم.

استاد محترم دکتور فضل الله ممتاز سعی وتلاش علمی و جامع که در باب جمع آوری مطالب این اثر مفید آن به خرچ داده قابل ستایش و تحسین است. امتیاز دیگری که این رساله دارد اینست که به شیوه روان و سلیس و جامع فهم تحریر گردیده و هر کسی از آن استفاده اعظمی کرده میتواند. از الله رب العزت برای مؤلف رساله مذکور توفیقات مزید در راه خدمت و ففع رسانی به مسلمانان خواهانم.

پس بر ماست که نخست خود را بیاموزانیم، وسپس برای دیگران چیزی را که آموخته ام برسانیم، امید داریم که پروردگار جهانیان درین راستا برای همه ما توفیق عطاء فرماید، از پروردگار هدایت توفیق به رفتن راه مستقیم میخواهیم، وسپس، اخلاص درنیت و عمل میخواهیم، تا هر عمل مان را فقط بخارط رضایت خودش بگرداند، تا از نتیجه آن در دنیا و روز آخرت استفاده نماییم. زیرا بهترین توشه، توشه است که در آخرت حاصل میگردد.

والسلام عليکم ورحمة الله وبركاته

باعرض حرمت

پروفیسور دکتور نورالله کوثر

کادر علمی اکادمی علوم افغانستان و استاد پوهنتون

مقدمه

الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام على رسوله الأمين محمد، وعلى آله وأصحابه، ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين، أما بعد،
بدون شك علماء وعامة افراد امت إسلامي واجب تبليغ ورسانیدن دعوت إسلامی را دارند و نزد الله متعال در روز قیامت معدور شمرده نمی شوند اگر با وجود داشتن فرصتها وسائل دعوت سهل انگاری و غفلت نمایند در حالیکه پیامبر محبوب اسلام امت خود را امر نموده که این دین را در هر فرصت به اندازه توانایی خود به دیگران برساند: "بلغوا عنی ولو آية" شریعت مرا تبليغ کنید ولو به اندازه تفسیر یک آیه قرآنی، بر علاوه از ادای واجب، دعوت الى الله ثواب وفضیلت بی شمار دارد که رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح بیان می کند: "والله لأن يهدي الله بك رجلاً واحداً خير لك من حمر النعم" سوگند به الله که اگر او تعالی به دست تویک مرد را هدایت کند، برایت از شترهای سرخ بهتر است.

اما دعوت و نشر اسلام توسط فرزندان اسلام که در کشورهای غیر اسلامی زندگی میکنند اهمیت بیشتر دارد زیرا که آنها سفیران غیر رسمي مسلمانان هستند در صورتیکه خود آنها اسلام را به شکل حقیقی تمثیل کنند و به احکام آن عمل کنند و در سلوک، روش و رفتار خود رحمت و عدالت این دین زیبا را به نمایش بگذارند مثلا مخاطبین شان زیاد است از جمله همسایه های غیر مسلمان، همکاران دفتری، داکتران شفاخانه، تاجران و آنانی که با این مسلمانان تعامل دارند به دین مبین اسلام مشرف میشوند و از مسلمان نیکو صالح و صادق الگو برداری میکنند.

۲ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

یقیناً که این برادران و خواهران مسلمان ما مصدر نور و روشنی نشر اسلام عزیز میشوند اگر مسلح به علم و دانش شرعی کافی و مزین با نرم خوی و آراسته به حکمت بوده باشد، زیرا نرم خوی و تعامل نیکو مؤثربیت بیشتر میداشته باشد، قلبهاي غافل و مسدود را باز میکند در حالی که موقف گیری سختگیرانه، زشت‌خوی و تند روی وشدت آثار ونتائج بد و ناگوار در پی دارد، الله متعال از صفات رسول الله صلی الله وسلام که دعویگر اول بود ذکر میکند که نرم خوی بود و اخلاق نیکو داشت با دوستان و حتی با مخالفین خود: "فِيمَا رَحْمَةٌ مِّنَ اللَّهِ لِنَتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظًا الْقُلْبِ لَأَنْفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ" کلید کامیابی و پیروزی در دعوت، وجاهگرفتن در قلبها همانا نرم رفتاری و مراعت کردن حکمت است و بر این مطلب الله متعال در قرآن کریم تأکید کرده و فرموده است: "اَذْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمُوعِظَةِ الْحَسَنةِ وَجَادِلُهُمْ بِالْتَّيْهِ هِيَ أَحْسَنُ" دعوت شما بسوی او تعالی همراه حکمت و نرمی و مباحثه با شیوه‌های زیبا باشد.. واژ غلط، زشت خوی و بد رفتاری دوری جویید.

لهذا قبل از همه باید از اهمیت فقه و دانش دینی و دعوی در زندگی مسلمان حرف بزنیم و این سوال را مطرح کنیم که فقه، دانش و آگاهی دینی در زندگی فردی و اجتماعی مسلمانان چی اهمیت دارد خصوصاً آن مسلمانانیکه در جوامع غیر اسلامی زندگی میکنند؟

جواب این سوال ضروری و حیاتی است مثلاً آیا متوجه کسی شده ای که اراده وقصد سفر را به یک شهر و یا کشور دیگر دارد، لیکن قبل از آغاز سفر کتاب رهنما را میگیرد و راجع به مکان و یا کشور مورد نظرش که قصد رفتن را به آنجا دارد، و برای اولین بار آنجا سفر میکند، کتاب رهنما را گرفته باشد و به زمین بماند، و از آن استفاده نکند، وسفرش را بدون داشتن رهنما و آگاهی لازم

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۳

آغاز کند، چه فکر میکنید، که آیا در یافتن راه و تحقق اهداف سفر خود دچار مشکلات و سردرگمی نمی شود؟ جواب قطعاً این است که میشود.

وبه همین اندازه بلکه بیشتر و زیاد تر از آن مسلمانان مقیم کشور های غیر اسلامی به رهنمود های الهی و منهج اسلامی نیاز دارد، زیرا احکام و تعالیم اسلام رهنمای آسمانی است برای همه بشر الله متعال فرستاده است: "قد جاءكم من الله نور و كتاب مبين ، يهدى به الله من اتبع رضوانه سبل السلام ، ويخر جكم من الظلمات الى النور باذنه ويهديهم الى صراط مستقيم".

از جانب الله متعال نور و روشنی وهدایت و رهنمایی و کتاب واضح و آشکارا برای شما فرستاده شده که توسط آن کسانی را هدایت به راه نیکی و راست می نماید که تعالیم آسمانی را قبول کرده و رضایت او تعالی را بدست آورده و برای خوشنودی اش عبادت وتلاش کرده ، واگر شما چنین کنید شما را از تاریکی جهل و شرک به روشنی و نور اسلام سوق میدهد و به راه راست که همانا راه بهشت بربین است میرساند.

یقیناً صحابه کرام و بعد از آنها علمای امت این دلیل ارشادی و رهنمای دینی را نشانده‌ی کردند، توضیح دادند و شرح نمودند، و این همه احکام و آداب و رهنمایی‌ها را از قرآن کریم و سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم استباط نمودند، و در کتب نوشته و جمع آوری و تدوین نمودند، که امروز بنام فقه اسلامی شهرت دارد.

در حالیکه برادران و خواهران مسلمان هموطن ما در کشورهای غیر اسلامی به مشکلات گوناگون و چالش‌های متعدد مواجه هستند حتی گفته می‌توانیم در صورت عدم آگاهی درست از دین مبین اسلام و احکام والای آن، و توجه نکردن به عقیده توحید، آداب اسلامی ممکن است در فتنه‌های دینی بیفتند و در گردابهای بی دینی ذوب شوند، تنها راهی که دین و ایمان مسلمان را حفاظت میکند همانا تمسک به دین مبین اسلام و تلاش برای ثبات و

۴ فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی

استقامت و افزودن در دانش دینی است زیرا در محیطی که اسباب و عوامل انحراف و بی دینی زیاد باشد و اباحت مطلق وجود داشته باشد بنده صالح و مؤمن راستین بودن از ما مجاهدت های زیاد می خواهد که لحظه از طاعت الله مهربان غافل نباشیم و همه امورات زندگی خود را در همه عرصه های دینی، اجتماعی، اقتصادی در روشی احکام والای دین میین خود تنظیم کنیم و در موارد که نمی دانیم از طریق رسانه های اجتماعی و وسائل تواصل از علماء و دعوتگران خود سوال کنیم زیرا حالا دنیا مثل قریه شده و دست رسی به احکام دینی آسان شده خصوصا از علمای که متصف به حسن سیرت و تقوی و علم و عمل باشند بپرسیم الله متعال در قرآن کریم می فرماید: "فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ".

از علماء سوال کنید و بپرسید احکام دین خود را اگر نمی دانید، در همین راستا خواستیم که رابطه علماء و دعوتگران کشور عزیز ما افغانستان با هموطنان عزیز و متدين و با ایمان ما در خارج کشور مستحکم و استوار بماند این کتاب تحت عنوان: "فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشورهای غیر اسلامی" را منحیث تحفه علمی و ایمانی برای ایشان تقدیم میکنیم زیرا اکثریت سوالات دینی که به آن مواجه بودند در متن این کتاب به شکل سوال و جواب جمع آوری شده است.

الله متعال علم نافع و عمل صالح نصیب مان کند و این فتاوی و نوشتہ های دینی را قبول بدارد و ما را شرف دوام و استمراریت در این راستا ببخشد تا اینکه در این دنیا کلید خیر و قفل شر شویم.

دکتور فضل الله ممتاز

پژوهشگر مسائل فقهی معاصر و استاد دانشکاه

آیا کشورهای غیر اسلامی دار الکفر هستند؟

کشورهای غیر اسلامی که دران غیر مسلمانان زندگی میکنند و قوانین غیر اسلامی را تطبیق می نمایند بدون شک دار الکفر هستند لیکن باید بین دار الکفر و دار الحرب فرق قائل شویم همه کشورهای غیر اسلامی دار الحرب نیستند تنها آن کشورهای دار الحرب هستند با مسلمانان در حالت جنگ هستند مثل کشور صهیونیستی اسرائیل، اما کشورهای دیگری دار الکفر هستند نه دار الحرب، وکشور غیر اسلامی تا وقتی دار الحرب میباشد که با مسلمانان در حالت جنگ باشد، اما کشورهای غیر اسلامی که با مسلمانان معاهدات و روابط دارند دار الکفر هستند نه دار الحرب.

گفتنيهای شرعی منصفانه بدور از افراط و تفريط پيرامون زنده گي مسلمان در کشورهای غیر اسلامی

برادر محترم و دوست عزيز ما خادم القرآن والسنّة ياسين عرب قريشي از کشور فنلاند سوال نموده:

حكم تابعیت و زندگانی در کشورهای اروپایی از نظر شرعی از باب تربیت اولاد در بحث اسلامی چیست؟

وظیفه ای یک مؤمن و مسلمان نسبت به زندگی کردن در شرایط کنونی چگونه باید باشد. اسلام عزیز طبق قرآن و سنت برای مسلمان شرایط را چگونه مشخص ساخته هست؟ زیرا ویدیوی یکی از علماء و دعوتگران سرشناس از شهر کابل در رسانه های اجتماعی دست بدست میشود که ایشان نظر داده اند

۶ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

که مسلمانانی که تابعیت کشورهای غیر اسلامی را قبول کنند کافر می‌شوند زیرا حکم طاغوت را قبول کرده‌اند.. شما لطفا در این مورد روشنی بیندازید.
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

در مورد اقامت و زندگی کشورهای غیر اسلامی نباید حکم عمومی نماییم بلکه نظر به حالت اقامت کننده آن دیار و هدف از زیستن در آنجا و حالت دینی هر شخص حکم شرعی را بیان کنیم تا اینکه در تکفیر هموطنان عزیز و متدين ما مقیم آن دیار واقع نشویم چون من خودم هموطنان عزیز مقیم کشورهای اروپایی و امریکا آسترالیا و نیوزلند را می‌شناسم که شب و روز برای خدمت به دین کار می‌کنند و درجه اخلاص و تدین آنها قابل غبطه و افتخار است و در هر کار خیر سبقت دارند و پیشتر ازند با جان و مال خود:

- الف: زندگی کردن در کشورهای غیر اسلامی جائز و روا می‌باشد در صورتیکه:
۱- مسلمان و خانواده اش در فتنه دینی واقع نگردد و به قیمت دین و ایمانش تمام نگردد دین خود را از دست ندهد و منحرف نشود.
۲- عبادات خود را بدرستی و آزادانه انجام داده بتواند و در تنگنای دینی قرار نداشته باشد و موانع ادائی عبادات سر راهش نباشد.

**

ب: زندگی و اقامت در کشورهای غیر اسلامی مستحب است و ثواب دارد اگر مسلمان به نیت دعوت اسلامی و نشر احکام شرعی و پیام رسانی دینی آگاهی دهی و تبلیغ مسائل دینی درین کشورها به سر می‌برد و به مشکلات دینی هموطنان عزیز ما مقیم این کشورها رسیده‌گی می‌کند مثلًا امامت می‌کند نکاح شان را بسته می‌کند به سوالات دینی آنها پاسخ میدهد منازعات خانوادگی وغیره آنها را در روشنی شریعت حل و فصل می‌کند.. اینها سفیران دعوت اسلامی هستند برای محافظت از دین هموطنان تلاش دارند.. امثال دعوی‌گران استاد سید خبیب سادات، محمد نسیم ریحان، و یاسین عرب

۷ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

قریشی وغیره، در صورتیکه دعوت اسلامی اینها نتیجه بخش باشد و اثرات دینی مثبت داشته باشد بودن این داعیان در آن دیار واجب وفرض کفایی میباشد و حدیث صحیح رسول الله صلی الله علیه وسلم عمل میکنند که فرموده است: "بلغوا عنی ولو آیة" پیام ما را به مردم برسانید و احکام دین من را نشر کنید ولو به اندازه تفسیر یک آیه قرآنی..حالانکه داعیان ما سبب شدن دهها و صدھا تن به دین میبنند و از دین میبن اسلام در انجا پاسداری و محافظت می نمایند.

**

ج: زندگی و اقامت در کشورهای غیر اسلامی حرام و گناه کبیره است برای کسانیکه در نتیجه اباحت در فتنه بی دینی واقع میشوند دین ایمان و عقیده خود را از دست میدهند قبولی کشورهای غیر اسلامی به قیمت ایمان شان تمام میگردد حرام و حلال را فرق نمی توانند خود اینها و خانواده ها و نسل های بعدی شان غیر مسلمان تربیه میگردند برای اینها نه ابتداء جایز است آنجا بروند و نه اقامت و بود و باش داشته باشند چون اباحت و بی دینی و فحشاء و مروج بودن شراب و مسکرات و گوشت خوک و خنزیر و گوشتھای حرام در بی دینی کشانیدن و انحراف تأثیرات سلبی دارد.

**

د: اما سفر کردن و اقامتھای مؤقتی در کشورهای غیر اسلامی بخارط تجارت، تداوی ، درس و تعلیم و فراگیری تخصصات ساینسی و تکنالوژی مانع شرعی ندارد که نیت مسلمان بعد از اتمام هدف برگشت باشد.

**

واجب علماء و دعوتگران در قبال هموطنان عزیز ما مقیم کشورهای غیر اسلامی:

۸ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

بر علماء و دعوتگران کشور ما فرض است که مطابق رهنمود های قرآنی و ارداشت نبوی و با در نظرداشت آداب، قواعد، ضوابط و اصول دعوت اسلامی که همانا حکمت و تدرج و مخاطب قرار دادن مردم با حکمت و شیوه نیکو و اسلوب و زبان زیبا است عمل نمایند و با هموطنان مقیم ما در دیار غیر اسلامی تواصل داشته باشند و به مشکلات دینی آنها رسیدگی نمایند و با استفاده از وسائل دعوت از جمله رسانه های اجتماعی که دنیا را به قریه مبدل دینی آنها دست به کار باشند زیرا همین واقع آنها است و قضا و قدر بوده که آنها ساکن آن دیار هستند و نباید از این بخش مهم هموطنان عزیز خود غافل باشیم چون هموطنان متدين ما مقیم در کشورهای غیر اسلامی بالای ما حق دارند در عین حال در آبادی کشور ما و کمک رسانی و کفالت یتیمان و خانواده های بی بضاعت داخل کشور نقش دارند... خوب است که از تواناییهای آنها در راستای خدمت به اسلام و کشور و ملت استفاده مثبت کنیم و در حل مشکلات دینی آنها کوشان باشیم.

رفتن به کشورهای غیر اسلامی اگر به قیمت دین وایمان مسلمان تمام شود جواز ندارد

-

یکی از هموطنان از شهر کابل پایتخت وطن عزیز ما سؤال می کند که من در نتیجه بی کاری و بی اطمینانی می خواهم به طرف اروپا بروم خو می ترسم گمراه نشوم.. برایم مشوره لازم دهید..

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، اما بعد،

درین شکی نیست مردم در بعضی از کشورهای اسلامی به مشکلات گوناگون دچار استند از جمله بی کاری و مشکلات اقتصادی و بی امنیتی

..خصوصا کشور عزیز ما از چهار دهه به این طرف میدان جنگ است و حالا بعد از روی کار آمدن حکومت اسلامی نیز مشکلات اقتصادی وجود دارد..لیکن با وجود همه نا بسامانیها اگر مسلمان یقین داشته باشد که رفتنش به خارج از کشور به قیمت دین وايمانش تمام می شود و در نتيجه اباحيث و بی بندوباری و شراب نوشی وزناکاری دین خود را از دست می دهد و نعوذ بالله کافر می شود.. درین حالت بودنش در وطن عزیز ما واجب است ورفتنش به کشور غیر اسلامی گناه بزرگ و حرام قطعی است..واگر یقین داشته باشد که دینش را از دست نمی دهد بلکه سبب هدایت دیگران می شود و در نتيجه اخلاق نیکو و صداقت و امانت داری سبب مسلمان شدن دیگران می شود درین حالت می تواند که سفر کند.. فقهاء رفتنه به کشورهای غیر اسلامی را بخاطر دعوت، تجارت، تداوی، و تعلیم جواز داده اند در صورتیکه مسلمان در آنجا ذوب نشود یعنی دین خود را از دست ندهد و کافر نشود... چون در نتيجه آزادی بی حد وحدود و شراب نوشی و فحشاء و خوردن گوشت خوک و خنزیر امکان دارد مسلمان ضعیف النفس و ضعیف الایمان و کم علم و دانش بزودی گمراه شود .. و باید قبل از تصمیم گرفتن به سفر به آنسو زیاد غور و فکر واستخاره نمود... مثالهای زنده وجود دارد که بسیاری از هموطنان ما در نتيجه تساهل و بی غوری در آنجا دین خود را یا بصورت کلی و یا جزئی از دست داده اند... و باید مسلمان اقتصاد را بر دین وايمان ترجیح ندهد.

فقهاء می فرمایند که این حکم عام است یعنی اگر دین مسلمان در کشور اروپایی مصیون باشد و در کشور اسلامی زیر تهدید مرگ و بندی شدن و ترک کردن دین باشد باز آنجا بهتر است و این را علمای فقه الأقلیات " الهجرة المعاكسة" نامیده اند .

۱۰ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

به هر صورت و خلاصه مطلب این است که توصیه بنده به این دوست عزیز این است که اگر بالای خود باور و اعتماد ندارد باید از تصمیم خود منصرف شود و خداوند متعال برایش بدیل خیر میدهد رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است: "من ترك شيئاً لله عوضه الله خيراً منه" هر کسی که بخاطر الله متعال از امتیاز و یا داشتن و گرفتن چیزی منصرف شود او تعالی برایش بدیل بهتر میدهد.

اشخاصیکه خانواده‌های خود را به خارج میبرند و سبب گمراهی آنها می‌شوند آیا گناه نسل‌های بعدی را نیز متحمل می‌شوند؟

هموطن محترم ما هارون موحد مقیم امریکا چنین سوال نموده: اشخاصی که به کشورهای غیر اسلامی هجرت میکنند آیا آنها مسئولیت دارند و مؤاخذه میشوند بخاطر نسل بعدی که در آن کشورها می‌مانند و گمراه می‌شوند؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
بلی بدون شک آنها مسئولیت گمراهی و بی دینی نسل بعدی خود را دارند که آنها را با خود بردند و تا به روز قیامت گناه همه بدوش اشخاصی میباشد که بخاطر گمراهی آنها زمینه سازی کرده اند، رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح به روایت امام مسلم می‌فرماید:

"من سن في الإسلام سنة حسنة فله أجرها وأجر من عمل بها من بعده من غير أن ينقص من أجورهم شيء، ومن سنَّ في الإسلام سنة سيئة فعليه وزرها ووزر من عمل بها من بعده من غير أن ينقص من أوزارهم شيء".

هر کسی بنیاد و تهداب کار خیر و نیک را بگذارد و در آن قدم بماند و دوست به کار شود اجر و پاداش آن تا به روز قیامت جاری بوده و برایش ثواب آن میرسد

فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور‌های غیر اسلامی ۱۱

چون وسیله خیر شده، و هر کسی بنیانگذاری کارهای شر رشت و نادرست و ناروا را می‌کند و وسیله شر و گمراهی انسانها می‌شود تا به روز قیامت نه تنها گناه آن را متحمل می‌شود بلکه گناه کسانی را که به سبب این کارش گمراه شده و راه حق را ترک کرده نیز متحمل می‌شود.

لهذا هموطنان مسلمان ما قبل از آغاز سفر و تصمیم نهائی متوجه این عاقبت ناگوار نیز باشند که خدای نخواسته خانواده مسلمان خود را که نعمت الهی است از دست ندهند و حتی آنهاییکه به کشورهای غیر اسلامی قبل از رفته اند در صورتیکه إحساس نمایند که دارند افراد خانواده خود را از دست میدهند و از نظر دینی ذوب می‌شوند فوراً بطرف کشور عزیز ما رخت سفر بینند شامل اجر و ثواب فراوان می‌شوند زیرا هجرت بخاطر محافظت از دین فرض عین است بالای مسلمان.

بخاطر پناهندگی در کشور اروپایی خود را مسیحی معرفی کرده آیا مرتد شده؟..

-

یکی از دوستان دانشمند از علمای ولایت پنجشیر که برایش سوال رسیده خواهان رهنما شرعی شده چنین نوشتہ را فرستاده:
چگونه توبه کنم نماز خوانده نمیتوانم بخاطریکه ده کیس خود را مسیحی معرفی کردیم چه کار کنم نمیدانم. اگر به نماز رو بیارم به کیسم صدمه میزند؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
مسلمان مقیم کشورهای غیر اسلامی که عبادات و فرائض الله متعال را بجا آورده نتواند، دین و ایمانش را در نتیجه ابا حیث، فحشاء، شراب نوشی، خوردن گوشت‌های حرام و آزادی که با ایمان ضعیف و نبود علم شرعی و تقوا

و پرهیزگاری کامل دین خود را از دست دهد برای این شخص حرام است که در آنجا بود و باش کند و بالایش فرض است که از آنجا به کشور اسلامی منتقل شود... و اگر مرتد شود در روز قیامت برای ابد در آتش دوزخ می‌سوزد. وکسی که بدون جبر، اکراه و اعمال فشار تلفظ کند که غیر مسلمان است از نظر فقهاء مرتد می‌شود و همه احکام مرتد و غیر مسلمان بالایش تطبیق می‌گردد زیرا که به اختیار و رضایت خود اقرار نموده است که کافر شده.. اما مسئله که مسلمان جبرا بالایش تحمیل شود در آن صورت کافر نمی‌شود، الله متعال فرموده است: "مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقَبْلُهُ مُطْمَئِنٌ بِإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفُرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَصَبٌ مِّنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ" کسی بعد از ایمان آوردن و مسلمانی کافر شود مگر اینکه توسط جبر، اکراه و اعمال فشار و زور مجبور شود به اقرار کردن به کفر لیکن قبل از مؤمن باشد کافر نمی‌شود، لیکن کسانی که به انشراح قلب و رضایت و بدست آوردن دنیا کافر شوند مورد قهر و غصب الله متعال قرار می‌گیرند که در آخرت عذاب بزرگ و درناک در انتظار شان است که همانان آتش دوزخ می‌باشد.

انسانی که به اختیار خود و بخاطر بدست آوردن منفعت دنیایی از دین مبین اسلام بیزاری خود را اعلان می‌کند و حرف و سخنی را بزبان می‌اورد که سبب ناخوشنوی الله متعال گردد و علنا خود را به مسیحیت و نصرانیت نسبت میدهد یقینا که آتش دوزخ جایگاهش است، رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح که امام بخاری روایت کرده فرموده است: "إِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ رِضْوَانِ اللَّهِ تَعَالَى مَا يُلْقِي لَهَا بِالْأَيْرَفْعَ اللَّهُ تَعَالَى بِهَا دَرَجَاتٍ، وَإِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ سَحْطِ اللَّهِ تَعَالَى لَا يُلْقِي لَهَا بِالْأَيْهُوِي بِهَا فِي جَهَنَّمَ" بنده حرفی می‌زنند بخاطر خوشنوی و رضایت الله متعال با وجودیکه حرفش نزد خودش اهمیت نمی‌داشته باشد لیکن الله متعال بخاطر این حرف نیکویش مقامات بلند و درجات عالی را در جنت نصیبیش می‌گرداند .. و به

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۱۳

همین قسم بنده حرفی میزند که سبب ناخوشنودی الله متعال میگردد وابن بنده متوجه این نمی باشد که حرف وسخن وموقفش خطرناک است ، الله متعال با این حرفش او را در جهنم میندازد.....اینها نسبت دادن خود را به مسیحیت ونصرانیت آسان فکر میکنند لیکن نزد الله متعال برزگ است وآنها بطرف دوزخ سوق میدهد : " وَتَحْسِبُونَهُ هَيَّنَا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ " شما آسان فکر میکنید لیکن نزد او تعالی بس برزگ است.

لهذا بر این برادر هموطن و امثالش فرض است که فورا توبه نموده به طرف الله متعال رجوع کند و اینکه قبولی کشور غیر إسلامی به قیمت دینش تمام شده ترك نماید و به طرف وطن عزیز برگردد و عبادت الله متعال را نماید وشکر نعمت مسلمانی را بجا بیاورد که این دین کسی را مجبور نمی کند بلکه دین قناعت و استدلال و دعوت به حق است.

حکم هجرت کردن به کشورهای غیر اسلامی بخاطر کار و اقتصاد

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
هجرت کردن به کشورهای غیر اسلامی بخاطر کار و بهتر شدن شرائط اقتصادی در اصل مباح است لیکن این مباح بودن ممکن است که به مکروه و یا حرام بودن مبدل شود در صورتیکه مسلمان در محظورات شرعی واقع گردد، و ممکن است که همین انتقال و سفر مسلمان به کشور غیر اسلامی حکم مستحب بودن حتی واجب بودن را نیز داشته باشد در صورتیکه بودنش در کشور غیر اسلامی سبب ادای واجبات باشد و سبب گسترش دعوت اسلامی گردد.

واین امر بر میگردد به حالت دینی خود شخص و ضعف و قوت ایمان و علمیت شرعی اش نیز به کشور که سفر میکند زیرا همه کشورهای غیر

۱۴ ﴿فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی﴾

اسلامی یکسان نیستند، مثلا بعض کشورهای غیر اسلامی است که تجمعات مسلمانان در آنجا بیشتر است و مسلمان می تواند که از دین خود به آسانی محافظت کند در حالیکه جاهای دیگری وجود دارد که در نتیجه اقامت و بود و باش در فضای اباحت و بی دینی ممکن است که انسان بزودی دین خود را از دست دهد و ذوب شود.

واجب مسلمان است که جاهای را برای اقامت خود انتخاب نماید که دینش در امان بماند و در فتنه های بی دینی واقع نگردد.

احکام و آداب زندگی مسلمانان در کشور های غیر اسلامی

مسلمانانیکه در کشور های غربی زندگی میکنند دو حالت دارند یکی: مقاوم و به دین خود محکم واستوار و ثابت قدم می ماند و با خاطر دعوت و نشر اسلام دست بکار هستند.

دومی: منحل و ذوب می شوند و دین خود را از دست میدهند.
در این مقاله شرعی این دو حالت را بررسی می کنیم و شرائط وضوابط شرعی زنده گی مسلمانان در سرزمین های غیر اسلامی به بحث میگیریم.
در اصل مسلمانان باید در کشور اسلامی خود زندگی کنند و اگر در کشور غیر اسلامی زندگی می کنند، پس باید نیت هجرت را داشته باشند، که هر زمان زمینه مساعد گردد، از سرزمین غیر اسلامی هجرت خواهد کرد. چون بدون کدام دلیل معقول و عذر شرعی برای مسلمان جایز نیست، که نیت اقامت دائمی در دیار کفر را نماید در حالیکه دینش وايمانش هر لحظه در خطر است و عبادات الله متعال را به شکل مطلوب بجا آورده نمی تواند و در حرام واقع میشود.

مگر قضیه هجرت از دارالکفر به دارالاسلام رابطه مستقیم به قدرت و توانایی یک مسلمان را دارد، یعنی وقتی یک شخص بداند، که در روشنی احکام شرعی زندگی من در سرزمین غیر اسلامی چی حیثیت دارد؟ پس از خود پرسید که: تا چی حد میتواند در این جامعه شعائر دینی و عبادات خود را انجام داده می تواند؟

به چی حد توانسته است، که در این جامعه که حلال و حرام فرق نمی شود و باحیت وجود دارد.. خود، اولاد و خانواده خود را از فتنه و فساد اجتماعی محافظت کند؟ اگر در کشور غیر اسلامی وضعیت یک مسلمان چنان باشد، که نتواند شعائر دینی خود را آشکار سازد و از سوی دیگر روز به روز در حال گفتار شدن در تنگنای فتنه و فساد باشد و از دست ظلم و ستم نیرو های دشمنان اسلام در حال ترس و وحشت بسر میبرد و گاه گاهی زندگی و حالت دینی خود و خانواده خود را در خطر می بیند، پس در این صورت نظر به اجماع علماء: هجرت از این سرزمین بالای این شخص فرض می باشد.

در این مورد الله متعال چنین ارشاد می فرمایند: "إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِيْمُ أَنفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَا كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعِفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا تَكُونُ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَهَا جِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَا وَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا، إِلَّا الْمُسْتَضْعِفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوُلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَيِّلًا، فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهَ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفْوًا غَفُورًا".

ترجمه: بیگمان کسانی که فرشتگان (برای قبض روح در واپسین لحظات زندگی) به سراغشان می روند و (می بینند که به سبب ماندن با کفار در کفرستان، و هجرت نکردن به سرزمین ایمان) بر خود ستم کرده‌اند، به ایشان می گویند: کجا بوده اید (که اینک چنین بی دین و توشه مرده اید و بدیخت شده اید؟ عذرخواهان) گویند: ما بیچارگانی در سرزمین (کفر) بودیم (و چنان که باید به انجام دستورات دین نرسیدیم! فرشتگان بدیشان)

۱۶ ﴿فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور‌های غیر اسلامی﴾

گویند : مگر زمین خدا وسیع نبود تا در آن (بتوانید بار سفر بنديد و به جاي ديگري) کوچ کنيد ؟ جايگاه آنان دوزخ است ، و چه بد جايگاهي و چه بد سرانجامي ! مگر بیچارگاني از مردان و زنان و کودکاني که کاري از آنان ساخته نیست و راه چاره اي نمي دانند .

پس اميد است که الله متعال از آنان درگذرد (چون قدرت هجرت نداشته‌اند) و خداوند پس عفوکننده و آمرزنده است .

در اين آيه مباركه الله متعال بالاي آن اشخاصيکه در سر زمین کفار زندگي می کنند و توائی اقامه دين را ندارند، هجرت را فرض گردانide است و حکم اين آيه مباركه عام می باشد و هر مسلمان شامل حکم اين آيه بوده می تواند، قسمیکه الله متعال در اينجا کلمه "ظالمی نفسهم" را بکار بردé است، یعنی با هجرت نکردن و ارتکاب يك کار حرام که با زندگی کردن در ديار مشرکين مرتکب گردیده‌اند؛ پس در اين حال اينها بالاي نفس های خود ظلم کننده هستند .

اینها در اين سرزمين در چنین حالت بسر ميرند، که نمي توانند واجبات دينی خويش را انجام بدهند، پس معدور شمرده نمي شوند .

نبی کريم صلی الله علیه وسلم برای ما چنین رهنماei کرده‌اند: "أَنَا بَرِئٌ مَّنْ كُلَّ مُسْلِيمٍ يَقِيمُ بَيْنَ أَظْهَرِ الْمُشْرِكِينَ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! لِمَ؟ قَالَ: لَا تَرَأَءُّ نَارًا هُمْ مَا".

ترجمه: من از هر يك آن مسلمان بizarم ، که در ميان مشرکين (همراه آنها مشترک) زندگي می کند ، که آتش (جهنم) از هر دوی آنها برداشته نمي شود (دور کرده نمي شود) .. کلمه (تراءی) در حدیث فوق از رویت گرفته شده و هدف آن دوری میباشد، یعنی يك مسلمان از مشرك خيلي فاصله دارد و هيچگاهي برای يك مسلمان مناسب نیست، که همراه با مشركين زندگي مشترک داشته باشد و در ميان آنها معیشت نماید .

فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور‌های غیر اسلامی ۱۷

در یک حدیث دیگر از معاویه رضی الله عنہ مرفوعاً روایت شده است، که فرموده اند: من از نبی الکریم (صلی الله علیه وسلم) شنیده ام، که چنین ارشاد فرمودند: "لَا تَقْطِعُ الْهِجْرَةَ حَتَّى تَتَطْلَعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا".

ترجمه: هجرت (در اینجا هدف از هجرت برگشتن از کفر به اسلام و از گاه به توبه می باشد) دوامدار می باشد و قطع نمی گردد، تا اینکه توبه قطع نشود، یعنی تا اینکه روح انسان از بدنش خارج نشود و تا اینکه آفتاب از طرف غرب طلوع کند.

در روشنی هر دو حدیث فوق علماء به این نظر هستند: هر کسی که از فتنه و فساد نیروی های دشمنان اسلام هراس دارد و تشویش این را با خود دارد، که از جانب آنها با برخورد نامناسب و استبدادی مواجه خواهد گردید، پس باید هجرت نماید.

امام قرطبی در تفسیر "الجامع الأحكام القرآن" نوشته است: این احادیث یاد شده نمایانگر این است، که مسلمانان باید به حضور پیامبر (صلی الله علیه وسلم) تشریف ببرند، تا اینکه با آنها باشند و از یکدیگر حمایت و پشتبانی نمایند، چون بالای اینها امر به وحدت گردیده است و باید با گروه مسلمانان یکجا شوند، بخاطر حمایت از پیامبر (صلی الله علیه وسلم) متحد شوند، باید از وی احکام دین را یاد بگیرند و آگاهی در آن حاصل کنند و بعداً این احکامات را به سطح بین المللی برسانند.

همین قسم هر آن مسلمانیکه در جامعه اسلامی سکونت داشته باشند، یک تعداد مسؤولیتها را بدوش دارند، مانند اینکه شیخ محمد بن صالح بن عثیمین - رحمة الله علیه - در مورد این مسؤولیتها چنین مینویسد: "إِذَا كَانَ هُنَاكَ ضَرُورَةٌ فَلَا يَأْسِ شَرْطٌ أَنْ يَكُونَ قَادِرًا عَلَى إِظْهَارِ دِينِهِ وَ أَمَّا إِذَا لَمْ يَكُنْ هُنَاكَ ضَرُورَةٌ

۱۸ ﴿فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور‌های غیر اسلامی﴾

فَلَا يُقِيمُ فِي بِلَادِ الْكُفَّارِ لِأَنَّ الْإِقَامَةَ فِي بِلَادِ الْكُفَّارِ خَطَرٌ عَلَى الْإِنْسَانِ فِيْ عَقِيْدَتِهِ وَ أَخْلَاقِهِ".

ترجمه: اگر گاهی از روی ضرورت در آنجا زندگی می‌کند؛ پس فرق نمی‌کند، اما به این شرط که این شخص بتواند، دین خود را اظهار کند- اما اگر ضرورت ندارد، پس باید در جامعه غیر اسلامی زندگی نکند، چون با سکونت در آنجا عقیده و اخلاق انسان هر دو با خطر مواجه شده می‌تواند و الله متعال در مورد آن اشخاصیکه از دیار کفر به دیار اسلامی هجرت نمی‌کنند، چنین میفرماید: "إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِيْنَ أَنفُسِهِمْ" یعنی بدون شک آن کسانیکه ملاتکه (مرگ) ایشان را قبض روح نموده باشد (اینها) در چنین حالت می‌باشند.

پس بالای مسلمان فرض است، که در کشور غیر اسلامی زندگی نکند، خصوصاً زمانیکه از اظهار دین خود عاجز باشد، اما اگر عاجز نباشد و بدون این کشور دیگر کدام سرپناه برای رفتن نداشته باشد، پس در این حالت ان شاء الله کدام مشکل وجود نخواهد داشت.

حالت متأثر کننده فعلی کشور‌های اسلامی:

به طور یقینی گفته می‌توانیم، که یکی از آن ظروفی که هجرت با آن فرض می‌گردد، این است:

مسلمان باید آزادی داشته باشد، یعنی به کشوری که پناه می‌برد آزادی رفتن را داشته باشد و اگر در عصر فعلی به کشور‌های اسلامی توجه کنیم؛ پس آشکار می‌گردد، که این کشور‌ها هم بطور کامل از نعمت صلح و امن برخوردار نمی‌باشند، به همین دلیل می‌بینیم، که در این اوآخر مسلمانان مظلوم و مجبور با بسیار بیچارگی به تمام جهان رفته و پناه جو می‌شوند و شب و روز خود را می‌گذرانند؛ پس اگر هر زمانی رژیم‌های فعلی برای این مهاجرین مسلمان خود زمینه برگشت دوباره را مساعد سازد و به اینها اجازه

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۱۹

عودت به وطن را بدنهند وزمینه سازی نمایند؛ مشکلات ایشان را به آسانی حل کنند، پس در کشور های غیر اسلامی تعداد مهاجرین مسلمان کم خواهد گردید.

یک تعداد مسلمانانیکه در کشور های خود مورد آزار و اذیت قرار دارند و بخاطر عقیده خود اذیت می شوند و توان هجرت کردن را هم ندارند، از جمله این گروه شمرده نمی شوند و اینها ان شاء الله شامل گناه نمی شوند.

یعنی بطور خلاصه گفته می توانیم، که اگر مسلمانان مقیم در کشور های غیر اسلامی، چنان ضعیف باشند، که اسلام خود را اظهار کرده توانند و از اظهار یا آشکار ساختن اسلام خود هم منع کرده شوند و واجبات دینی خود را انجام داده نمی توانند؛ پس در این صورت هر گاهی زمینه مهاجرت برای شان فراهم گردید، هجرت بالای شان فرض است و اگر برای شان شرائط هجرت میسر نباشد، پس باید نیت هجرت را در قلب خود داشته باشند و مطابق توانائی بشری خود سعی و تلاش بخراج دهنند، تا آنکه به این آروزی خود جامه عمل پیوشنند، قسمیکه الله متعال برای ما رهنمائی نموده است: "يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِيَ وَاسِعَةٌ فَإِيَّاهُ يَفَاعِدُونَ".

ترجمه: ای بندگان من که به من ایمان آورده اید، زمین من فراخ است، پس تنها مرا بپرستید.

جمهور علماء به این نظر هستند، که بالای مسلمانان مستحب است، که از دیار کفر مفارق (جدایی) گزینند، اگر چه این مسلمانان بتوانند در آنجا دین خود را ظاهر کنند، تا اینکه این مسلمانان تحت تاثیر آنها قرار نگیرند و به سیاهی گناه و معصیت آنها نیز آغشته نگردند و به تقليید از آنها نپردازنند، اخلاق و سلوک آنها را سر مشق زندگی خود قرار ندهند و در اثر نشست و برخاست، تعامل و دوستی با آنها خود را مانند آنها نسازند، قسمیکه علماء در این مورد گفته اند: "ويتأکد هذا الاستحباب في العصر الحاضر لشیوع

الفوایش و المنکرات فی بلاد الکفر وضعف السُّلْطَةِ الْأَبُویَّةِ عَلَى الْأَوْلَادِ ذکوراً و إناثاً و مِمَّا ينبعی عَلَى الْمُسْلِمِ أَنْ يَخْتَارَ أَقْلَعِ الْعَمَلِ إِثْمًا إِنْ اسْتَطَاعَ". ترجمه: استحباب (مشروعیت) هجرت در این عصر یک شکل لازمی را به خود گرفته است، چون امروز در جامعه غربی فحشاء، منکرات و هر نوع رذایل بشری نسبت به هر عصر دیگر ترویج نموده است، حاکمیت و اقتدار پدران بالای پسران و دختران شان بسیار ضعیف گردیده و یک مسلمان عاقل تا حدی که می‌تواند، باید در امور روزمره خود همان اعمال را برگزیند، که در آن گناه کمتر باشد.

از جانب دیگر شیخ الإسلام ابن تیمیه - رحمة الله عليه - فرموده اند: وضعیت ممالک مانند وضعیت انسان می‌باشد، یعنی گاهی یک شخص مسلمان و گاهی کافر می‌باشد و گاهی هم به منافقت آگشته می‌گردد و گاهی چنین هم واقع می‌شود، شخصیکه یک مسلمان با تقوی بوده ولی گاه گاهی از وی یک فاجر و بدبخت بزرگ ساخته می‌شود؛ پس ممالک و کشور‌های این جهان وسیع نیز چنین می‌باشند، هر قسمیکه ساکنین آن باشند، آن ممالک نیز همان قسم خواهند بود؛ پس هجرت نمودن از آن ممالکی که در ان ممالک گناهان قسم قسم و نافرمانی الله متعال در آنجا صورت می‌گیرد، چنین باشند قسمیکه شخص به مراکز ایمان و اطاعت الهی هجرت نماید و یا مانند شخصی که از کفر و معصیت به سوی ایمان رخت سفر بیند و این حالت تا روز قیامت همین قسم ادامه خواهد داشت.

مسلمانانی که در سرزمین کفار اقامت گزیده می‌تواند قرار ذیل اند: اگر در محیط زیست یک مسلمان بخاطر دعوت اسلام یک مصلحت بزرگ واقع باشد و در باقی ماندن وی امور خیر دیگر هم رشد کنند؛ پس می‌تواند به چنین کشورهایی غیر اسلامی سفر کند، البته مشروط بع اینکه دین خود و نیز دعوت خود را در آنجا آشکار کرده بتواند.

مسلمانان می توانند که به حیث یک دعوی‌گر مسلمان که عمل کننده به علم خود نیز باشند به آنجا سفر کنند، همین قسم می توانند که تحت پوشش مؤسسات خیریه اسلامی در آنجا مصروفیت داشته باشند.

علاوه بر این می توانند، که به حیث یک محصل یا شاگرد در آن کشور مصروف تحصیل باشند و یک نوع علم را بیاموزند و یا به صفت یک کارگر و انجیز وظیفه صنعتی داشته باشند و یا همین قسم در انجا به دیگر کارهای مهم مشغول باشند، که امروز امت رنجیده اسلامی به آن نیاز مبرم دارد، آن کارهای که در کشورهای اسلامی ما اصلاً وجود ندارد و یا هم این مسلمان مسافر در آنجا یک موقف اجتماعی داشته باشد، مانند: به حیث یک سفیر مملکت اسلامی در آنجا مصروف کار باشد و برای دعوت اسلامی سعی و تلاش بورزد (پس تمام امور ذکر شده فوق خالی از مصلحت و خیر برای اسلام نمی باشد).

اجر عبادت مسلمان کشورهای غیر اسلامی

-

یکی از خواهران هموطن ما مقیم جرمنی چنین سوال نموده: بعضیها فتاوی از خود و یا کتابهای قدیمی خرافاتی را مطالعه کرده اند گفتند که آنانیکه در خارج از کشورهای اسلامی بسر می برند نمازهای آنها قبول نیست و یا اگر قبول هم شود پنج وقت برابر یک وقت می شود آیا این نظریه شان درست است؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد:

در دین میین اسلام برتری در تقوا و پرهیزگاری است و مسلمانیکه در کشور اسلامی زندگی میکند بر مسلمانانی که در خارج از کشورهای اسلامی بسر می برند برتری ندارند تنها معیار برتری و نزدیکی به الله متعال همانا تقوا،

اخلاص در عبادت، ایمانداری، امانتداری، صداقت و راستی میباشد.. الله متعال در قرآن کریم فرموده است: "إن أكر مكم عند الله أتقاكم" بدرستی مکرم ترین و معزز ترین شما نزد الله متعال با تقوا تر شما است، تنها تقوا و پرهیزگاری معیار نزدیکی به اوتعالی است.

لهذا مسلمانانیکه در کشورهای غیر اسلامی بسر میبرند اجر و ثواب عبادت شان با اجر و ثواب کشورهای اسلامی برابر است و هر وقت نماز شان برابر نماز های که در کشورهای اسلامی خوانده می شود برابر است. تنها یک استثناء وجود دارد که نماز فرض در المسجد الحرام مکه مکرمه به اندازه صد هزار نماز، و در مسجد نبوی شریف در مدینه منوره معادل یک هزار نماز، و در مسجد الأقصی در فلسطین به اندازه پنج صد نماز ثواب و برتری دارد که در حدیث صحیح ثابت است.

این نظریه که در سوال نقل شده کاملاً مخالف شریعت و مردود است، واجب علماء و دانشمندان و دعوتگران است که با هموطنان مسلمان ما که در کشورهای غیر اسلامی بسر می برند تماس داشته باشند و آنها را در مسائل دینی و شرعی رهنمایی نمایند تا اینکه بشکل درست و صحیح دین و ایمان خود را محافظت کرده بتوانند و در تقویت ایمان و دینداری شان مفید واقع شود این تماس‌ها نه اینکه آنها را در شک و تردید واقع کنند.

در این شکی نیست که مسلمانانی که در اروپا و کشورهای غربی و غیر اسلامی زندگی میکنند به مشکلات گوناگونی روبرو و مواجه می شوند و فقهاء فقه خاص را برای شان تدوین نموده اند تحت عنوان: "فقه المغتربین" و "فقه الأقلیات" با در نظر داشت مسائل که آنها روبرو هستند مثلا: مساجد کم وجود دارد، اوقات نماز را دقیقا در بعض شهرها نمی فهمند، طعام و خوردنی حلال در بعض اوقات یافت نمی شود، و حجاب اسلامی در بعض کشورها ممنوع است، تعاملات بانکی همه سودی است، کار و وظیفه حلال کم پیدا

فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی ۲۳

می‌شود، با غیر مسلمانان آمیزش دارند، اختلاط زن و مرد نامحرم در همه جا است، در دفن کردن اموات و مرده مشکلاتی وجود دارد، وده‌ها مشکلات خانوادگی وهم مشکلات سیاسی و قبول کردن تابعیت آن کشورها که شروط خود را دارد..

و در بسیار از امورات دینی شان در تنگنا قرار دارند که فقهاء در بعض موارد برای شان مسائل استثنائی را تدوین نموده... از همین رو فتاوی که برای آنها داده می‌شود باید حالت و طرز زندگی و اماکن بود و باش شان را مراعات کند زیرا قاعده فقهي است که فتاوا و احکام در بعض اوقات نظر به زمان و مکان تغییر می‌کند: "لا ينكر تغيير الأحكام بتغيير الأزمان" و "تغيير الفتووى بتغيير الأعراف" و "الحاجة الشرعية تنزل منزلة الضرورة" و حاجات شرعی مسلمان احکام ضرورت به خود میگیرد در بعض موارد..

در عین حال واجب مسلمانان مقیم کشورهای غیر اسلامی این است در راستای حفظ هویت اسلامی شان کوشان باشند و شخصیت اسلامی شان را محافظت کنند، و پابند شریعت باشند حلال را حلال بدانند و حرام را حرام در معاملات و تعاملات با غیر مسلمان، اخلاق نیکو داشته باشند، قدوه والکوی نیکو کردند تا اینکه غیر مسلمانان از آنها متأثر شوند.. عهد و پیمانیکه که با غیر مسلمان دارند به آن وفاء نمایند اعتدال، تسامح، شعار شان بوده باشد.

افغانستان سرزمین، اسلام، ایمان و توحید است ساختن کلیسا در این سرزمین جایز نیست کسانیکه این نوع مطالبه بی دینی را میکند مرتد میشوند

-

یکی از هموطنان عزیز ما از شهر کابل سوال نموده:
من شنیدم که بعض افغانهایی که در خارج پناهنه شده اند و

۲۴ فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی

رو به نصرانیت آورده اند خواهان ایجاد کلیسا در کابل استند آیا این خواست
شان در شریعت جایز است؟

الحمد لله، والصلوة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه، أما بعد،
ازینکه کشور عزیز ما افغانستان صد فیصد کشور اسلامی و سرزمین ایمان
و اسلام و توحید است ساختن کلیسا در این سرزمین اسلامی قطعاً و مطلقاً
جایز نیست کسانیکه این نوع مطالبه بی دینی و شرکی را میکند باید از طرف
اداره محترم خارنوالی و ستره محکمه بجرائم مرتد شدن تحت پیگرد قانونی
و محکمه قرار گیرند زیرا این نوع خواست مغایرت صریح با قانون اسلامی
کشور دارد.

فقهای اسلام اتفاق دارند که ساختن کلیسا در سرزمین اسلامی مسلمانان مثل
افغانستان جایز نیست، زیرا کلیسا عبادتگاه شرکی است که به الله متعال شرک
میاورند و به الله متعال زن و فرزند را منسوب میسازند - تعالى الله عن ذلك -

فقیه مفتخر امت اسلامی شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله نوشه است:
"من اعتقاد أن الكنائس بيوت الله، وأن الله يعبد فيها، أو أن ما يفعله اليهود
والنصارى عبادة لله وطاعة لرسوله، أو أنه يحب ذلك أو يرضاه، أو أعانهم على
فتحها وإقامة دينهم، وأن ذلك قربة أو طاعة فهو كافر" کسیکه اعتقاد داشته
باشد که کلیسا خانه الله است، والله دران عبادت میشود، وپیروان ادیان شرکی
یهودیت ونصرانیت عبادتی را که انجام میدهند درست و صحیح و طاعت الله
ورسولش است والله عبادت آنها را دوست دارد واز آنها راضی است، نیز آنها
را در ساختن کلیسا و باز کردن آن و عبادت در آن همکاری میکند و آنرا عبادت
وطاعت الله میداند کافر میشود".

در سرزمینهای اسلامی مثل افغانستان غیر از دین میین اسلام هیچ دینی قابل
قبول نیست، الله متعال فرموده است:

فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی ۲۵

{وَمَنْ يَتَّبِعَ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ} [آل عمران: ۸۵]، هر کسی که غیر از دین مبین اسلام دینی را بخواهد و معتقد به حق بودنش باشد عبادتش قبول نمی‌شود و در آخرت از اهل آتش دوزخ و زیان کاران است.

نیز فرموده است:

{إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ} [آل عمران: ۱۹]. تنها دین بر حق نزد الله متعال اسلام است وسائل ادیان سابقه منسوخ شده است وقابل قبول نیست.

همچنان فرموده است:

{هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرُهُ عَلَى الْدِينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ} [التوبه: ۳۳]. او تعالی پیامبر خود محمد صلی الله علیه وسلم را همراه با هدایت و نیکی و نور و روشنی و دین حق که همانان اسلام عزیز است فرستاد تا اینکه همه ادیان سابقه را باطل اعلام کند واقامه حجت نماید واحکام و شریعت اسلامی را اظهار و ظاهر و نمایان نماید ولو که مشرکین ناراض باشند.

حتی در دایکندي و باميان اجازه کلیسا ساختن را نمی دهيم.

اگر کسی این نیت و اعتقاد را داشته باشد که کلیسا از مسجد بهتر است، و باید کلیسا به مسجد مبدل میشد مرتد می شود

-

یکی از هموطنان عزیز ما از کابل سوال نموده: بعض افغانهای که غوغای را براه انداخته اند که باید کلیسای ترکیه به مسجد مبدل میشد لطفا موقف شریعت را بیان کنید.
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد:

منافقین و جهنمی‌های معاصر و انسانهای که در شرک حاکمیت سیاسی واقع هستند باید بدانند اگر کسی این نیت و اعتقاد را داشته باشد که کلیسا از مسجد بهتر است، و باید کلیسا به مسجد مبدل می‌شد مرتد می‌شود این متزلزلین و منافقین باید به عقیده وایمان خود مراجعه نمایند زیرا دشمنی اینها با دین مبین اسلام و مقدسات و مساجد به اوج خود رسیده واز مرز خطهای سرخ نیز عبور کرده است، تعصب کور کرانه و تنگ نظری و منفعت مادی نباید انسان را به سرحد شرک برساند.

انسانهای که به نادانی در بدعتها و انحرافات اعتقادی حاجت خواستن از قبرها و زیارت‌ها واقع هستند اکثراً عذر آنها نادانی و جهالت است، اما آنانیکه در شرک حاکمیت و سیاسی و هوا و هوس دیگران واقع هستند عذر معقول ندارند، و باید دست آوردهای توحیدی مثل مبدل ساختن کلیسا و عبادتگاه مشرکین را به مسجد و خانه الله متعال به نظر حقارت بینند و متولّ به دشنام و استهاء شوند.

فقهای اسلام به این نظر هستند که هر شخص که معتقد باشد به این که رفتن در کلیسا ثواب دارد و کارهای که در کلیسا انجام داده می‌شود اعمال نیک و صالح است مرتد می‌شود واز دین مبین اسلام خارج است نکاح خانمش فسخ می‌شود و بودنش با این شوهر حرام است، و نیز این شخص مرتد از میراث محروم شمرده می‌شود و همه احکام غیر مسلمان بالایش تطبیق شود و معامله غیر مسلمان گردد.

هموطنان عزیز مقیم خارج: در برنامه‌های کلیسا اشتراک نکنید

شریعت برای شما اجازه نمیدهد که به کلیسا رفت و آمد کنید زیرا بخشهای زیادی از دین تحریف شده نصرانیت از طریق همین کلیساها پیاده می‌گردد و مهاجرین جدید الورود شکار آسان کلیسا و نصرانیت تحریف شده است

۲۷ ﴿فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی﴾

یکی از هموطنان عزیز ما که بعد از تحولات به کشور سویدن رفته است
سوال نموده:

من مدت سه ماه میشود که در کشور سویدن آمدم و فعلا در کمپ استیم ما
مهاجرین جدید را هفته یکبار به کلیسا میبرند و بر علاوه از بعض برنامه ها
غذاء، نان و نوشابه میدهند و بعض وقت پول و پیسه نیز میدهند آیا شرکت
کردن درین برنامه ها از نظر شریعت جایز است لطفا رهنمانی کنید که همه
افغانهای اینجا را خبر کنیم؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

از آنجاییکه کلیساهما مرکز دینی عقیده باطل و شرکی و دین تحریف شده
نصرانیت میباشد وظیفه اصلی اش برگزاری برنامه های دینی و کشانیدن غیر
نصرانیها به دین نصرانیت است وسائل زیادی را درین راستا به کار میبرند،
وبرای شما منحیث مسلمان جایز نیست درین برنامه ها حاضر شوید و
اشتراک کنید زیرا که آنها اهداف ذیل را با شما دنبال میکنند:

۱- کلیسا که مرکز شرکی و عبادت غیر الله است جای عبادت به عوض
مسجد برای شما و نمود میسازند.

۲- کلیسا را برای شما معرفی میکنند که اقلال حساسیتی که در مقابل این
عبادتگاه شرکی دارید از میان برداشته شود.

۳- دین نصرانیت را دین مهربان و مشکل کشای بشریت برای شما معرفی
میکنند.

۴- کتاب تحریف شده انجیل را برای شما نیز معرفی میکنند.

۵- توسط انواع غذاء و نوشابه ها و پول و پیسه وغیره مادیات شما را تطمیع
میکنند کلیسا و نصرانیت را دین سخاوت و مهربانی در ذهن شما غرس
میکنند.

۲۸ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

۶- در نتیجه رفت و آمد در کلیسا دین تحریف شده نصرانیت و کلیسا و عقائد شرکی آنها به شما عادی میشود زیرا انسان از ماحول و محیط خود متأثر میشود.

۷- برای دعوتگران تبشير و تصیر و دست اندکاران کلیسا فرصت خوب و چانس طلایی است که انسانهای را از کشورهای جنگ زده تحت پوشش دعوت منحرف خود قرار دهند درحالیکه تبشاریها به مسافت زیادی را طی میکنند تا به کشورها و جاهای دور دست بروند و این دعوت را برسانند حالا در دسترس خود یافتند.

۸- ازینکه دست اندکاران کلیسا مهاجرین جدید الورود را شکار آسان و خوب تلقی میکنند برای آنها از انجیل نام میبرند تا مدت زمانی که آماده شوند که آن را با خود ببرند و با خود داشته باشند و از محتوای شرکی و تحریف شده آن متأثر شوند.

و بر مسلمان فرض است ایمان داشته باشد که قرآن کریم همه کتابهای آسمانی را از جمله تورات و انجلیل را نسخ کرده است و آخرین کتاب آسمانی است، و نیز یقین داشته باشد که تورات و انجلیل فعلی تحریف شده و دست خورده و احکامش بدل شده ..

ومسلمان همه عقائد ، عبادات و معاملات و امور زندگی اش در قرآن کریم است.. و حضرت محمد صلی الله علیه وسلم پیامبر اسلام همه امور دین مسلمان را بیان کرده و مسلمان ضرورت ندارد که به کتابهای منسوخ شده و یا نیز تحریف شده ادیان منسوخه مراجعه کند.

رسول الله صلی الله علیه وسلم از خواندن و نزدیک شدن به این کتابهای تحریف شده منع نموده و در روایت حدیث صحیح ثابت که " وقد روی عن رسول الله صلی الله علیه وسلم أنه رأى في يد عمر شيئاً من التوراة فغضب،

وقال: ”أَفَيْ شَكٌ أَنْتَ يَا ابْنَ الْخُطَابِ؟ لَقَدْ جَئْتُكُمْ بِهَا بِيَضَاءِ نَقِيَّةٍ، لَوْ كَانَ مُوسَى حَيًّا مَا وَسَعَهُ إِلَّا اتَّبَاعِي“ علیه الصلاة والسلام.

رسول الله صلی الله علیه وسلم روزی نزد حضرت عمر فاروق رضی الله عنہ یک بخش از تورات را دید به قهر آمد و فرمود که آیا در شک استی ، من برای تان دین صاف و پاک وسفید را آوردم و اگر موسی علیه السلام زنده می بود بغیر از پیروی و قبول کردن پیامبری من چاره نداشت..

پس برای مسلمان عادی که در علم شرعی متبحر نباشد جواز ندارد که تورات و انجیل را با خود داشته باشد، ویا مطالعه کند... تنها برای علمای متبحر وراسخین فی العلم جواز دارد که در بعض موارد به تورات وانجیل مراجعه کنند و تناقضات و انحرافات یهود ونصاری را از کتابهای خود شان توضیح دهد، و تصرفات شان را از لا بلای کتابهای خود شان به نقد گیرند.

فتاوی شرعی این است که هرگاه مبلغین و معلمین دیانت نصرانیت برای شما انجیل را بیاورد آنرا فورا در زباله بیندازید وقطعا مطالعه نکنید و با خود نداشته باشید زیرا که در عقیده اسلامی وايمان تان تأثیر منفي می نماید.

حکم حاضر شدن محصل مسلمان بخاطر آموزش مضمون دینی که عقیده نصرانیت را آموزش میدهد؟

-

در دانشگاهی درس می خواند که در ضمن مضماین مضمونی است که عقائد دینی نصرانیت را درس میدهند آیا اگر حاضر شود گنهگار میشود؟
الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد،

بدون شک از عقائد تحریف شده نصرانیت معتقد بودن به الوهیت و خدایی عیسی علیه السلام است که شرک آوردن واضح است در عین حال اعتقاد دارند که عیسی علیه السلام فرزند الله است، لهذا حاضر شدن درین درس و

۳۰ ﴿فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور‌های غیر اسلامی﴾

مضمون معنایش که مسلمان به باطل رضایت دارد و از اظهار حق و توحید سکوت میکند بخاطر منفعت دنیاگی، الله متعال از نشست و برخاست با اهل باطل و منحرفین و کسانی که در شرکیات و کفر غرق هستند منع کرده و فرموده است که کسانی با آنها همنشینی و همنوایی میکند در منکرات و شرک و کفر و بی‌بندوباری آنها شامل استند و او تعالیٰ منافقین، مشرکین و کفار را ودوس‌ت داران شانرا در آتش دوزخ جمع آوری می‌نماید:

"فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ عَيْرِ إِنْكَمْ إِذَا مِثْلُهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا".

مسلمان نباید بخاطر مصلحت دنیاگی دین و ایمان خود را از دست دهد زیرا مصلحت دین و ایمان و آخرت از همه مصالح دنیاگی مقدم است. درس و تعلیم عذر شرعی نیست که مسلمان بخاطر آن دین و ایمان خود را از دست دهد و خود را به طرف آتش دوزخ بکشاند العیاذ بالله.

اگر کسی به نیت و اعتقاد حصول ثواب به کلیسا می‌رود مرتد می‌شود

بعض اغنانهای ما در آلمان به کلیسا می‌روند که ثواب دارد من آنها را منع کردم گفتند که تو عالم نیستی، لطفاً رهنمائی کنید من برای شان میرسانم. الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد:

فقهای اسلام به این نظر هستند که هر شخص که معتقد باشد به این که رفتن در کلیسا ثواب دارد و کارهای که در کلیسا انجام داده می‌شود اعمال نیک و صالح است مرتد می‌شود و این میان اسلام خارج است نکاح خانمیش فسخ می‌شود و بودنش با این شوهر حرام است، و نیز این شخص مرتد از میراث محروم شمرده می‌شود و همه احکام غیر مسلمان بالایش تطبیق شود و معامله غیر مسلمان گردد.

دریافت کردن پول از کلیسا

-

محصل هموطن ما مقیم در جرمنی چنین سوال تکان دهنده نوشت: من از افغانستان به جرمنی رفتم و در آنجا درس می خوانم و ماهانه مبلغ ۵۰۰ یورو برایم میدهد آیا گرفتن این پول جواز دارد .. آنها مبلغین را برای درس دادن انجیل روان میکنند و همچنان ما را به کلیسا میبرند که تبلیغ شان را بشنویم ؟ الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله وبعد:

برای شما جواز ندارد که این کمک مالی کلیسا را دریافت کنید زیرا وظیفه کلیسا پروتستانت همانا تبلیغ و دعوت برای نصرانیت است و همان پول و پیسه و کمک مالی را برای شما از اینرو میدهند که قلبهای شما را کسب کنند و شما را آماده قبولی دیانت منحرف خود بسازند و یا اقلا در شک و تردید واقع کنند و حساسیت که بخاطر مسلمانی در مقابل آنها دارین از بین بیرون، در نهایت امر شما را ذلیل بسازند .. و همین روش را با هموطنان ما که در کمپهای مهاجرت جرمنی بسر می برند به پیش می برند و برای من بنده فقیر پیامهای رسیده از آنجا که انجیل توزیع می شود و نیز مبلغین نصرانیت بر علاوه از دعوت و تبلیغ در داخل کمپها آنها را به کلیسا می برند که از دین مبین اسلام روگردان کنند و بالاخره دین منسوخ شده، شرکی و منحرف نصرانیت را قبول کنند.. واجب این هموطنان ما که علم شرعی و ثقافت اسلامی درست ندارند این است که پس برگردند که - نعوذ بالله - که ذوب نشوند و دین خود را از دست ندهند.

کار کردن در نظافت و پاک کاری کلیسا حرام است و گناه دارد

-

یکی از هموطنان عزیز ما سوال نموده:

استاد محترم یک سوال از یک دوستم است که همراهی خارجی‌ها کار می‌کند و خواستم از شما پرسان کنم و آنها مجبور هستند که امر مدیر خود را بجای کند پاک کردن کلیسا گناه دارد یا خیر مه برای شان گفتم گناه دارد گفتند خیر است از استاد محترم یک بار پرسان کن؟

الحمد لله والصلة والسلام على رسول الله، أما بعد:

کار کردن در هر بخش از کلیسا حرام است و گناه دارد و معاش و کسب و کار شخصیکه پاک کاری یا نگهبانی و یا آشپزی و درایوری می‌کند نیز حرام است زیرا کلیسا جای و محل گناه و شرک آوردن به الله متعال است و در آن عبادت صلیب می‌شود.

و نباید همکار در نافرمانی الله متعال و عبادتگاه شرکی و مرکز منکرات باشد. و این هموطن ما و امثالش امر مدیر خود را در مقابل نافرمانی الله متعال قبول نکند، "لا طاعة لملخوق في معصية الخالق".

واجب این هموطن مسلمان ما است که این وظیفه را به شکل فوري ترک کند و در جستجوی کار حلال باشند هر بنده که بخاطر الله کار حرام را ترک او تعالی دروازه‌های خیر و رحمت را برویش باز میدارد.

برادر محترم از همین حالا در جستجوی کار و وظیفه حلال باشد که از حرام خوری و گناه خود را نجات دهد، وکسی که بخاطر الله متعال حرام را ترک کند او تعالی راه‌های خیر و دروازه‌های رحمت را یقینا برویش باز میدارد، او تعالی در قرآن کریم فرموده است:

"وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلُ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ" (سوره الطلاق: ۲)

هر کسی که از الله متعال بترسد و رضای او تعالی را در نظر داشته باشد او تعالی راه خیر برایش باز میدارد و قسمی برایش رزق و روزی میدهد که هرگز تصور نکرده باشد.

در شرکت ساختمانی در کشور غیر اسلامی کار میکند که مدیر شرکت بخاطر رفتن به نماز جمعه وقت و اجازه نمی دهد درین صورت چطور کند؟

-

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
أولاً : از خوبی کار این برادر این است که کارش حلال و مباح است در بخش ساختمانی .

ثانیاً: این برادر از مدیر و صاحب شرکت کاری خود خواهش کند که ما مسلمان هستیم و نماز جمعه بالای ما فرض است همان وقتی را که به نماز جمعه میروم بعد از برگشت از نماز به عوض آن وقت إضافی میدهم برای کار شرکت و آنرا جبران میکنم در صورتیکه راضی نشد برای شما جایز است که از رفتن به نماز جمعه منصرف شوید و نماز ظهر خود را بخوانید زیرا شما معذور هستین زیرا که اگر به نماز جمعه بروید کار خود را از دست میدهید، و دعاء کنید که الله متعال توفیق رفتن به نماز جمعه را نیز برای شما بدهد و همین نیت را در قلب خود داشته باشید و در تلاش کاری باشید که اولاً حلال و مباح باشد ثانیاً مانع رفتن به نماز و ادای عبادات شما نشود.

آیا زن محجبه در محل کار میتواند که مسح سر را بالای چادر انجام دهد زیرا در محل کار شان نامحرمان وجود دارد؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

جمهور فقهاء به این نظر هستند که برای خانمها جواز ندارد که مسح سر را بالا چادر بکنند.

در صورتیکه به عوض مسح سر بالای چادر مسح کند وضویش باطل می شود، مگر اینکه چادر نازک باشد که آب از زیر آن موهایش را تر کند.

بعض فقهای قدیم ومعاصر به این نظر هستند که مسح کردن بالای چادر جائز است اگر در کشیدنش حرج باشد وموهایش به مردان نا محرم ظاهر گردد.

قول سوم این است که مسح کردن بالای چادر جائز است زیرا که مسح بر دستار مشروع وجائز است چادر به دستار وعمامه قیاس می شود و در عبادت بین زن ومرد فرق نیست.

از نظر من مسح کردن بالای چادر جائز است اگر در کشیدنش حرج باشد وموهایش به مردان نا محرم ظاهر گردد خصوصا خواهرانی که در کشورهای غیر اسلامی کار میکنند.

حکم نماز خواندن در کلیسا

یکی از هموطنان عزیز مقیم خارج سوال نموده:

آیا برای مسلمان جایز است که در کلیسا نماز بخواند؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

قول راجح فقهاء این است که نماز خواندن در کلیسا حرام است زیرا که کلیسا خانه الله متعال نیست بلکه عبادتگاه کفار، مشرکین و پناه گاه شیطانها است

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۳۵

کسی که نماز را بخواند درینجا فرضش ساقط میشود بدون ثواب و گنهگار نیز میشود زیرا که برای عبادت خود عبادتگاه مشرکین را انتخاب کرده است این قول را شیخ الاسلام ابن تیمیه ترجیح داده است.

نیز یکی از فقهای اسلام بنام امام محیی الدین النووی در کتاب المجموع نوشته است: "الصلة في مأوى الشيطان مكرورة بالاتفاق، وذلك مثل مواضع الخمر والحانة ومواضع المكوس ونحوها من المعاصي الفاحشة، والكنائس والبيع والحسوش ونحو ذلك، فإن صلى في شيء من ذلك ولم يلمس نجاسة بيده ولا ثوبه صحت صلاته مع الكراهة"، ادا کردن نماز در پناگاه شیطان مکروه است به اتفاق فقهاء مثلا در فاحشه خانه، جاهای شراب نوشی، کلیسا و عبادتگاهای غیر مسلمانان، و اگر دست و اندام و لباس نماز گزار با نجاست آلوه نشود نماز درست است مگر همراه مکروه بودن، اما اگر آلوه شود حرام است.

در صحیح مسلم از أبو هریرة رضی الله عنه روایت شده که فرمودند: "عرسنا مع النبي صلی الله علیه وسلم فلم نستيقظ حتى طاعت الشمس، فقال النبي صلی الله علیه وسلم: ليأخذ كل رجل برأس راحلته فإنه منزل حضرنا فيه الشيطان، قال: ففعلنا. أي خرجوا من هذا الوادي ثم صلوا" ، در جای با رسول الله صلی الله علیه وسلم تجمع کرده بودیم و شب را گذرانیدیم در نماز فجر بیدار نشدیم رسول الله صلی الله علیه وسلم امر نمود که آنجا را ترک کنیم زیرا در محاصره شیطان قرار داشتیم و از آنجا حرکت کردیم و نماز را در جای دیگری قضایی آوردیم.

این حدیث دلالت می کند که مسلمان بخاطر نماز و عبادت خود جای پاک و مناسب را انتخاب کند و در جاهای مشبوه و پناگاهای شیطان نماز نخواند.

نماز خواندن با لباسهای که عکس صلیب و یا ذی روح داشته باشد جواز ندارد و مکروه است

یکی از هموطنان عزیز ما سوال نموده:

استاد محترم میخواستم در باره لباس‌های ورزشی که عکس‌های صلیب دارند آیا با این‌ها نماز درست میشود یا خیر؟ با اظهار سپاس.
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

نماز خواندن با لباسهای که عکس صلیب و یا ذی روح داشته باشد جواز ندارد اصلاً پوشیدن و به تن کردن لباسهای که عکس انسان وزنده جان و صلیب و شعارهای غیر مسلمان را داشته باشد جواز ندارد در خارج نماز و در ورزش. واگر کسی نماز را با این نوع لباسها بخواند با وجود دانستن حکم عدم جواز نمازش قبول می‌شود با ثواب کم، لیکن گنهگار شمرده می‌شود. مسلمان باید در وقت نماز خواندن خود را مزین با لباسهای زیبا و به شریعت برابر نماید تا اینکه سبب خوشنودی الله متعال گردد.

نماز فرض وقت است تغیر دادن وقت نماز از صلاحیت مراکز إسلامی نیست

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم کشور جرمنی سوال نموده است:

جناب آقای دوکتور السلام عليکم و رحمته الله و برکاته؛

بنده .... در یکی از شهرهای جرمنی بنام ویسبادین که نزدیک به فرانکفورت است زنده‌گی می‌کنم،

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۳۷

اینجا بر حسب برنامه های مرتبه‌ی اینترنتی و تأیید شده از جانب علماء مسلمین اوقات نماز، روزه و سایر مسائل شرعی ترتیب و استفاده می‌گردد. نسبت اختلاف شب و روز اینجا با ممالک آسیایی در همین شب و روز وقت دخول نماز مغرب به ساعت ۰۹:۰۲ و نماز عشاء به ساعت ۱۱:۲۷ شب است که در عین حال وقت دخول صلوٰة فجر ۰۸:۰۳ صبح است که فاصله‌ی اندک بین خفتن و صبح می‌باشد.

در اینجا جامعه‌ی بنام "جامعة الإسلام والمعرفة ويسابدين" که مرکز تدریس اسلامی، مسجد جامع و ... است وجود دارد و علماء آن جواز داده اند که در این شب و روز متصل با نماز مغرب می‌شود نماز عشاء "خفتن" را نیز اداء نمود. سوال من از جانب شما این است که آیا خواندن یا اداء هر دو نماز با فاصله‌ی ۱۵ دقیقه یا کم و بیش؛ مشکل شرعی دارد یا خیر؟

در زمینه اگر معلومات ارایه نمایید ممنون خواهد شدیم و ذخیره‌ی اخروی ان شاء الله به شما خواهد گردید.

چون بنده از جمله‌ی تعقیب کننده‌گان صفحه‌ی شما هستم و انتظار دخول وقت نماز خفتن نیز قسمًا برای مان طاقت فرسا است.

با حرمت

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

"Wiesbaden" قابل توجه هموطنان عزیز ما مقیم جرمنی شهر" ویسبادین فیصله را "جامعة الإسلام والمعرفة ويسابدين" نموده است که نماز خفتن متصل نماز مغرب با فصله ۱۵ دقیقه خواندش جایز است، اشتباہ مطلق و رهنمائی مخالف نص آیه قرآنی ، احادیث نبوی و اجماع علمای امت میباشد که نماز فرضی وقت است و قبل از داخل شدن وقت خواندش باطل است برای مسلمان مقیم که مسافر و مریض نباشد.

یقینا نماز عبادت و فرض وقتی است که برای ادای هر نماز وقت معین تعیین گردیده است که در محدود همان وقت ادا شود، الله متعال در قرآن کریم فرموده است: "إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا".

نماز بر مؤمنان فرض گردانیده شده در اوقات معین که نه قبل از داخل شدن وقت قبول میشود و نه هم بعد از خارج شدن وقتش.

تغیر دادن وقت نماز که با دلائل قاطع قرآن و سنت و اجماع فقهای امت تعیین گردیده است از صلاحیت ائمه مساجد و مجلس مرکز اسلامی نیست، زیرا اجتهاد در حال وجود نص باطل و مردود است، لهذا شما نمازهای خود را در اوقات معینش اداء کنید و به فیصله این مرکز اسلامی عمل نکنید و دوستان و هموطنان عزیز و مسلمانان آنجا را آگاهی دهید.

در عین حال این مرکز و مسجد اهل سنت و جماعت نیست بلکه معبد یکی از طوائف گمراه است که همه ارکان و بخش‌های دین اسلام را تحریف و تبدیل نموده اند و حالا اوقات نماز را مطابق هوا و هوس و عقیده باطل خود به بازی میگیرند.

اوقات نماز مطابق رهنمایی قرآن کریم و سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم قرار ذیل است:

۱- صبح (فجر) :

وقت نماز صبح از طلوع صبح صادق شروع می‌شود و تا به طلوع آفتاب ادامه دارد.

۲- پیشین (ظهر) و (جمعه) :

وقت نماز پیشین از هنگامی که آفتاب از میان آسمان به سمت غرب میلان میکند و تا آن وقت دوام می‌یابد که سایه هر چیز علاوه بر سایه اصلی آن دو چند گردد، مثلا یک شخص به اندازه یک نیم متر بلند است، در ساعت دوازده بجه سایه اصلی آن نیز یک نیم متر است و وقتیکه سایه این شخص به اندازه سه

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۳۹

متر گردید وقت پیشین ختم میشود، و عین همین وقت ظهر برای نماز جمعه هم است.

۳- دیگر (عصر) :

از انتهاء و ختم شدن وقت پیشین آغاز میگردد و تا به غروب آفتاب ادامه دارد و بعد از غروب آفتاب وقت عصر نیز ختم میشود.

۴- مغرب (شام) :

هنگام غروب آفتاب یعنی همزمان با آن شروع میشود و تا غائب شدن سرخی شفق ادامه میداشته باشد، مستحب این است که نماز شام در اول وقت آن ادا گردد.

۵- خفتن (عشاء) :

وقت نماز خفتن با غائب شدن سرخی شفق شروع میگردد و تا به صبح صادق ادامه می یابد، و نماز عشاء تا به یک برسوم حصه شب تأخیر شده می تواند. و وقت نماز وتر بعد از ادای فرض خفتن شروع میشود و به طلوع صبح صادق ختم میشود.

مستحب این است که نماز وتر در آخر شب خوانده شود، و اگر کسی بیم به خواب ماندن را داشته باشد می تواند که آنرا در اول وقتیش ادا کند.

قابل یاد آوریست که در شرائط کنونی جدول و تقسیم اوقات نماز به شکل منظم و معیاری در سایتهاي انترنیتی معتمد وجود دارد که باید به آن رجوع شود، و برنامه های سافت ویر اذان نیز قابل استفاده است از طریق همین سایتهاي انترنیتی اسلامی.

لهذا هموطنان عزیز و متدين ما مقیم کشورهای غیر اسلامی در شناسایی اوقات نماز دقت کامل نمایند تا شکار این نوع شباهات نشونند.

نمaz خواندن در اماکن گناه و پناگاههای شیطان مکروه تحریمی است

یکی از هموطنان عزیز مقیم خارج سوال نموده:

استاد محترم یک سوال داشتم و آن اینکه: از زبان أكثر علماء شنبیده میشود که بالای زمین و یا فرش که رقص و پایکوبی شود نماز درست نیست، تا زمانیکه خاک آن زمین سوختانده نشود درین زمینه نظر شما را مستدل خواهانم.

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد:

در این شکی نیست که جاهای که در آن مردم مرتکب گناه و نافرمانی الله متعال می شوند و احکام شریعت را پامال میکنند و فحشاء و منکر صورت میگیرد مثل سینما، نایت کلپها، قمار خانه، رستورانهایی که در آنجا شراب نوشیده می شود، این همه اماکن و جاهای جایگاه و پناه گاه شیطان است و نماز خواندن، تلاوت قرآن کریم و عبادت کردن در این جاهای مکروه است زیرا مسلمانی را که نماز و عبادتش از فحشاء و منکر منع نکرده است در حقیقت نفاق در قلبش جا گرفته و ممکن نیست که عبادت و توحید الله متعال و عبادت و همنوائی با شیطانها را در یکجا انجام دهد.

اگر در این جاهای به شکل دائم نافرمانی الله متعال صورت گیرد نماز خواندن در اینجاها مکروه تحریمی است، نماز فرض ساقط می شود لیکن مکروه بودن و ثواب کم را با خود میداشته باشد، اما اگر تنها یگان وقت کار ناروا صورت میگیرد و همیشه این خانه و یا و محل در خدمت فاسقان و فاجران نیست در این صورت نماز صحیح و درست است یکی از فقهای اسلام بنام امام محيی الدین النووی در کتاب المجموع نوشته است: "الصلوة في مأوى الشيطان مکروهه بالاتفاق، وذلك مثل مواضع الخمر والحانة ومواضع

المکوس ونحوها من المعا�ي الفاحشة، والكنائس والبیع والحسوosh ونحو ذلك، فإن صلی فی شيء من ذلك ولم یلمس نجاسة بیده ولا ثوبه صحت صلاته مع الكراهة ، ادا کردن نماز در پناگاه شیطان مکروه است به اتفاق فقهاء مثلا در فاحشه خانه، جاهای شراب نوشی، کلیسا و عبادتگاهای غیر مسلمانان، و اگر دست و اندام و کالای نماز گزار با نجاست آلوده نشد نماز درست است مگر همراه مکروه بودن، اما اگر آلوده شود حرام است.

در صحیح مسلم از أبو هریرة رضی الله عنه روایت شده که فرمودند: "عرسنا مع النبي صلی الله علیه وسلم فلم نستيقظ حتى طلعت الشمس، فقال النبي صلی الله علیه وسلم: ليأخذ كل رجل برأس راحلته فإنه منزل حضرنا فيه الشيطان، قال: ففعلنا. أي خرجوا من هذا الوادي ثم صلوا" ، در جای با رسول الله صلی الله علیه وسلم تجمع کرده بودیم و شب را گذرانیدیم در نماز فجر بیدار نشدیم رسول الله صلی الله علیه وسلم امر نمود که آنجا را ترک کنیم زیرا در محاصره شیطان قرار داشتیم و از آنجا حرکت کردیم و نماز را در جای دیگری قضایی آوردیم.

این حدیث دلالت می کند که مسلمان بخاطر نماز و عبادت خود جای پاک و مناسب را انتخاب کند و در جاهای مشبوه و پناگاهای شیطان نماز نخواند.

حکم نماز خواندن در گودام شراب فروشی

-

یکی از هموطنان ما مقیم امریکا سوال نموده:
خسربره ام در امریکا است، در یک شرکت کار میکند به حیث موتوروان داخل گودام، اما داخل گودام همه اش کارتنهای موادش شراب است، در وقت نماز در همان جا داخل گدام کنار شراب نماز هم میخواند آیا نمازش قبول میشود؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد:

اولا: کار کردن در شرکتهای که شراب فروشی میکند حرام است، معاش، کسب و کارش نیز حرام است، و باید بشکل فوری این کار را ترک کند و در جستجوی کار و وظیفه حلال شود و در ضمن پول و پیسه ای را که از این کار بدست آورده برای فقیران روی بازار صدقه دهد و نزد خود نگهداری نکند و از آن شرعا حق استفاده را ندارد، چون این نوع کار همکاری در کار ناروا و ناجایز است که الله متعال از آن منع نموده و امر کرده که مسلمان در کار خیر و تقوا و پرهیزگاری همکار باشد و در کار بد، زشت و ناروا همکاری نکند، "وتعاونوا على البر والتقوى ولا تعاونوا على الإثم والعذوان".

رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است: "لعن الله الخمر، وشاربها ، وساقیها ، وبائعها ، ومبتاعها ، وعاصرها ، ومعتصرها ، وحاملها ، والمحمولة إليه ، وآكل ثمنها".

خود شراب جنس است لعن شده و نیز اشخاص ذیل و همکاران در بخش شراب نوشی خرید و فروش و نقل و انتقال آن لعنت گردیده اند:

* کسیکه شراب را میسازد و تولید میکند بشکل مباشر و مستقیم.

* کسیکه برایش شراب تولید میشود یعنی شراب نوشی میکند.

* فروشنده شراب دکاندار و مغازه دار شراب و رستورانت شراب فروش.

* کسیکه برایش شراب خریداری شده است تا اینکه از آن استفاده کند.

* کسیکه شراب را حمل میکند و نقل و انتقال میدهد مثل راننده و درایور.

* کسیکه برایش شراب حمل میشود و نگهداری آن را بدوش دارد.

* نوشنده ای شراب.

* ساقی شراب یعنی گارسون های رستورانتها و هوتلهای.

* استفاده کننده از پول شراب در تمام این بخشها وغیره.

* همچنان کسانیکه مواد شراب سازی و ماشین آلات آنرا برای شرکت های شراب نوشی میفروشنند و آماده می سازند همه در گناه شریک هستند و از رحمت الهی طرد شده اند و آتش دوزخ در انتظار شان است.

ثانیا: از اینکه نماز عبادت الله متعال است مسلمان باید برای ادائی نماز خود جای پاک را انتخاب کند و در جاهایی که نجاست داشته باشد و یا به نجاست و پلیدی ها نزدیک باشد نماز نخواند.

ثالث: در حالت عادی نماز که انسان جای پاک برای نمازش داشته باشد نماز در داخل گودام و شرکت شراب فروشی قبول نمی شود.

رابعا: اگر جای دیگری که پاک باشد نداشته باشد و مجبور باشد نمازش در داخل همان شرکت شراب فروشی قبول نمیشود زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است: "جعلت لی الأرض مسجدا و طهور" از خصائص من این است که زمین همه اش برای ادائی نماز و سجده ام روا و پاک گردانیده شده.

خامسا: جاهایی که نماز خواندن در آنجا مکروه است قرار ذیل است:

- ۱- در بین راه رفت و آمد.
- ۲- در خوابگاه حیوانات.
- ۳- در مذبحه و کشتارگاه.
- ۴- در بیت الخلاء.
- ۵- در غسل خانه.
- ۶- بر سقف خانه کعبه.
- ۷- در قبرستان یعنی محل دفن مرده ها.
- ۸- در زمین غصب شده.
- ۹- بدون ستره در جایی که مردم رفت آمد و عبور و مرور نمایند.

اقتدای کردن به جماعت از طریق تلویزیون و یا اقتدای همسایه های مسجد از خانه به جماعت مسجد در نماز عید، جمعه وغیره نمازها جایز نیست

-

یکی از هموطنان عزیز ما از خارج کشور سوال نموده:
جناب استاد اگر نماز جماعت از طرق TV پخش مستقیم باشد ما میتوانیم به همان امام که نماز ادا میکند نیت کنیم اگر جواز دارد به کدام دلیل و اگر جواز ندارد به کدام دلیل.؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله ، أما بعد،
شروط نماز جماعت از طریق تلویزیون تطبیق نمی شود، نیز برای همسایه های مسجد جایز نیست که از خانه خود به امام مسجد در جماعت اقتداء کنند، زیرا

یکجا بودن و اتحاد مکان و اتصال و پیوست بودن صفاتی نماز، شرط اقتداء به امام است، نیز در مورد اقتداء از طریق تلویزیون دوری و اختلاف وقت همه از اسباب عدم جواز این نوع نماز جماعت است.

العياذ بالله .. از جرمنی آمده خانم خود را ز نماز خواندن منع میکند

-

استاد گرامی معزز عالیقدر یک همشیره میگوید شوهر من از جرمنی بعد از پنج سال آمده حالا وقتیکه من نماز می خوانم مرا ممانعت میکند وقتیکه درخانه نمیباشد من نمازهای خود را می خوانم اما درخانه که باشد من نماز خوانده نمیتوانم حالا چه کار کنم منتظر جواب تان استم؟
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله ، أما بعد،

خواهر محترمه:

- ۱- منکر ارکان و فرائض اسلام کفر است.
  - ۲- منکر بودن از نماز کفر است و منع کردن مسلمان دیگر از نماز و عبادات کفر عادی نیست بلکه این شخص خودش مرتد شده و می خواهد دیگران را نیز بکفر بکشاند.
  - ۳- شما طاعت شخص مرتد شده و دعوتنگر بطرف کفر و بی دینی را نکنید زیرا طاعت بندۀ در نافرمانی خالق متعال جایز نیست. رسول صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است : " لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ".
از مخلوق در کاری که معصیت الله متعال است نباید اطاعت کرد.
  - ۴- نکاح شما با این شخص مرتد ختم است وزن و شوهری تان کاملاً فسخ است بشکل فوری در صورتیکه علنا و قلباً توبه نکند.
  - ۵- باید امام مسجد محله شما و دانشمندان دین قریه شما با این شخص صحبت کند که مشکل روانی و عقلی نداشته باشد درین صورت باید به شفاخانه برده شود که معلوم گردد که آیا واقعاً انسان سالم است یا نه ؟ زیرا مریض عقلی احکام خاص خود را دارد.
  - ۶- از همین حالا احکام غیر مسلمان در تعاملات بالایش تطبیق می شود مثلاً در بین زن مسلمان و این مرد زن شوهری وجود نمی داشته باشد، از میراث محروم است، در قبرستانی مسلمانان دفن نمی شود، نماز جنازه ندارد، حق سرپرستی و تربیه اولاد خود را ندارد.
در صورتیکه مرتد شده باشد :
- جمهور فقهای امت و مذاهی فقهی چهارگانه اتفاق دارند که جزای مرتدی که دین میین اسلام را ترک کرده باشد و یقیناً بدون شک و تردید اقرار و عقیده و باور داشته باشد که این دین را ترک کرده در گفتار، کردار و نوشته های خود واگر

توبه نکند جزایش قتل وکشن است زیرا که به یک عضو فاسد و مفسد جامعه مبدل گردیده و باید که محظوظ نباشد شود تا همه جامعه به فساد کشانیده نشود. زیرا عضو گنده و فاسد علاجش قطع کردن و انداختن است.

لیکن از طریق محاکمه و اجراءات قضائی نه از طریق افراد و گروها، در حدیث صحیح متفق علیه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است:

"لا يحل دم امرئ مسلم إلا بإحدى ثلات: الشيب الزاني، والنفس بالنفس، والتارك لدينه المفارق للجماعة"

کشن و ریختاندن خون مسلمان جایز نیست مگر در سه حالت: زنا کار متأهل، قصاص در مقابل قتل، و کسی که دین خود را ترک کرده و جماعت مسلمانان را رها نموده که عبارت از مرتد است.

و در حدیث صحیح دو می که متفق علیه است نیر فرموده است:

"من بدل دینه فاقلعوه"

کسی که دین خود را بدل کند و مرتد شود او را به قتل برسانید. لیکن شایان ذکر است که قتل مرتد توسط افراد و گروه ها جایز نیست تنها از طریق قضاء و محکمه شرعی و طی مراحل قانونی که دلالت قاطع وجود داشته باشد و توبه هم نکرده باشد و شک و شباهه و موانع تطبیق حد وجود نداشته باشد قابل اجراء است .. البته باید مدت سه روز وقت داده شود تا اینکه اگر توبه کند و در صورتیکه توبه نکند قتل نمی شود.

واگر مرتد شدنش در نتیجه جهالت و نادانی و شک و شباهه باشد در این حالت نیز قتل نمی شود بلکه توسط علمای دینی و دعوتگران فهمانده می شود و شک و شباهه ای که نزدش خلق شده دور وازاله می گردد زیرا جهالت و نادانی نیز عذر است در شریعت .. در صورتیکه شباهت و موانع وجود داشته باشد حد شرعی تطبیق و جاری نمی شود و قاعده شرعی است که :

"الحدود تدرأ بالشبهات"

در صورتیکه شک و شباهات وجود داشته باشد و محکمه تقاضای شرعی و قانونی خود را تکمیل نکرده باشد حد جای و تطبیق نمی شود. شریعت حکم میکند که کسی از فرائض اسلام مثل نماز، روزه، زکات، حج منکر باشد و یا به آیات قرآنی، احادیث نبوی، احکام و شعائر دین مبین اسلام استهzaء کننده را به طرف کفر و دوزخ سوق میدهد و مرتد میشود.

آیا می تواند نماز خود را در موتراهای لینی شهری بخواند؟

یکی از هموطنان عزیز ما از خارج کشور سوال نموده:
استاد محترم هروز که از شفاخانه رخصت میشویم در راه اذان دیگر را میدهد تا که خانه میرسیم نماز دیگر قضا میشود زیاد رابنده است چی کنم آیا نماز را در موتر بخوانم؟

جواب:

در اصل ادای نمازهای فرض سر موتر که در حرکت باشد جایز نیست زیرا که رو به قبله آوردن و قیام در این نمازها شرط قبولی است، لیکن در صورتیکه امکان توقف وایستاد شدن موتر نباشد، و نیز یقین داشته باشد که تا بررسیدن به خانه نمازش قضا میشود در این حالت برایش جایز است که نماز خود را سوار به موتر در حالت حرکت بخواند زیرا که تطبیق شروط در حالت عاجز بودن ساقط میشود.. البته به اندازه توانایی خود قبله را جستجو کند.
وبه اتفاق فقهاء مسلمان در ادای فرائض به اندازه استطاعت و توانایی مکلف است نه بیشتر، الله متعال فرموده است: "فانقو اللہ ما استطعتم" از او تعالیٰ بترسید به اندازه که می توانید.

نماز مسافر و مسافه مشروعیت نماز مسافرانه

-

الحمد لله، والصلوة والسلام على رسول الله وبعد:

در مسافه قصر نماز چهار رکعتی فرض مثل ظهر و عصر و خفتن را دور رکعت اداء کردن و هم جمع کردن بین نماز های ظهر و عصر، و بین شام و خفتن، جمع تقدیم و جمع تأخیر بمعنای یکجا خواندن با خاطر سهولت و آسانی سفر و نبودن آب برای وضعه و غیره مشکلات و مشقت های که با سفر و مسافر همراه است مشروع است، این مسافه را علماء در خارج شدن از شهر به ۸۵ کیلومتر تعیین کرده اند.

جمع تقدیم: یکجا خواندن نماز ظهر و عصر را با هم دو رکعت در وقت نماز ظهر، که بعد از دو رکعت فرض ظهر فوراً دو رکعت فرض عصر را بخواند بدون تأخیر، و همچنان سه رکعت فرض شام را و دو رکعت فرض خفتن را با هم بخواند در وقت نماز شام بدون تأخیر.

جمع تأخیر: اداء کردن نماز عصر و ظهر را دو رکعت پی هم در وقت نماز عصر، و ادا کردن سه رکعت فرض شام را با دو رکعت خفتن در وقت نماز خفتن.

و نماز صبح تقدیم و تأخیر و جمع نمی شود و باید بوقتیش ادا شود. و مسلمان می تواند که نماز مسافرانه را در صورتیکه در مسافه سفر داخل شود اداء کند و لوكه سفر زمینی و یا هوایی و یا دریایی و بحری باشد هیچ فرق ندارد.

این در مذهب جمهور فقهاء است جمع تقدیم و تأخیر البته در مذهب حنفی جمع تقدیم و تأخیر نیست تنها قصر است.. نیز مسافه سفر نزد احناف ما خارج شدن از شهر خود است.

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۴۹

دین اسلام دین رحمت و یسر و آسانی است، خداوند متعال در قرآن کریم فرموده اند: "و ما جعل عليکم في الدين من حرج" او تعالی درین دین بالای تان حرج و مشقت و سختی را لازم ندیده، و نگردانیده، "یرید الله بكم اليسر ولا يرید بكم العسر" خداوند بر شما آسانی را می خواهد نه سختی و مشقت را.

از نظر جمهور فقهاء مسافر اگر در جای سفر می کند و نیت اقامت را برای چهار روز کند می تواند درین مدت نمازهای مذکور را جمع و قصر کند و اگر ازین مدت اقامتش طول بکشد باید نماز ها را کامل ادا کند و از جمع و قصر نمودن صرف نظر کند، لیکن اگر او فکر می کند که شاید فردا کارش خلاص می شود و یا پس فردا حاجتش به اتمام می رسد و نمی داند درین صورت او در حکم مسافر است و به جمع کردن و قصر نمودن خود ادامه بدهد تا که آماده رفتن شود، اما در مذهب حنفی این مدت پانزده روز است.

شیوه و طریقه ادای نماز مسافر در داخل طیاره و هوایپیما

-

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

بدون شک از ارکان و فرائض نماز قیام یا ایستادن و رو بطرف قبله آوردن است که نماز بدون آنها قبول نمی شود.. لیکن در بعض اوقات مسلمان عذر میداشته باشد که قادر به قیام و رو بطرف قبله آوردن نمی باشد خصوصا مسافری که در سفر طیاره و هوایپیما در حرکت میباشد، در این حالت به اگر بیم آن برود که تا بر سریدن طیاره وقت نماز خارج میشود و این نماز از نماز های نیست که با نماز قبلی و یا بعدی اش جمع تأخیر و یا تقدیم شود نماز گزار تا حد توان خود کوشش کند از خدمه و میزبانان هوایپیما جهت قبله را سوال نماید نیز در حالت قیام نماز بخواند اما اگر قبله را ندارد و قادر به ایستادن نیز

۵۰ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور‌های غیر اسلامی

نباشد نماز خود در هر حالتی که میسر و ممکن باشد بخواند و رو بطرف قبله آوردن و ایستادن یعنی قیام ساقط میشود می‌تواند در حالت نشسته نماز های فرض خود را ادا کند، اما اگر آب برای طهارت ووضوء میسر نباشد می‌تواند تیم کند .. اما در نماز نفلی سفر اصلاً رو بطرف قبله آوردن و قیام شرط نیست.

در دین مبین اسلام انسان به اندازه توانایی خود مکلف است که عبادات را بجا بیاورد، او تعالی بر بندگان خود سختی و مشقت را روانمی دارد و فرموده است:

"يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ" (سوره البقره: ۱۸۵).
او تعالی برای شما آسانی و سهولت ویسر را می خواهد و سختی و مشقت را نمی خواهد.

نیز فرموده است:

"لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا" (سوره القبره: ۲۸۶)
الله متعال هیچ انسان را، جز به اندازه تواناییش، مکلف به عبادت نمی سازد.
و فرموده است:

"فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا أُسْتَطَعْتُمْ" سوره التغابن: (۱۱)

از او تعالی بترسید به اندازه که توانایی دارید یعنی تا حد توان خود عبادت او تعالی را بجا بیاورید.

و رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است:
"إِذَا أَمْرَتُكُمْ بِشَيْءٍ فَأَتُوا مِنْهُ مَا أُسْتَطَعْتُمْ"

وقتیکه من شما را به چیزی امر کردم، شما به اندازه توان خود آنرا انجام دهید.
همین حکم در نماز مسافرانی که در کشتی سفر میداشته باشند نیز تطبیق میشود، و در اثر صحیح ثابت است که انس بن مالک رضی اللہ عنہ همسفران خود را در کشتی در حالت نشسته بالای فرش نماز داده بود.

مسافه قصر یعنی نماز چهار رکعتی فرض مثل ظهر و عصر و خفتن را دو رکعت اداء کردن وهم جمع کردن بین نماز های ظهر و عصر، و بین شام و خفتن، جمع تقدیم و جمع تاخیر بمعنای یکجا خواندن با خاطر سهولت و آسانی سفر و نبودن آب برای وضعه وغیره مشکلات و مشقت های که با سفر و مسافر همراه است . این مسافه را علماء در خارج شدن از شهر به ۸۰ کیلومتر تعیین کرده اند .

جمع تقدیم: یکجا خواندن نماز ظهر و عصر را با هم دو دو رکعت در وقت نماز ظهر .. که بعد از دو رکعت فرض ظهر فورا دو رکعت فرض عصر را بخواند بدون تأخیر... و همچنان سه رکعت فرض شام را دو دو رکعت فرض خفتن را با هم بخواند در وقت نماز شام بدون تأخیر ..

جمع تأخیر: اداء کردن نماز عصر و ظهر را دو دو رکعت پی هم در وقت نماز عصر، و اداء کردن سه رکعت فرض شام را با دو رکعت خفتن در وقت نماز خفتن ..

ونماز صبح تقدیم و تأخیر و جمع نمی شود و باید بر وقت اداء شود .
ومسلمان می تواند که نماز مسافرانه را در صورت که در مسافه سفر داخل شود اداء کند ولو که سفر زمینی ویا هواپی ویا دریایی و بحری باشد هیچ فرق ندارد .

دین اسلام دین رحمت و یسر و آسانی است ، خداوند متعال در قرآن کریم فرموده اند : " وما جعل عليکم في الدين من حرج " او تعالی درین دین بالای تان حرج و مشقت و سختی را لازم ندیده، و نگرددانیده، " یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر " خداوند براین آسانی را می خواهد نی سختی و مشقت را ..

مسافر اگر در جای سفر می کند و نیت اقامت را برای چهار روز کند می تواند درین مدت نمازهای مذکور را جمع و قصر کند و اگر ازین مدت اقامتش طول

بکشد باید نماز‌ها را پوره اداء کند واز جمع و قصر نمودن صرف نظر کند.. لیکن اگر او فکر می‌کند که شاید فردا کارش خلاص می‌شود ویا پس فردا حاجتش به اتمام می‌رسد ونمی‌داند درین صورت او در حکم مسافر است و به جمع کردن وقصر نمودن خود ادامه بدهد تا که آماده رفتن شود.

تبیوه وطريقه ادای نماز مسافر در داخل ریل هنگام سفر

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

بدون شک از ارکان وفرضیات نماز قیام یا ایستادن ورو بطرف قبله آوردن است که نماز بدون آنها قبول نمی‌شود.. لیکن در بعض اوقات مسلمان عندر میداشته باشد که قادر به قیام ورو بطرف قبله آوردن نمی‌باشد خصوصاً مسافری که در سفر ریل در حرکت می‌باشد، در این حالت به اگر بیم آن برود که تا به رسیدن ریل وقت نماز خارج می‌شود واین نماز از نماز‌های نیست که با نماز قبلی ویا بعدی اش جمع تأخیر ویا تقدیم شود نماز گزار تا حد توان خود کوشش کند از خدمه و میزبانان ریل جهت قبله را سوال نماید نیز در حالت قیام نماز بخواند اما اگر قبله را نداند قادر به ایستادن نیز نباشد نماز خود را در هر حالی که میسر وممکن باشد بخواند ورو بطرف قبله آوردن وایستادن یعنی قیام ساقط می‌شود می‌تواند در حالت نشسته نماز‌های فرض خود را ادا کند، اما اگر آب برای طهارت ووضوء میسر نباشد می‌تواند تیم کند.. اما در نماز نفلی سفر اصلاً رو بطرف قبله آوردن و قیام شرط نیست.

در دین مبین اسلام انسان به اندازه توانایی خود مکلف است که عبادات را بجا بیاورید، واو تعالیٰ بر بندگان خود سختی ومشقت را روا نمی‌دارد و فرموده است:

"يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ" (سوره البقره ۱۸۵)

او تعالی برای شما آسانی و سهولت ویسر را می خواهد و سختی و مشقت را نمی خواهد.

نیز فرموده است:

"لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا" (سوره القبره: ۲۸۶)

الله متعال هیچ انسان را، جز به اندازه تواناییش، مکلف به عبادت نمی سازد.
و فرموده است:

"فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا أُسْتَطَعْتُمْ" سوره التغابن: ۱۱)

از او تعالی بترسید به اندازه که توانایی دارید یعنی تا حد توان خود عبادت او تعالی را بجا بیاورید.

و رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است:

"إِذَا أَمْرَتُكُمْ بِشَيْءٍ فَأَتُوا مِنْهُ مَا أُسْتَطَعْتُمْ"

وقتیکه من شما را به چیزی امر کردم، شما به اندازه توان خود آنرا انجام دهید.
همین حکم در نماز مسافرانی که در کشتی و موترها و طیاره سفر میداشته باشند نیز تطبیق میشود، و در اثر صحیح ثابت است که انس بن مالک رضی
الله عنہ همسفران خود را در کشتی در حالت نشسته بالای فرش نماز داده
بود.

مسافه قصر یعنی نماز چهار رکعتی فرض مثل ظهر و عصر و خفتن را دورکعت
اداء کردن وهم جمع کردن بین نماز های ظهر و عصر، و بین شام و خفتن،
جمع تقدیم و جمع تاخیر بمعنای یکجا خواندن بخاطر سهولت و آسانی سفر
ونبودن آب برای وضعه وغیره مشکلات و مشقت های که با سفر و مسافر همراه
است . این مسافه را علماء در خارج شدن از شهر به ۸۰ کیلومتر تعیین کرده
اند .

جمع تقدیم: یکجا خواندن نماز ظهر و عصر را با هم دو دورکعت در وقت
نماز ظهر.. که بعد از دو دورکعت فرض ظهر فورا دورکعت فرض عصر را

۵۴ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

بخواند بدون تأخیر...وهمچنان سه رکعت فرض شام را دو رکعت فرض خفتن را باهم بخواند در وقت نماز شام بدون تأخیر..
جمع تأخیر: اداء کردن نماز عصر وظهر را دو دو رکعت پی هم در وقت نماز عصر، واداء کردن سه رکعت فرض شام را با دو رکعت خفتن در وقت نماز خفتن..

ونماز صبح تقديم وتأخير وجمع نمي شود وبايد بر وقت اداء شود.
ومسلمان مي تواند که نماز مسافرانه را در صورت که در مسافه سفر داخل شود اداء کند ولو که سفر زميني ويا هوايي ويا دريائي وبحرى باشد هيج فرق ندارد.

درس وکار عذر شرعی ترك کردن نماز شده نمي تواند

يکي از هموطنان عزيز ما از جرماني سوال نموده:

من در آلمان زنده گي ميکنم صبح که مكتب ميروم تقریبا شام خانه میایم و در هنگام روز نماز پیشین و نماز دیگر را نمیتوانم ادا کنم چونکه جای نماز ووضو متاسفانه نیست. و حالی چطور قضایی را ادا کنم و چه رقم و چند رکعت و چه زمانی ادا میشود. لطفا قضایی نماز دیگر و پیشین را تشریح کنید. و نیت را قضایی نیت شود..؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، اما بعد،

نماز رکن دوم اسلام است اهمیت وجاگاه خاص خود را دارد.. وفرض وقتی است ، الله متعال فرموده است : "إن الصلاة كانت على المؤمنين كتاباً موقوتاً" نماز بر مسلمانان فرض وقتی است که قبل از داخل شدن وقت هم قبول نمی شود و بعد از خارج شدن وقت هم در صورت که مسلمان در خواب نباشد ویا اینکه فراموش نکرده باشد.. اعذار ترك نماز همانا بخواب رفتن

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۵۵

است که مسلمان قصد داشته لیکن بیدار نشده باشد و یا اینکه فراموش کرده باشد اما درس خواندن و کار عذر دائمی ترک نماز شده نمی تواند و مسلمان گنهگار می شود به ترک نماز.

و باید مسلمان بخاطر ادای نماز در اوقاتش جدی باشد و اهتمام خاص نماید زیرا اگر کسی اهتمام نکند بیم آن میرود که از جمله منافقین شمرده شود، خداوند متعال در قرآن کریم صفات منافقین را بیان میکند و از جمله اینکه آنها در نماز ها تبلی هستند و به تبلی و کسالت به طرف نماز حرکت میکنند و مردم را نشان میدهند و ریاء کاری میکنند و ذکر خداوند را کمتر میکنند: "وإذا قاموا إلى الصلاة قاموا كمالاً يراون الناس ولا يذكرون الله إلا قليلاً ..

حتی در حالت مرض مسلمان مأمور است که نماز را به اشاره ادا کند و به اندازه قدرت و توان واستطاعت خود به حرکت بیاید... و در حالت جنگ وغزوات و سر نیز مسلمان باید یک مجموعه حراست و پهله داری کند و مجموعه دیگری نماز بخواند.. از نماز معاف نیستند .. درس و کار و وظیفه به هیچ صورت عذر دائمی برای ترک نماز شده نمی تواند و باید که اوقات درس و کار خود را مسلمان تغییر دهد و در صورت که نتواند این نوع درس و کار را ترک کند و به جستجوی بدیل برود.

درس و کار و وظیفه که مسلمان را به طرف وادی جهنم سوق دهد و سبب در عذاب انداختن مسلمان شود باید آنرا مسلمان ترک کند..

و شما می توانید که با خود جای نماز داشته باشید و آب برای نوشیدن پیدا می شود حتما برای وضعه هم میباشد ولو که بخرید هم باشد وضعه نموده اقلا نمازهای فرض را اداء کنید در دهليز و یا صنف و یا چمن و سرک ...

اما قضائی نماز که نیت آن را در قلب بکند و تلفظ شرط نیست و نمازهای چهار رکعتی را چهار رکعت بخوانید و دو رکعتی را دو رکعت و سنت ظهر قضائی ندارد تنها فرائض را قضائی بخوابد... البته وتر شب و سنت فجر هم

۵۶ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور‌های غیر اسلامی

قضائی دارد.. قضائی را وقت بخوانید که از خواب بیدار شوید و یا در صورت که بیاد تان بیاید بعد از فراموشی.

نفهمیدن معنای خطبه جمعه دلیل شرعی شده نمی‌تواند که مسلمان نماز جمعه را ترک کند

-

یکی از خواهران هموطن ما مقیم جرمنی چنین سوال نموده است: دو پسر به سن های ۲۲ و ۱۷ سال دارم قبل آنها من وقتیکه در خانه میبودند به نماز جمعه میرفتند اما متاسفانه از مدتها به این طرف میگویند که خطبه را به زبان ترکی میگوید ما نمی فهمیم میگویند هدف از شنیدن خطبه آموختن است ما چیزی نمی فهمیم به این دلیل حاضر نیستند که به نماز جمعه بروند نمیدانم چه کنم لطفاً راهنمایی نماید؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

نماز رکن دوم دین مبین اسلام است، ونماز جمعه بخش این رکن وفرضی است، در صورتیکه مسجد جامع در شهر وقریه وجود داشته باشد وعذر مرض، وحبس نبوده باشد نماز جمعه بالای مسلمان بالغ وعاقل فرض است، ونفهمیدن معنای خطبه جمعه دلیل شرعی شده نمی‌تواند که مسلمان نماز جمعه را ترک کند وبخاطر ادای آن حاضر نشود، بلکه در نماز حاضر شود وهمان خطبه را بشنود و هردو رکعت فرض نماز جمعه با امام به جماعت ادا کند این فرض از ذمه اش ساقط می‌شود، اجر وثواب این نماز را بشكل کامل حاصل میکند..

اما اگر حاضر نمی شود به بهانه اینکه خطبه بزبان ترکی و یا بکدام زبان دیگر است ونماز جمعه را ترک میکند گنهگار می شود و تارک نماز محسوب میگردد ودر عین حال از اجر وثواب بزرگ نماز جمعه خود را محروم میسازد.

اما اگر وقت کافی داشته باشند و سبب مشقت و سختی برای شان نباشد تلاش کنند که در مساجدی بروند که خطبه جمعه بزبان عربی باشد .. لیکن باز هم تأکید می شود که جمهور فقهاء خطبه جمعه را بزبان های غیر عربی جائز میدانند.. البته بودن خطبه جمعه بزبان عربی اولویت دارد نزد شان، لیکن کدام حرج و مانع شرعی ندارد اگر بزبانهای مردم محله داده شود تنها مقدمات آن عربی بوده باشد.

رهنمایی شرعی برای هموطنان مقیم ما در اروپا بخاطر ادائی نماز خارج مسجد و در اماکن عامه

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم در اروپا چنین سوال نموده :

استاد محترم سؤال داشتم من در لندن زندگی می کنم مردم را میبینم که اکثر مردم در بیرون هم نماز می خوانند اما در جای پاک حکم آن چیست بدون سترة ؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد:

از اینکه نماز رکن دوم اسلام است در اصل ادا کردن نماز از خود احکام، آداب و شرائط خاص دارد، و نمازها باید در مساجد خوانده شود، فقهاء از نماز خواندن در راه منع کرده اند و مکروه دانسته اند تا اینکه که برای عامه مردم ورهگذار مزاحمت نشود، و نیز خود نماز گزار چشمش بمقدم نیفتند و فکرش نرود که خشوع نمازش کم نشود، و نیز در ادائی نماز خارج مسجد و راه تعداد نماز گزاران در مساجد کم می شود و بیم آن میرود که مساجد هجر شود.

اما در بعض موارد یکه مثلا مسجد وجود نداشته باشد، و یا دور باشد که نمازگزار رسیدگی کرده نتواند، و یا اینکه دکان و مرکز تجاری خود را ترک کرده نتواند برای اینها جواز دارد که در خارج مسجد نماز را ادا کنند و در این

صورت وحدت، اتحاد و منظم بودن مسلمانان هم ظاهر می‌شود برای غیر مسلمانان و نیز این امر سبب تشویق غیر مسلمانان می‌شود که به دین مبین اسلام رجوع کنند و هدایت شوند و ایمان بیاورند لیکن رهنمائیهای ذیل را در نظر داشته باشند:

- ۱- نماز شان در یک بخش وکنار راه باشد، جاده، سرک و راه رفت و آمد مردم را مسدود نسازند که سبب آزار اذیت آنها نشوند تا اینکه غیر مسلمانان را از دین مبین اسلام متغیر نسازند.
- ۲- در قانون همان کشور غیر اسلامی نماز خواندن در خارج مسجد و راه منع نباشد، تا اینکه مورد پیگرد و ضرر قرار نگیرند.
- ۳- بهتر است که ستره یعنی مانع که از گذر مردم از سجده گاه شان شود داشته باشند، تنها سجده گاه اما بعد تر از آن مانع عبور و مرور مردم شده نمی‌تواند.
- ۴- پارکها، باغها، چمن، میدانهای آزاد و میدانهای بازی، ایستگاه موتورها و غیره همه جای نماز شمرده می‌شود در صورت که پاک باشد، زیرا همه روی زمین جای نماز مسلمان است غیر از مقبره، زمین مخصوص، و اماکن نجاست و زباله و فارمهای حیوانات.
- ۵- در حالت ضرورت که مسلمان چاره نداشته باشد و خطر قضاء شدن نمازش باشد می‌تواند در یک بخش وکناره از راه، سرک، صنف درسی، ایستگاه موتورها وغیره جاها نماز خود را ادا کند و اگر وقت کم باشد و به مشکلات مواجه باشد تنها نماز فرض را ادا کند زیرا مسلمانان که در اروپا زندگی می‌کنند شرائط دینی شان فرق می‌کند و به مشکلات گوناگون روبرو هستند از جمله قلت و نبود مساجد و جاهای طهارت ووضوء و جریان کار و درس در وقت نماز که بعض اوقات اجازه نمی‌داشته باشند و یا اینکه باید در وقت بسیار کم نماز را ادا کنند در صورت ادای نمازهای فرض مهم است.

۶- داشتن ستره (مانع عبور و مرور) در سجده‌گاه بسیار با اهمیت است و سنت مؤکد می‌بایشد و سبب ادای نماز با خشوع و حضور قلب می‌گردد، رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است: "إذا صلی أحدكم فليصل إلى سترة وليدن منها" هنگام که یکی از شما نماز می‌خواند ستره داشته باشد و نزدیکش بوده باشد.. و در احادیث صحیح بر وجود ستره و مانع عبور مرور تأکید بیشتر شده در صورت که خطر عبور و مرور مردم و یا حیوانات از پیش نماز باشد خصوصاً در سرکهای اروپا زنان بی‌حجاب بیشتر هستند که اگر از سجده‌گاه عبور کنند نماز قطع می‌شود.

اگر حادثه پیش آید که مسلمان و غیر مسلمان کشته شوند اجساد شناخته نشوند جنازه چطور ادا می‌شود؟

یکی از هموطنان عزیز مقیم خارج چنین سوال نموده:
اگر حادثه پیش آید مسلمان و غیر مسلمان کشته شوند اجساد شناخته نشوند جنازه چطور ادا می‌شود؟

الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد،

فقهای امت اسلامی اتفاق دارند که بر غیر مسلمان نماز جنازه خوانده نمی‌شود و دعای مغفرت نمودن جایز نیست بدلیل آیه کریمه صریح در قرآن کریم: "لَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّا تَأْبَى وَلَا تُقْتَمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفُرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَا تُؤْتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ" {التوبه: ۸۴}.

هرگز نماز جنازه غیر مسلمان را نخوان و برای او دعای مغفرت نکن ای محمد، و به زیارت قبرش نرو حق و حقوق دفن جنازه که بر مسلمان لازم است برای غیر مسلمان قائل نشوین، زیرا آنها کافر شدند و به الله متعال و رسولش

٦٠ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور‌های غیر اسلامی

ایمان نیاوردن و در حالی وفات نمودند که کافر و مشرک بودند و از امت مسلمه خارج بودند.

اما این مسأله اختلافی است اگر حادثه پیش آید مسلمان و غیر مسلمان کشته شوند اجساد شناخته نشوند آیا جنازه خوانده می‌شود یا نه و اگر خوانده شود نماز گزاران نماز جنازه را چگونه نیت نمایند؟

فقهاء در این مورد به دو نظر و قول تقسیم شده‌اند که در سطور ذیل ذکر می‌شود:

در قدم اول سعی و تلاش شود که مسلمان را از غیر مسلمان از اجساد ختنه شده فرق و تمیز نمایند و در صورتیکه ممکن نباشد:

قول اول این است که: اگر تعداد مرده‌های مسلمان بیشتر باشد نماز جنازه بخوانند و در نیت خود جنازه مسلمان را نیت کنند و برای مسلمان دعای مغفرت نمایند. و اگر تعداد مرده‌های غیر مسلمان زیاد باشد اصلاً نماز جنازه نخوانند بالای آنها این نظر فقهای مذاهب حنفی، مالکی، شافعی است. فقهای مذهب حنبله به این نظر هستند که نماز جنازه خوانده شود لیکن نماز گزاران نیت جنازه مسلمان را بکنند و دعای شان نیز برای مرده‌های مسلمان باشد مثل: "اللهم من کان منہم مسلما فاغفر له وارحمه".

**برای مسلمان جایز نیست که برای مرده غیر مسلمان دعای
مغفرت کند و یا در دفن و جنازه اش اشتراک نماید**

-

یکی از هموطنان عزیز ما سوال نموده:
محترم یک مسلمان می‌تواند در جنازه غیر مسلمان هندو یا میسحی برود
لطف کنید جواب بدھید مهم است؟

فقهای امت اسلامی اتفاق دارند که به غیر مسلمان نماز جنازه خوانده نمی شود و دعای مغفرت نمودن جایز نیست بدلیل آیه کریمه صریح در قرآن کریم: " لَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَاتَ أَبْدًا وَلَا تَقْرُبْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَا تُؤْتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ {التوبه: ۸۴} .

هرگز نماز جنازه غیر مسلمان را نخوان و برای او دعای مغفرت نکن ای محمد، و به زیارت قبرش نرو حق و حقوق دفن جنازه که بر مسلمان لازم است برای غیر مسلمان قائل نشوین، زیرا آنها کافر شدند و به الله متعال و رسولش ایمان نیاوردهند و در حالی وفات نمودند که کافر و مشرک بودند و از امت مسلمان خارج بودند.

در حالت عادی دفن کردن مسلمان در مقبره غیر مسلمانان جایز و روایت نیست

-

یکی از هموطنان محترم ما مقیم جرمنی سوال سوال نموده: استاد سوال تعدادی از خواهران و برادران این است کسانی که زندگی می کنند در اورپا و کانادا زمینی را برای دفن اموات وقف کرده و آنرا قبرستان عمومی مسلمانان قرار داده اند، آیا دفن کردن مردہ مسلمان در قبرستانی عیسوی ها جایز است اگر جای نباشد بعض اوقات اتفاق افتاده حکم آن چیست؟ الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

فقهای اسلام اتفاق دارند که در حالت عادی دفن کردن مردہ و میت مسلمان در مقبره غیر مسلمانان جایز نیست بلکه حرام است. باید مقبره مسلمانان از قبرستانی غیر مسلمانان و مشرکین کاملا جدا باشد و حتی نزدیک باهم نیز نباشد. از زمانه رسول الله صلی الله علیه وسلم تا بحال همین شیوه و طریقه مسلمانان بوده که مردہ خود را در مقبره غیر مسلمان دفن

نمی‌کنند و آنرا حرام میدانند. نیز غیر مسلمان باید در مقبره مسلمانان دفن نشود و این هم حرام است.

مسلمانان مقیم کشورهای غیر اسلامی باید امور ذیل را در نظر داشته باشند:

۱- مرده و میت خود را بشیوه و طریقه اسلامی تکفین و تدفین نموده و نماز جنازه اش را بخوانند و در مقبره مسلمانان دفن کنند.

۲- در صورتیکه مقبره برای مسلمانان وجود نداشته باشد باید جای را بخربند و در آنجا دفن نمایند و کسانیکه توانایی مالی ندارند آنها را در این راستا یاری نمایند شامل اجر و ثواب می‌شوند.

۳- اگر توانایی خریدن نیز نباشد تلاش کنند که مرده مسلمان را در نزدیک ترین مقبره در کشور اسلامی همسایه نقل دهند و دفن کنند.

۴- در حالت مجبوریت و در تنگنا قرار گرفتن که نه قبرستانی مسلمان وجود داشته باشد و نه هم توانایی خریدن جای قبر باشد بعد از همه این تلاشها در این حالت برای شان جایز است که در مقبره غیر مسلمانان دفن نمایند اما در یک جای کنار و گوشه نسبتا دورتر از غیر مسلمانان و این حالتی است که الله متعال انسان را از توانایی اش بیشتر مکلف نمی‌سازد: (لَا يُكِلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا) (سوره البقرة / ۲۸۶).

یکی از حکمت‌های حرام بودن دفن مرده مسلمان در قبرستانی غیر مسلمانان را علماء بیان نموده اند که مرده‌های غیر مسلمانان و مشرکین صبح و شام در عذاب می‌باشند و مسلمان از این امر اذین می‌شود، الله متعال فرموده است: (النَّارُ يُرَضِّونَ عَلَيْهَا غُدُوا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَذْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ) (غافر / ۴۶).

مرده‌های غیر مسلمانان در صبح و شام و شب و روز عذاب می‌شوند در قبرهای شان و هنگامیه که قیامت برپا شود ملائکه از طرف الله متعال امر می‌شود که فرعون و فرعونیان و امثال شان از ظالمین را در عذاب جهنم بیندازند.

حکم گذاشتن گل بر روی قبرها

در بسیاری از کشورها که تحت تأثیر فرهنگ سوسیالیستی قرار گرفته‌اند، طی مراسمی بر قبور شهدا و یا سربازان گمنام، تاج و یا گل گذاشته می‌شود... بفرمایید که اسلام در قبال این عمل چه دیدگاهی دارد؟ آیا دلیلی در خصوص حلت و یا حرمت آن وجود دارد؟ یا این که این فرهنگ از غرب به کشورها وارد شده است؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
گذاشتن گل بر قبور شهدا، سربازان گمنام و دیگران از بدعت‌هایی است که آن را برخی از مسلمانان کشورهای اسلامی با کشورهای غیر اسلامی رابطه دارند ایجاد کرده‌اند، چون این‌ها عملی را که کفار برای مردگان خود انجام می‌دهند را خوب می‌پنداشند، و از آنجا که این عمل تشییه با کفار است از نظر اسلام ممنوع می‌باشد.

رسول الله ص به امتش هشدار داده است: «بُعْثُتْ بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ بِالسَّيفِ حَتَّىٰ يَعْبَدَ اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَجُعَلَ رِزْقُكَ تَحْتَ ظِلِّ رُمْحِي، وَجُعِلَ الذُّلُّ وَالصَّغَارُ عَلَىٰ مَنْ خَالَفَ أَمْرِي، وَمَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ» مسنن احمد (٥٠، ٩٢/٢)،

«من پیشاپیش قیامت همراه با شمشیر (و مبارزه با کفار) فرستاده شده‌ام، تا الله یگانه و لاشریک مورد پرستش قرار گیرد و موقیت من زیر سایه‌ی شمشیر است، خواری و ذلت بر مخالفانم مقرر گردیده است و هرگز که خودش را شبیه قومی بگرداند از آنان است».

این حدیث را امام احمد، ابویعلی، و طبرانی روایت کرده‌اند رسول الله ص در جای دیگر فرموده است: «لَتَرَكُنَّ سَنَنَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ شِبْرًا بِشِبْرٍ وَذِرَاعًا

بِذرَاعٍ؛ حَتَّى لَوْ أَنَّ أَحَدَهُمْ دَخَلَ جُحْرَ ضَبٍ لَدَخَلَتْهُ، وَلَوْ أَنَّ أَحَدَهُمْ جَاءَعَ إِمْرَأَةً بِالطَّرِيقِ لَفَعَلْمُتُوهُ»

«از عادات و رسوم پیشینیان تا آنجا پیش می‌روید که وجب به وجب و ذراع به ذراع از آن‌ها تقليد می‌کنید، تا جایی که اگر یکی از آن‌ها به سوراخ سوسماری برود و یا با زنش بر سر راه مجامعت کند شما هم از آنان پیروی می‌کنید». حاکم ۴۵۵/۴ (۸۴۰).

حدیث مذکور را حاکم طبق شرایط امام مسلم روایت نموده و امام ذهبی صحت آن را تأیید کرده است. همچنین بزار نیز به روایت حدیث مذکور پرداخته و هیشمی گفته است که رجال آن ثقه هستند.

در بین صحابه، تابعین و سایر امت سلف شهیدان و سربازانی بودند که از وجاحت و شخصیت زیادی برخوردار بودند و عده‌ای نیز گمانام بوند، ولی هرگز گلی بر مزارشان گذاشته نشد. پس گذاشتن گل و چیزهایی دیگر بر سر قبور بدعتی اختراع شده می‌باشد و خیر کامل در پیروی از امت سلف می‌باشد و شرّ در بدعت‌های بعدی‌ها کمین کرده است.

حکم یک دقیقه سکوت ایستاده جهت شادی روح اموات

-

هنگام شروع جلسه، جهت تعزیت و برزگداشت شهدا، چند لحظه می‌ایستند و سکوت می‌کنند؛ آیا انجام چنین عملی جهت شادی ارواح شهدا جائز است؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
چند لحظه سکوت ایستاده به احترام شهدا و بزرگان یا جهت تعزیت و
برزگداشت ارواح شهدا از بدعت‌ها و امور نوپیدا است که در عصر پیامبر ص
و صحابه و تابعین نبوده و با توحید و عبادت الله منافات دارد. و این کار

تعدادی از مسلمانان ناآگاه به مسایل اسلامی است که از عادات و رسوم رشت کفار در زیاده روی در عشق و علاقه به بزرگان شان «زنده یا مرده» تقلید می‌کنند. این در حالی است که پیامبر ص مشابهت با کفار را منع کرده است، حقوقی را که اسلام در این مورد بیان کرده است: دعا و صدقه و ذکر خوبی‌ها و ... و بسیاری از آدابی که اسلام بیان کرده و مردم را به مراعات آن در قبال برادران شان مرده یا زنده تشویق نموده، است. یک لحظه سکوت و توقف به احترام شهداء و بزرگان جزء آداب اسلامی نیست و با اصول اسلامی منافات دارد.

روزه گرفتن در کشورهای که روزهای طولانی دارد

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم فنلاند چنین سوال نموده: من در کشور فنلاند زندگی می‌کنم و قسمیکه آگاهی دارید طلوع و غروب آفتاب در این کشور منظم نبوده فعلاً روزه ۲۱ ساعت و یا بعض جاهای بیشتر از ۲۱ ساعت می‌باشد بنابر مشکلات وضعف جسمی نمیتوانم که تا این مدت روزه بمانم لهذا من روزه ام را به وقت کشور ترکیه می‌گیرم، همچنین چهار وقت نماز که مشمول است از نمازهای (صبح - ظهر - عصر - شام) را به وقت کشور ترکیه میخوانم تنها خفتن را به وقت کشور فنلاند میخوانم، ولی بعضی ها در مساجد اینجا می‌گویند که روزه اگر به وقت هر کشور باشد ولی نماز پنج وقت باید به وقت همین کشور یعنی فنلاند خوانده شود، شما رهنمائی کنید.

در عین حال یکی از خواهران هموطن ما مقیم جرمنی چنین نوشه: ببخشید استاد سوال ها زیاد به ما آمده که یکی از علمای کرام از کابل در اشتباه رفته چون اصلاً مردمان که به اروپا و آمریکا زندگی می‌کنند سال های است که با روز ها دراز کوتاه روزه گرفتند با بسیار شوق و محبت بخاطر کسب ثواب از الله تعالیٰ چرا این فتوا را این عالم مهم کشور ما داده هنوز روز ها به

هفته و ماه تبدیل نشده لطفا جواب قانع کننده‌ای بدهید تا خدای ناخواسته مردمانی که از اسلام آگاهی ندارند از این فتوا استفاده سوء نکنند.

خواهر هموطن دومی ما از ناروی چنین نوشتة:

در ناروی زندگی میکنم درازترین روز آنجاست یعنی ما ۲۰ ساعت روزه می‌گیریم من یک زن ۶۰ ساله هستم شکر دارم فشار بالا دارم تکلیف معده دارم اما در ماه مبارک رمضان روزه میگیریم اصلا مشکل نیست اولاد های من کار میکنند درس میخوانند امتحان دارند هیچ مشکل نیست فقط پسرم در موقع عسکری نتوانست روزه بگیرد که وقت افطار و سحری را نمیداند قانون عسکری بود مردم حرف و فتوای این عالم را دلیل قرار داده روزه را میخورند واوگنگار میشود اینجا آفتاب طلوع میکند آفتاب نشست میکند مثل سایر کشورها، لطفا جواب درست نوشتة کنید استاد.

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله وبعد:

۱- در کشورهای که شب آن سه و یا جهار ساعت میباشد لیکن شب و روز آنها معلوم است، باید روزه از طلوع و اذان فجر تا به غروب آفتاب یعنی داخل شدن وقت مغرب گرفته شود، سحری و افطاری همه باید بوقت همین کشورها انجام داده شود هیچ دلیل و مجوز شرعی وجود ندارد که روزه را به وقت مکه مکرمه و یا کشور ترکیه افطار کنند و یا خود روزه داران از نزد خود شان ساعتهاي روزه را تحديد نمایند.

۲- اگر کسی مريض وضعیف باشد مثل زن حامله و شیر ده و احساس سختی و مشقت غیر عادي کند، مرض خودش عذر شرعی است می تواند افطار کند و روزه را بخورد و بنوشد به اندازه که بتواند روزه را ادامه دهد، وبعد از ماه رمضان همین روزهای افطار شده را قضائی بیاورد.

۳- در مسائل شرعی از قلب خود فتوا نخواهد و باید از مراکز اسلامی و یا از علماء و دانشمندان علوم شرعی سوال کند و خود را بفهماند، و در این عصر

فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی ۶۷

و زمانه که تماس گرفتن کار آسان است به انسان هیچ عذر باقی نمی‌ماند و نزد الله تعالیٰ مسئول است.

۴- بخاطر کاهش دادن اثرات سختی و مشقت روزه می‌شود یک سلسله تدابیر احتیاطی داشته باشد از جمله تخفیف کردن اوقات کار، ورفت آمد نکردن در زیر آفتاب.

۴- روزه و نماز و هر عبادتی که مرتبط بوقت معین است به وقت همان کشوری ادا می‌شود که مسلمان در آنجا زندگی می‌کند، همه نصوص ودلائل قرآنی و نبوی دلالت بر این دارد مادامیکه در این کشورها شب و روز وجود دارد، باید در روز ماه رمضان مسلمان عاقل و بالغ و صحتمند که مریض نباشد و عذر شرعی نداشته باشد روزه بگیرد، و برایش جواز ندارد که به وقت کشورهای دیگری روزه بگیرد و یا افطار کند.

قابل یاد آوری است که من فتوای جناب مولوی صاحب محترم را شنیدم و هدف او شاید این باشد که مریض و انسانهای عاجز که روزه گرفتن سبب از دیاد مرض و هلاکت نفس آنها می‌شود افطار کنند و بعد از رمضان قضائی بیاورند، زیرا که ایشان یکی از علمای راستین و قابل قدر و باوری کشور ما می‌باشد.

درس و امتحان مجوز شرعی روزه خوردن نیست

یکی از محصلین افغانی مقیم لندن چنین سوال نموده:

استاد نهایت گرانقدر یک سوال مهم فقهی داشتم و آن اینکه ما متعلمین در اینجا لندن هیجده ساعت باید روزه بگیریم و در عین حال در دانشگاه مصروف درس خواندن هم استیم و در این روزها آخر سال میباشد امتحان آخری سال را پیش رو داریم، حداقل باید روزها مدت ده یا پانزده ساعت درس بخوانیم و ما متعلمین در این حالت سخت دچار مشکل شدیم، در این

۶۸ فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی

دو روز اصلاً نتوانستیم بیشتر از دو یا سه ساعت درس بخوانیم، روزها هم گرم است و مدت روز هم طولانی در این صورت ما چه کار کنیم؟ آیا میتوانیم روزه خود را بخوریم تا سپری نمودن امتحان ها؟ بعده قضایی بیاوریم؟ اگر لطف نموده جواب ما را بدھید خورستند خواهیم شد؟ لطفاً استاد هر چه زود تر میدانم وقت کافی ندارید اما سخت در یک حالت نا معلوم قرار داریم، تشکر استاد محترم پیام شما را برای همه متعلمان میرسانم، جزاک الله خیرا.

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد:

روزه ماه مبارک رمضان یکی از ارکان دین مبین اسلام است، وکسی که این رکن اسلام را ترک کند گناه کبیره را مرتكب می شود و حتی اگر منکر آن باشد کافر می شود.

ترک کردن روزه بدون عذر شرعی که همانا مرض وسفر است گناه بزرگ شمرده می شود.

و برای مسلمان عاقل، بالغ وصحتمند جواز ندارد که روزه ماه مبارک رمضان را بخاطر درس وامتحان ترک کند زیرا درس وامتحان عذر شرعی برای روزه خوردن شمرده نمی شود، این برادر تلاش کند درسهاش را در همان ساعتهاي شب بخواند وآمادگي برای امتحان داشته باشد.

و اگر صبر واستقامت داشته باشد الله متعال کامیابی را نیز نصیبیش میگرداند: "ومن يتق الله يجعل له مخرجا" هر کسی که از الله متعال بترسد او تعالی راه رسیدن به هدف مشروع را برایش باز میکند و دروازه های رحمت خود را برویش باز میدارد.

حکم غذا آماده کردن برای روزه خوران

-

یکی از خواهران افغان ما از جرمنی چنین سوال نموده :
اگر یک مرد روزه نگیرد و خانم برایش غذا تهیه کند در طول روزه های روزه آیا
روزه خانم خراب نمیشود؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد:

چونکه خوردن روزه ماه رمضان بدون عذر شرعی گناه کبیره پنداشته میشود
و اگر خانمان برای شوهران روزه خور غذا آماده کنند گنهگار می شوند زیرا که
همکاری به کار ناروا و ناجائز است بلکه همکاری در نافرمانی الله متعال
است.. او تعالی فرموده است: " وتعاونوا على البر والتقوى ولا تعاونوا على
الإثم والعذوان" در کارهای خیر و پرهیزگاری همکاری کنید و در کارهای شر
وزشت و ناروا همکاری نکنید .. رسول الله صلی الله عليه وسلم فرموده: " لا
طاعة لمخلوق في معصية الخالق" فرمانبردای مخلوق و انسانها در نافرمانی
و معصیت او تعالی جائز نیست و انسان شریک گناه پنداشته میشود.

در صورتیکه شوهر روزه خور بالای خانم به جبر و اکراه و اعمال فشار غذا آماده
کنند در این حالت شاید مورد آزار و اذیت قرار میگیرد معدور شمرده می شود
لیکن باید طلاق خود را بخواهد زیرا فقهاء به این نظر هستند که در مسلمانی
این شوهر شک است ... اما روزه خانم درست و صحیح است.

نیز باز کردن رستورانتها برای اطفال نا بالغ و مسافرین و مریضان بخاطر غذاء
دادن باکی ندارد و مانع شرعی نیست اما برای روزه خوران باز کردنش گناه
کبیره است و متعددی است و لو که روزه خوران غیر مسلمان نیز باشد همکاری
به باطل و نافرمانی الله متعال است.

شب قدر کشورهای که شب ندارند

یکی از هموطنان چنین سوال نموده:

شب قدر در کشورهای که شب ندارد و یا اینکه شب در آن کشورها کوتاه می‌باشد برای یک و یا دو ساعت چطور حساب می‌شود؟
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد:

فضیلت، اجر و ثواب شب قدر زمانی است نه مکانی، و برای هر کشور به اندازه شب آن می‌باشد که از غروب آفتاب تا به طلوع فجر یعنی داخل شدن وقت نماز صبح ادامه میداشته باشد.

و در کشورهای که در این روزها شب وجود ندارد شب قدر آن از داخل شدن وقت نماز شام تا به طلوع فجر ادامه میداشته باشد، مثل اوقات نماز.

ازینکه در خارج فقیر و نیازمند مسلمان کمیاب است و بیم آن می‌رود که زکات فرضی، صدقه فطر به غیر مستحقین داده شود
بهتر است که در داخل کشور فرستاده شود

این هم استفتای یکی از اساتید بزرگوار و نماینده دعوت در شهر تورنتوی کانادا:

السلام عليکم ورحمة الله وبركاته جناب دکتور صاحب بزرگوار درباره فتاوی فوق نظر شما را خواهانم پس مردمانیکه مثل مادریرون از کشور هستند و مستمندان نیست اگر باشد مردمان غیر مسلم و معتادین الكھول و یامواد مخدره‌هستند پس چه باید کرد؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

من این قول را ترجیح میدهم که مسلمانان کشورهای اروپایی، وهموطنان مقیم خارج زکات فرضی ، صدقه فطر واجبی، فدیه روزه، کفاره قسم، عقیقه نوزادان، وغیره صدقات مالی خود را به شکل نقدی به داخل کشور بفرستند ثوابش بیشتر است زیرا دران کشورها نیازمندان ومستحقین وجود ندارد و اگر داشته هم باشد اکثرا معتادین شراب و مشروبات الکولی وغیره میباشند که مستحق نیستند، در عین حال در زدودن فقر و تنگدستی و کاهش نیازهای مادی فقیران کشور ما مفید واقع میشود که ما شاهد هستیم و درین راستا مسئولیت داریم.

سه ثواب و اجر را کسب میکنند در فرستادن به داخل کشور، ۱-فرض و واجب و سنت شان اداء میشود، ۲-صلة رحم خود را انجام میدهند، ۳-و به مصلحت فقیران و نیازمندان اقدام نموده اند که هدف از عبادت مالی است.

قربانی کننده در خارج است و وکیلش در افغانستان به وقت کدام کشور قربانی ذبح شود؟

کسانی که از خارج برای قربانی کردن در داخل کشور وکیل میگیرند باید قربانی به وقت افغانستان بعد از ادائی نماز عید ذبح گردد زیرا معتبر نزد فقهاء وقت جای است که وکیل و مال قربانی درانجا وجود دارد نه وقت موکل و قربانی کننده اصلی..مثلا یک هموطن ما مقیم کانادا پول قربانی را به وکیل خود در کابل فرستاده که بنامش قربانی کند همینکه نماز عید در کابل خوانده شود قربانی را ذبح کند و منتظر این نماند که حتما قربانی کننده اصلی نماز عید را در کانادا بخواند چون معتبر در این حالت وقت وکیل است.

چگونه غیر مسلمان را به دین مبین اسلام دعوت دهیم؟

-

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم امریکا سوال نموده؟

اگر بخواهیم یک شخص غیر مسلمان را به دین مبین اسلام از طریق اینترنت دعوت کنیم، از کدام منابع مهم و قابل اعتماد اینترنتی میتوانیم برای آن شخص معلومات دقیق اسلامی ارائه کنیم؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

دعوت نمودن غیر مسلمان از خود طریقه وشیوه خاص دارد که این برادر ما باید آنرا مطالعه نموده و مطابق آن عمل نماید و از شیوه های شیخ احمد دیدات وذاکر نایک در این راستا استفاده کند، وشیوه های دعویی زیبا وجود دارد که مسلمان غیر مسلمان را به دین مبین اسلام دعوت دهد و قبل از تحفه دادن قرآن کریم زمینه مسلمان شدنش را مساعد سازد از جمله روشهای را که بکار باید برد این است:

- ۱- فضائل توحید و یکتا پرستی الله متعال را برایش شرح کند.
- ۲- دلائل عقلی کونی را برایش بیان کند که مدبر و خالق این زمین و آسمان به این برزگی الله متعال است و اداره این از توانایی مخلوق خارج است.
- ۳- در مورد فضائل و نعمت‌های بهشت و جنت روشنی بیندازد.
- ۲- مسائل زیبا و خوب را انتخاب نموده برایش بیان کند.
- ۳- از عدالت و رحمت در دین مبین اسلام صحبت نماید.
- ۴- دین مبین اسلام را دین دوستی، محبت و صلح و همزیستی معرفی نماید.
- ۵- او را با خود به کتابخانه خاص خود و یا به کتابخانه عمومی ببرد بعض آیات قرآن کریم را برایش تلاوت نماید، و ترجمه معانی قرآن کریم را برایش هدیه و تحفه دهد.

- ۶- کسیتهای تلاوت قرآن کریم را بصدای قراء و حافظان مشهور جهان اسلام را برایش بدهد.
- ۷- با تلاوت قرآن کریم از سایتهای اینترنتی و موبایل او را آشنا بسازد زیرا قرآن کریم خودش معجزه است و سبب هدایت غیر مسلمانان میشود.
- ۸- سایتهای اینترنتی اسلامی را بزبانهای که غیر مسلمان به آن تسلط و آشنایی دارد باز نماید.
- ۹- این بسیار با اهمیت است که خود مسلمان دعوتجرا با رویه خوب، اخلاق نیکو، امانتداری و صداقت الگ و قدوه باشد تا اینکه از اخلاق و کردار خود غیر مسلمان را متأثر سازد.
- ۱۰- عهد و پیمانیکه که با غیر مسلمان دارد به آن وفا نماید اعتدال، تسامح شعارش باشد .

برای مسلمان دعوتجرا جایز نیست که قرآن کریم را برای غیر مسلمان بدهد

-

یکی از محصلین افغانی مقیم در کشور هندوستان سوال نموده:
آیا برای مسلمان جایز است که بخاطر دعوت نمودن و قناعت دادن غیر مسلمان قرآن کریم را برایش بدهد چند صنفی وهم اطاقی من بودایی و عیسوی است و هندو هم است بعض اوقات در مورد دین مبین اسلام و قرآن کریم پرسان میکنند گفتم سوال کنم اگر جایز باشد که برایشان یک ترجمه قرآن کریم را بدهم، شما لطفا همکاری و رهنمایی کنید؟
الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد:

اولاً: از احساس دینی واهتمام این جوان عزیز هموطن ما قدر دانی میکنیم که بر علاوه از حفظ هویت و ارزشهای اسلامی خود برای هدایت دیگران

۷۴ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

ومشرف آنها به دین مبین اسلام کوشان است واز فرصت استفاده نموده برای سرپلندی دین خود کار میکند جزاه الله خیرا واز همه محصلین و جوانان هموطن ما که در کشورهای غیر اسلامی مصروف درس وادامه تحصیل هستد ویا بسر می برند همین توقع را داریم که منحیث فرزندان سرزمین سلطان محمود غزنوی و سید جمال الدین افغانی افتخار نشر دین مبین اسلام را نیز کسب نمایند.

ثانیا: در شرائط کنونی وسائل و تکنالوژی جدید برای نشر دین مبین اسلام زمینه و فرصتهای خوبی را برای مسلمان فراهم نموده که از بدائل تقليدي مؤثریت بیشتر دارد که باید از این وسائل و تکنالوژی استفاده نمود.

ثالثا: برای دعوتگر مسلمان جایز نیست که قرآن کریم برای غیر مسلمان بدهد زیرا:

۱- بیم آن میرود که قرآن کریم مورد اهانت قرار گیرد زیرا غیر مسلمان به این کتاب آسمانی احترام ندارد و حقش را اداء نمی کند.

۲- غیر مسلمان نجس و ناپاک است و باید کتاب الله متعال را لمس نکند حتی برای مسلمان بی وضوه جایز نیست که مصحف را لمس کند پس از باب اولی غیر مسلمان باید به مصحف دست نبرد.

۳- در صورتیکه قرآن کریم به غیر مسلمان داده شود بر آن تسلط پیدا میکند از اینکه با دین اسلام دشمنی دارد ممکن دست به بی حرمتی و پاره کردن وزیر پاکردن آن بزند.

در حدیث صحیح متفق علیه ثابت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم منع نمود مسافر مسلمان را که قرآن کریم را با خود به سرزمین دشمن ببرد: "عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - نَهَى أَنْ يُسَافِرَ بِالْقُرْآنِ إِلَى أَرْضِ الْعَدُوِّ".

لیکن دعوت نمودن غیر مسلمان از خود طریقه وشیوه خاص دارد که این برادر ما باید آنرا مطالعه نموده و مطابق آن عمل نماید و از شیوه های شیخ احمد دیدات وذاکر نایک در این راستا استفاده کند، وشیوه های دعوی زیبا وجود دارد که مسلمان غیر مسلمان را به دین مبین اسلام دعوت دهد و قبل از تحفه دادن قرآن کریم زمینه مسلمان شدنش را نماید از جمله آن:

- ۱- فضائل توحید ویکتا پرستی الله متعال را برایش شرح کند.
- ۲- دلائل عقلی کونی را برایش بیان کند که مدبر و خالق این زمین و آسمان به این برزگی الله متعال است و اداره این از توانایی مخلوق خارج است.
- ۳- در مورد فضائل و نعمتمندی بهشت و جنت روشنی بیندازد.
- ۴- ۲- مسائل زیبا و خوب را انتخاب نموده برایش بیان کند.
- ۵- ۳- از عدالت و رحمت در دین مبین اسلام صحبت نماید.
- ۶- ۴- دین مبین اسلام را دین دوستی، محبت و صلح و همزیستی معرفی نماید.
- ۷- ۵- او را با خود به کتاب خانه خاص خود ویا به کتابخانه عمومی ببرد بعض آیات قرآن کریم را برایش تلاوت نماید، و ترجمه معانی قرآن کریم را برایش هدیه و تحفه دهد.
- ۸- ۶- کسیتهای تلاوت قرآن کریم را بصدای قراء و حافظان مشهور جهان اسلام را برایش بدهد.
- ۹- ۷- با تلاوت قرآن کریم از سایتهاي انترنیتی و موبایل او را آشنا بسازد زیرا قرآن کریم خودش معجزه است و سبب هدایت غیر مسلمانان میشود.
- ۱۰- ۸- سایتهاي انترنیتی اسلامی را بزبانهاي که غیر مسلمان به آن تسلط و آشنايی دارد باز نماید.
- ۱۱- ۹- اين بسيار با اهميت است که خود مسلمان دعوتگر با رویه خوب، اخلاق نیکو، امانتداری و صداقت الگو و قدوه باشد تا اينکه از اخلاق و کردار خود غیر مسلمان را متأثر سازد.

۷۶ فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی

۱۰- عهد و پیمانیکه که با غیر مسلمان دارد به آن وفا نماید اعتدال، تسامح، شعارش باشد.

در روز قیامت سر نوشت کسانی که برای شان دعوت و رسالت دین مبین اسلام نرسیده

-

یکی از هموطنان عزیز مقیم خارج سوال نموده :

کسی از یک گوشه دور افتاده جهان مثلا خبر دارد که دین اسلام هم هست و تعداد ادیان دیگر هم هست ولی درین میان باید کسی باشد تا او را تفهیم نماید که ازین میان تنها دین اسلام بر حق است و بقیه همه باطل هستند. اگر کسی به تفهیم آن پیدا نشد که بپردازد باز هم مأخذ خواهد شد؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

کسانی که برای شان دعوت و رسالت دین مبین اسلام نرسیده در روز قیامت امتحان می شوند

اگر طاعت رسول الله صلی الله علیه وسلم را کردند و قابلیت داخل شدن به دین مبین اسلام را داشتند در جنت داخل می شود ، واگر عاصی و نافرمان بودند به دوزخ می روند، الله متعال در قرآن کریم فرموده است: "وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ تَبَعَثَ رَسُولًا" وما قومی را یا کسانی را عذاب نمی کنیم تا اینکه برای شان پیامبران و دعوتگران و مبلغین نفرستیم.

برای مسلمان جایز نیست که اطفال خود را در مکتبهای شامل کند که عقائد کفر و شرکی را برای آنها تعلیم میدهند

یکی از هموطنان ما مقیم یکی از کشورهای اروپایی سوال نموده : استاد محترم در اورپا زنده گی میکنم. الحمد لله پسرم نماز میخواند و قرآن کریم را هر شب تلاوت میکند اما در مکتب که درس میخانه در یک مضمون سوالهای را مطرح میکند در باره عیسیویت. یهودیت و اسلام. در عیسیویت بعضی سوالهای میآید که انسان یک بخشی از عیسی علیه السلام است. اگر همین قسم جواب ندهد. کامیاب نمیکنند. جواب سوال را بنویسد یا نه؟
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله أَمَا بَعْدُ،

اولا: ازینکه اولاد امانت است محافظت از دین آنها و تربیه اسلامی و انتخاب ماحول درسی خوب برای آنها از فرائض والدین است، الله تعالى در قرآن کریم فرموده :

"يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوْمٌ وَأَهْلِيْكُمْ نَارًا وَقُوْدُهَا النَّاسُ وَالْجِحَارَةُ" [التحريم: ۶]. ای کسانیکه ایمان آورده اید خود را و خانواده خود را از آتشی و قایه کنید و نجات دهید که هیزمش سنگها و انسانهای دوزخی است.. نیز رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح متفق علیه فرموده : "كلكم راع وكلكم مسؤول عن رعيته..." همه شما مسؤول هستید و مسئولیت تربیه رعیت خود را و خانواده خود را دارید.

ثانیا: برای والدین جایز نیست که اولاد خود را در مکتبها و درسگاهای شامل کنند که عقائد کفری و بی دینی و شرکی را بیاموزند و دشمن اسلام تربیه شوند زیرا که مکاتب غیر اسلامی منهج، روش درسی و وسائلی را انتخاب میکنند که اهداف آنها تحقق یابد خصوصاً مکاتبی که در ماحول و قلمرو کشورهای

نصرانی میباشد بخش دینیات آنها مطلقا عقائد شرکی و تحریف شده نصرایت را درس میدهد و اطفال بر اساس آن تربیه میکنند.

ثالث: درصورتیکه مسلمان در چاره بجز اینکه اطفال خود را در این مکاتب شامل کند که از تعلیم و درس و سوال و تخصص بی بهره نمانند در این حال مراقب حال و وضعیت دینی واخلاقی آنها باشد وتلاش کند که بر علاوه از درسهای دینی و تربیه ایمانی در خانه در اوقات فراغ و رخصتی آخر هفته و رخصی های تابستانی در مساجد و مراز اسلامی آنها را ببرد و آشنا بسازد تا اینکه قرآن کریم، تفسیر و احکام عبادات و دین خود را نیز بیاموزند.

رابعا: برای شاگرد مسلمان جایز نیست که پاسخ سوالی کفری را در امتحان مطابق عقیده باطل جواب دهد زیرا که او را مرتد میسازد بلکه بالایش فرض است که جواب درس و توحید را بنویسد که عیسیٰ علیه السلام پیامبر و بنده الله متعال است و فرزند الله نیست، والله متعال بی نیاز است و فرزند ندارد و شبیه و مانند ندارد و انسانها یک بخش از عیسیٰ علیه السلام نیستند.. حق را بنویسد ولو که در این مضمون ناکام شود زیرا ناکامی دنیا مشکل ندارد در مقابل ناکامی آخرت که انسان را به آتش دوزخ میکشاند العیاذ بالله.-

آیا برای مسلمان مقیم اروپا جایز است که در حالت مجبوری با
قرضه سودی بانک فیس های درسی خود را بپردازد؟

-

یکی از خواهران هموطن ما مقیم شهر لندن چنین سوال نموده:
دخلتم میخواهد پوهنتون بخواند و فیس اینجا $\text{£}900$ است هر سالی و دولت برای کمک نمودن محصلین این مقدار را قرضه میدهد ولی در آینده اگر معاش شاگرد از $\text{£}2500$ در سالی بود با سود یکجا پس میگیرد. و اگر از این مقدار کمتر بود نمیگیرد تا زمانی که همین مقدار معاش باید باشد ولی سود

فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی ۷۹

در طی سالها زیاد شده می‌رود و بعد از مدت ۳۰ سال معاف می‌شود اگر شاگرد در طی این مدت معاش اش از ۲۵ هزار بالا نبود. نمی‌دانم چی کنیم آیا باید قرضه بیگیریم و یا اینکه دخترم پوهنتون نرود؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله ، أما بعد ،

در این مورد فقهاء دو دیدگاه دارند که قرار ذیل است :

قول اول که نظر جمهور فقهاء و علمای قدیم و معاصر است :

سود وربا حرام قطعی است بدلائل قاطع قرآن وسنت واجماع علمای امت اسلامی، حتی قرآن کریم سود را جنگ با الله ورسول نامیده است، وآنرا از عادات غیر مسلمانان دانسته است، لهذا برای مسلمان جایز نیست که فیس درسی وتحصیلی خود را وغیره ضروریات زندگی خود را از طریق این شیوه ناروا وقبیح که موجب به آتش دوزخ رفتن است تأمین بکند زیرا اصل هدف مسلمان کسب رضای الله متعال وداخل شدن در بهشت برین است، وبنا به همین دلائل قاطع بر حرام بودن سود تعدادی کثیری از فقهاء سلف وخلف وجمهور آنها به این نظر هستند که تأدیه فیسهای درسی از طریق قرض سودی جایز وروا نیست وحرام قطعی است.

وسود در هر جا ودر هر سرزمین بر مسلمان حرام مطلق وقطعی است ومسلمان نباید به سود دادن وتعامل سودی تن دهد وايمان خود را به خطر بیندازد .

**

دیدگاه دومی که قول اکثر فقهای مذهب حنفی وبعض فقهای معاصر است : که پرداخت فیس با قرض سودی در کشورهای غیر اسلامی جایز است بشروط معین که مسلمان در تنگنا قرار داشته باشد وراه دومی بغیر از قرض سودی نداشته باشد وبا همه تلاشهای که از شرکتها وبانکهای اسلامی قرض حصول کند نتوانسته است لهذا برایش جایز است که از بانک قرضه سودی

۸۰ ﴿فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی﴾

حاصل کند و فیس های درسی خود را بدهد تا اینکه درس و تعلیم محروم نشود زیرا مسأله درس و تحصیل مسأله حیاتی است، از جمله شرائطی را که وضع نموده برای این جواز قرار ذیل است:

۱- تلاش کرده باشد بخاطر حصول قرض وغیره از شرکتهای اسلامی و بدست نیاورده باشد.

۲- سعی کند که از کدام شرکت تجاری قرض غیر سودی حصول کند و بعد از فراغت همراهی آنها کار کند بخاطر تأدیه قرض.

۳- میشود یک تایم کار کند بخاطر بدست وارد مصارف درسی و تایم دومی درس بخواند.

۴- در صورتیکه سه مورد یاد شده ممکن نباشد می تواند به اندازه فیسهای خود قرضه سودی حاصل نماید نه بیشتر تنها و تنها به اندازه ضرورت برایش اجازه است و قاعده فقهی است که "الجاجة تنزلة منزلة الضرورة" حاجت شرعی انسان ضرورت شمرده می شود خصوصا اینها برای بانک فایده میدهد و گیرنده نیستند، و قاعده فقهی دیگری است که: "ما حرم لذاته لا يباح إلا للضرورة، وما حرم لسد الذريعة يباح للحاجة" هر آن چیزی که در ذاتش حرام است در حالت ضرورت مباح میگردد وهمچنان هر آن چیزی که بخاطر وقایه و واقع شدن در حرام حرام شده است در حالت حاجت شرعی مباح می شود.. لیکن از ضرورت هم به اندازه حاجتمندي استفاده شود نه بیشتر: "ما أبیح للضرورة يقدر بقدره" یعنی تنها برای فیس درس و تعلیم و تحصیل جواز دارد نه برای بزنس و تجارت .

حالا مسلمانان مقیم آن کشورها تا اینکه در حالت سختی و مشقت زیاد بسرزند تلاش کنند که خود را در سود خوری ملوث نسازند زیرا مسلمانی که سود خور باشد غداء ولباس ومسکنیش حرام باشد دعايش قبول نمی شود.

نیم تراشیدن موی سر ناروا و ناجایز و شباهت به غیر مسلمانان دارد

یکی از هموطنان عزیز ما از جرمنی سوال نموده:

جناب استاد، در مورد موضوع موهای بچه ها که به اشکال مختلف شکل میدهند، مثلا بعضی قسمت ها را تراش یا ماشین میکنند ولی بعضی قسمت ها را به حال خود میگذارند، شریعت چی حکم میکند؟
الحمد لله والصلوة والسلام رسوله ومن والاه أما بعد:

دین مبین اسلام از کارهای غیر فطری وغیر طبیعی منع کرده است از جمله تراشیدن نصف ویا بعض جاهای موی سر وترک کردن بعض جاهای آن، واین کار را (القزع) می نامد، معناش: اینکه بعض جای موی سر تراشیده شود وبعض باقی ماند، رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح این کار را منع کرده است: "أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْقَنْعِ" ، رسول الله صلی الله علیه وسلم ازین کار منع ونهی کرده، وفقهاء آنرا مکروه گفته اند، اما اگر بخاطر تشبیه وهم مثلي و مشابهت غیر مسلمانان باشد درین صورت حرام شمرده اند رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است: "مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ" هر کسی به قوم و ملت های غیر مسلمان خود را شبیه بسازد هم مثلي آنها را کند و در همه امورات تقلید آنها را کند و دنباله رو آنها باشد از جمله آنها محسوب میشود.

حکم تجلیل کردن از روز مادر

-

به ده ها تن از هموطنان عزیز ما از ولایات مختلف کشور چنین سوال نموده: استاد محترم کسیکه روز مادر را تجلیل میکند از نگاه اسلام چی حکم دارد؟
الحمد لله والصلوة والسلام علی رسول الله، أما بعد:

یکی از روزهای سال را بنام روز مادر تجلیل می‌نمایند تا اینکه از اهمیت واحترام حقوق مادر حرف بزنند.

تجلیل و تبریکی دادن روز مادر، روز پدر، معلم، دهقان از مسائل عقائده و اصول الدین نیست بلکه نظر به مصلحت مرجو عمل می‌شود، عین حکم را روز طفل، روز زن، روز معلم، روز دهقان، روز آب وغیره دارد، همه مسائل عرفی است نه دینی و عقائده.

در حالیکه مسلمان از آسمان مأمور است که در دوازده ماه سال و در بیست و چهار ساعت احترام مادران را داشته باشد، و حقوق آنرا ادا کند که به بهشت برود، الله متعال احترام والدین و ادائی حقوق آنها را بعد از توحید امر کرده است و این فرض مسلمان است.

به هر صورت تجلیل کردن از این روز از مسائل اصول دین و عقائد نیست بلکه از فروعات و عادات است که در همه کشورها رواج دارد تا اینکه حقوق مادران به فراموشی نرود.

علماء و اشمندان می‌توانند با استفاده از وقت از اهمیت حقوق و واجبات وصفات و جایگاه آنان در دین مبین اسلام حرف بزنند.

مسلمانان کشور سویدن به کدام حزب رأی بدهند؟

-

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم کشور سویدن به نمایندگی از هموطنان آنجا سوال نموده:

ما در کشور سویدن زندگی می‌کنیم و انتخابات پارلمانی پیش رو است می خواهیم دیدگاه شریعت را بدانیم که آیا در انتخابات شرکت کنیم و به حزبی رأی دهیم که دشمنی اش با مسلمانان کمتر است اقا مساجد را بند نمی‌کند و آذان را بصدای بلند متوقف نمی‌سازد در حالیکه حزب تسلیم و از شعارهای

فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی ۸۳

انتخاباتی اش این است در صورتیکه برنده شود و بقدرت بر سد آذان را بصدای بلند متوقف می‌سازد و در موارد زیاد مسلمانان را در تنگنا قرار میدهد و قوانین سختگیرانه علیه مسلمانان وضع می‌کند؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

این مسئله از موارد اجتهادی است در بین فقهاء، بعض علمای معاصر به این نظر هستند که اصلاً مسلمان نباید در انتخابات شرکت کند و به کسی رأی بدهد زیرا که اصلاً در تاریخ اسلامی به این شکل انتخابات برگزار نشده و نبوده واصل ندارد.

نظر دومی که بیشتر فقهاء و مجتهدین معاصر آنرا تأیید می‌نمایند این است که مسلمانان در انتخابات کشور سویدن و کشورهای غیر اسلامی برای حزبی رأی دهنند که دشمنی شان با مسلمانان کمتر است، زیرا رأی مسلمانان در کامیابی احزاب تأثیر خود را دارد در صورتیکه احزاب میانه رو بقدرت بر سد مشکلات مسلمانان کمتر می‌باشد، اما احزاب تندرو اگر به حکومت برسند ممکن است که مسلمانان را از مسائل اساسی شان محروم سازد.. بر مسلمانان آنجا است که در چنین موارد جانبی را تقویه نمایند که مصالح مسلمانان را حفاظت می‌نماید و یا اقلًا خطرات آنها نسبت به احزاب تندرو کمتر است.

شرکت کردن در انتخابات آنجا و یا رأی دادن بمعنای این نیست که مسلمان نظام کفری را قبول دارد و یا تأیید می‌کند یا با غیر مسلمان مسلمان دوستی می‌کند بلکه بخاطر حفاظت از مصالح خود مسلمانان مقیم آنجا که در تنگنای بیشتر قرار نگیرند و آزار واذیت را از خود دفع نمایند در تاریخ اسلامی مثالهای وجود دارد مثلاً مسلمانان در جنگ بین روم و فارس که هردو در آن زمان مسلمان نبودند به کامیابی روم علیه فارس اظهار خوشحالی نمودند زیرا مصلحت آنها در کامیابی روم نهفته بود و فارس دشمن اولی مسلمانان تلقی می‌شد.. نیز مسلمانان حبشه به کامیابی نجاشی بر حریف خوشحال شدند.

۸۴ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور‌های غیر اسلامی

حالا اگر مسلمانان مقیم سویدن به این نتیجه رسیده باشند که رأی دادن در انتخابات و شرکت به نفع آنها است مثلا:

۱- این رأی دادن به حزب میانه رو آثار ایجابی ومثبت بر زندگی مسلمانان دارد.

۲- این حزب در صورت برنده شدن قوانین زشت و سختگیرانه را علیه مسلمانان وضع نمی کند.

۳- از طریق همین حزب میانه رو مسلمانان خواستهای خود را مطرح کرده می توانند.

۴- مصلحتهای دینی مسلمانان در این نهفته است که در برنده شدن این حزب نقش داشته باشند.

در این حالات فوق الذکر بهتر است که مسلمانان در انتخابات شرکت نمایند و در برنده شدن حزب میانه رو نقش خود را ایفاء نمایند و حرج شرعی نیست.

با همسایه غیر مسلمان بازی کردن مباح و مشروع است

-

یکی از هموطنان مقیم ما در اروپا چنین سوال نموده:

آیا می توانم که با همسایه ما که غیر مسلمان است بازی کنم؟

الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله اما بعد:

دین اسلام بخاطر تقویت جسم و حفظ صحت جسمی مسلمان را به ورزش

وسپورت تشویق نموده لیکن با در نظر داشت بعض شروط شرعی از جمله:

۱- ورزش وسپورت و بازی با غیر مسلمان مشروع و مباح استشرط که اصل ورزش و بازی مباح باشد.

۲- مسلمان باید که هنگام بازی با غیر مسلمان صادق بوده باشد تا اینکه الگو و قدوه به غیر مسلمان باشد و سبب هدایت غیر مسلمان گردد.

۳- ورزش و سپورت درین صورت جایز و مشروع است که انسان را از واجبات و فرائض و مسؤولیات های خانوادگی و وظیفه دور نسازد مثلا در وقت نماز جماعت انسان باید ورزش را ترک نموده به طرف مسجد روان شود و در صورت که نماز جماعت را بخاطر ورزش ترک میکند درین صورت ورزش حرام شمرده می شود.. و هر کار که انسان را به حرام و ترک واجبات بکشاند حرام شمرده می شود ولو که در اصل مباح هم باشد..

۴- هدف مسلمان از ورزش تقویت جسم و حفظ صحت و هم سرگرمی مباح باشد و سبب تقویت روابط برادری و اخوت در بین ورزشکاران شود نه سبب دوری دلها و تفرقه اندازی... و به نیت نیک می توانیم ورزش را به عبادت بدل کنیم "در حدیث شریف آمده که "إنما الأعمال بالنيات" و قاعده فقهی است که "الأمور بمقاصدها" اسلام به نتائج اعمال وکردار نظر میندازد واز روی آن حساب می کند..

۵- ورزش کار مسلمان باید کالایی به تن کند که عورتش ظاهر نشود و از پوشیدن کالایی مبتذل و یا کالایی که جسم انسان را ظاهر بسازد دوری جوید و هم از کالایی که بالای آن شعار های غربی و غیر اسلامی نوشته شده باشد اجتناب ورزد.

۶- مسلمان ورزش را اختیار کند که دران خطر هلاک شدن و یا از بین رفتن و معیوب شدن نباشد ..

۷- ورزش باشد که دران قمار بازی نباشد و بورد و باخت آن بشرط دادن و گرفتن پیسه نباشد .. و اگر باشد حرام شمرده می شود..

۸- در ورزش و بورد باخت مسلمان باید شکار تعصّب و قوم پرستی نشود و ولاء و براء یعنی دوستی و دشمنی اش بناء به تعصّب نباشد که سبب نزاع و تفرقه می شود.

۹.. باید ورزشکاران از دو و دشنا� و مذاقهای خارچ چوکات دوری جویند..

۱۰- ورزشکاران سبب آزار همسایگان ورزشگاه نشوند که آزار و اذیت رسانیدن به مسلمان این سپورت و ورزش را حرام می‌سازد.

حکم قرض دادن به همسایه غیر مسلمان

در خارج زندگی میکند همسایه اش غیر مسلمان است بعض وقت ایشان قرض می‌خواهد آیا برایش قرض بدهد؟
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

قرض دادن و نیکوکاری از طریق دادن اموال از جمله کارهای خیری است که مسلمان باید به آن اهمیت بدهد و از این طریق به مسلمانان و غیر مسلمانانی که در حال جنگ با مسلمانان نیستند نیکی ورزد، چنانکه الله متعال می‌فرماید: (لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الدِّينِ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرُجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبُرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُ الْمُقْسِطِينَ، إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَى إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ [ممتحنه: ۸ - ۹].

الله شما را از کسانی که در امر دین با شما نجنگیده و شما را از دیارتان بیرون نکرده‌اند باز نمی‌دارد که با آنان نیکی کنید و با ایشان عدالت ورزید، زیرا الله دادگران را دوست دارد ، الله فقط شما را از دوستی با کسانی باز می‌دارد که در [کار] دین با شما جنگ کرده و شما را از خانه‌هایتان بیرون رانده و در بیرون راندنتان با یکدیگر هم‌پشتی کرده‌اند و هر کس آنان را به دوستی گیرد آنان همان ستمگرانند.

لهذا قرض دادن و تعامل نیکو و همکاری با همسایه غیر مسلمان سبب نزدیکی اش با دین میان اسلام مگردد و در همین جاست که دین ما برایش دین رحمت معرفی می‌شود.

حکم به گردن آویختن زنجیر برای مردان

الحمد لله، والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد،

زنجیر به گردن آویختن برای زیبایی حرام است، چون این از عادات زنان است و مشابهت زنان می باشد. [لَعْنَ الرَّسُولِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُتَشَبِّهِينَ مِنَ الرِّجَالِ بِالنِّسَاءِ] «پیامبر ص مردانی را که خود را همانند زنان قرار می دهند لعنت کرده است.» بخاری(۵۸۸۵).

اگر زنجیر طلایی باشد گناه و حرمت آن بیشتر است، زیرا از یک جهت مشابهت با زنان است و از طرف دیگر طلا می باشد.

بدتر و زشنتر از آن، این است که در آن عکس حیوان یا پادشاهی باشد. بدتر و رشت تر این که صلیبی در آن باشد، چنین زنجیری حتی برای زنان حرام است. برای زنان پوشیدن زیوری که عکسی داشته باشد خواه عکس انسان باشد یا عکس حیوان یا پرنده ای یا صلیبی باشد، حرام است. یعنی پوشیدن زنجیری که در آن عکس باشد برای مردان و زنان حرام است، پس زنجیری که در آن عکس حیوان یا عکس صلیب باشد برای هیچ کس جایز نیست.
ابن عثیمین - فتاوی معاصرة ص(۶۶).

حکم خوردن غذای کسی که درآمدش از راه حرام است در قمار خانه کار میکند

چنان چه پدرم درآمدش از راه حرام و نامشروع باشد آیا ما فرزندان از آن تغذیه کنیم؟ اگر اجازه نداریم راه حل چیست؟ در این صورت چکار باید بکنیم؟
الحمد لله، والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد،

۸۸ فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی

چنان چه پدر، دارای کسبی حرام و نامشروع است باید او را نصیحت نمود، شما می توانید خودتان او را نصیحت کنید، یا از دوستانش بخواهید با او صحبت کنند شاید قانع شود، اگر نصیحت قبول نکرد، شما اجازه دارید به اندازه‌ی نیاز از درآمد پدر تغذیه کنید و گناهی بر شما نیست، یک نکته حائز اهمیت است و آن این که به خاطر شباهی که درآمد پدرتان دارد به اندازه‌ی نیازتان از درآمد او استفاده کنید.

شیخ ابن عثیمین - کتاب الدعوة ص، (۵) (۶۳/۲)

حکم ورزش کردن با شلوار کوتاه

-

ورزش کردن با شلوار کوتاه چه حکمی دارد؟ حکم تماشای کسی که با این وضعیت ورزش می نماید چیست؟

الحمد لله، والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

ورزش کردن جایز است به شرطی که انسان را از امری واجب، غافل نکند. اگر ورزش انسان را از امری واجب غافل نماید حرام می شود، و اگر فردی عادت نموده که بیشتر وقت خود را ورزش می نماید او وقتی را ضایع کرده است و در این صورت حداقل، ورزش مکروه است.

اما کسی که ورزش می نماید شلوارش کوتاه است؛ طوری که ران یا قسمت بیشتر آن نمایان باشد، جایز نیست. بر جوانان واجب است ران خود را پوشانند. تماشای بازیکنان در حالی که ران هایشان لخت است جایز نیست زیرا رانهای مرد عورت است باید عورت مسلمان ظاهر گردد.

برای مسلمان خوردن غذا و نوشابه ها و شیرینی های که بخاراطر کرسمس آماده شده جایز نیست

یکی از خواهران هموطن ما مقیم امریکا سوال نموده:

مارا همسایه های ما و همکاران در روزهای کرسمس و عید سال نو میلادی برای غذا و نوشابه و شیرینیهای که به همین خاطر آماده شده دعوت میدهند آیا برای ما جایز است که بخوریم، جواب این سوال را در صفحه خود نشر کنید زیرا هموطنان منتظر جواب شما است؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

خوردن ونوشیدن غذا و نوشابه و شیرینیهای که به مناسبت روز کرسمس توسط غیر مسلمانان به شیوه های شرکی تهیی میشود برای مسلمان جایز نیست. اصلا شرکت کردن در جشن و تجلیل گرفتن کرسمس نیز جایز نیست زیرا قبول کردن و پذیرفتن اینگونه دعوت ها و برنامه ها سبب تشویق آنان و اعتراض به این بدعت ها است و این خود باعث فریب خوردن کسانی می شود که علمی ندارند و گمان می کنند که این کارهایشان مشکل و حرج شرعی ندارد..

حکم دم کردن مریض از طریق تلفون، واپیر و اسکایپ

یکی از خواهران هموطن ما مقیم جرمنی چنین سوال نموده:

من افغان هستم و در جرمنی زندگی میکنم.. اینجا ملاهای دم خوان نیست آیا می توانیم که از طریق تلفون بالای ما دم خوانده شود؟
و یکی از دوستان از ولایت بغلان نیز چنین سوال کرده:
امروز با یکی سر خوردم که میگفت فلان ملا پشت تلفون دم می کند.

رهنمائی شرعی این موضوع چیست؟

الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد:

در اصل باید دم خواندن وتلاوت قرآن کریم به شکل مستقیم و مباشر واز نزدیک صورت گیرد زیرا این روش در مطابقت با عملکرد رسول الله صلی الله علیه وسلم و صحابه کرام و سلف صالح قرار دارد.. وشنیدن قرآن کریم و دعاهای متأثر از نزدیک مؤثرتر واقع می شود و توقع می رود که فایده و نفعش به مریض برسد.. زیرا در دم خواندن نزدیک بعد از تلاوت قاری صاحب ناخن خود را کمی تر می کند با آب دهن خود و به مریض نزدیک میکند و این کار در دم خواندن از دور ممکن نیست که در اصطلاح دمی خوانی (النفت) می نامند.

لیکن این به این معنی نیست که از دور جواز ندارد بلکه جواز دارد و م مشروع است لیکن تأثیر و افادیت آن نسبی و کمتر میباشد .

وشنیدن قرآن کریم با تدبیر در هر وقت سبب نزول رحمات الهی میشود: "وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ" .

ونیز بهتر، اولی و افضل این است که مسلمان خودش بالای خود قرآن کریم بخواند و خود را دم کند ، زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است که از صفات هفتاد هزار مسلمانی که در جنت و بهشت بدون حساب وکتاب و عذاب داخل می شوند این که از کسی نمی خواهد که آنها را دم کند بلکه خود شان خود را دم می کند "الذین يدخلون الجنة بغیر حساب ولا عذاب" وقت خود بخاطر رفتن نزد دمگر ضایع نمی کنند زیرا که بسیاری از دمگران امروزی اشخاص و انسانهای هستند که عقائد و اندیشه خرافاتی دارند و در انحرافات عقیدوی غرق هستند واز دم کردن سوء استفاده می کنند. با آن هم مسلمان می توند که از اهل علم و تقوی و دانش شرعی کمک بخواهد که بالایش بخواند و دم کند و برای شفا یابی او دعا کند.

موسیقی یکی از شیوه هایی است که شیطان برای اغوای امت و تسلط بر اولاد آدم از آن استفاده میکند و آنها را گمراه میسازد

یکی از هموطنان عزیز ما از خارج کشور چنین سوال نموده :
سوال داشتم که بعد از مرگ یک آواز خوان مردم آهنگ های او را از طریق
کسیت میشنوند از نگاه شرع چی حکم دارد؟
الحمد لله والصلة والسلام على رسول الله، أما بعد:
اولا:

شیندن موسیقی حرام است، اما اگر موسیقی به صدای زن بوده باشد حرام
بودنش بیشتر و گناهش برزگتر است.

موسیقی قلب را می میراند و دروازه و مدخل و دروازه همه گناهان کبیره شمرده
می شود، از طریق موسیقی شیطان بر قلبهای انسان تسلط پیدا می کند. و اگر
مشتمل الفاظ و کلمات شرکی و ناروا باشد حرام بودنش چند چند میشود.

موسیقی بیت خواندن و آهنگ که در آن از آلات موسیقی استفاده شود به دلیل
قرآن کریم، سنت پیامبر اسلام و اتفاق فقهاء و علمای اسلام حرام است :
الله متعال قرآن کریم فرموده است: " وَاسْتَفِرْزْ مَنْ اسْتَطَعْتْ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ
وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرِحْلِكَ وَشَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأُولَادِ وَعِدْهُمْ وَمَا
يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا " (الإسراء: ٦٤).

بترسان و خوار گردان با ندای - دعوت به معصیت و وسوسه - خود هرکسی از
ایشان را که توانستی ، و لشکر سواره و پیاده خود را بر سرshan بشوران و بتازان
- و همه تلاش خویش را برای شکست دادن و گول زدن ایشان به کار گیر - و
در اموال آنان - با تشویق و تحریکشان برای کسب آن از حرام و صرف آن در
حرام - و در اولاد ایشان - با گول زدن اولیاء و رهنمود فرزندانشان به کفر و

فساد در پرتو تربیت نادرستشان - شرکت جوی ، و آنان را - به نبودن حساب و کتاب و بهشت و دوزخ ، یا به شفاعت خدایان و بتان و بزرگواری خاندان و غیره - وعده بده ، و وعده شیطان به مردمان جز نیرنگ نیست.

ترجمان القرآن حضرت عبد الله بن عباس رضی الله عنہ این آیت را به موسیقی تفسیر کرده وزیرا که الله متعال در این آیت بیان فرموده که موسیقی یکی از شیوه های است که شیطان برای اغوا امت و تسلط بر اولاد آدم از آن استفاده میکند و آنها را گمراه میسازد.

نیز او تعالی از برگزاری محافل لهو و بیهوده تحذیر نموده و فرموده است : "وَالَّذِينَ لَا يَسْهُدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغُو مَرُّوا كِرَاماً" (الفرقان : ۷۲).

ومؤمنان راستین کسانی هستند که بر باطل گواهی نمی دهند و در این محافل بیهوده حاضر نمی شوند، و هنگامی که کارهای یاوه و سخنان پوچی را بینند و بشوند ، بزرگوارانه از شرکت در بیهوده کاری و یاوه سرایی کناره گیری می کنند و از آنها می گذرند، بلکه آنها منع میکنند و حکم الله متعال و رهنمودهای رسول او تعالی را نیز برای شان بیان میکنند.

فقهاء کلمه "الزور" را به مفهوم موسیقی معنی کرده اند زیرا که الله متعال از اوصاف مؤمنان عدم توجه و دخول به لغو و زور(مجالس موسیقی و منکرات) خوانده بیان میدارد که مشغول شدن به این همه از اوصاف مومنان نیست. واضح است عمل که باید شخص مؤمن و مسلمان از آن اجتناب کند حرام است و در نامشروع بودنش کسی شک کرده نمی تواند و آن هم در سرزمین اسلامی در کشور عزیز ما.

نیز الله متعال حرام بودن موسیقی را در این آیت تأکید نموده و فرموده است: "وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَسْتَرِي لَهُ الْحَدِيثَ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذُهَا هُزُواً أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ" (لقمان: ۶).

در میان مردم کسانی هستند که خریدار سخنان پوچ و یاوه اند تا با چنین سخنانی بندگان او تعالی را جاهلانه از راه حق منحرف و سرگشته سازند و آن را مسخره کنند. آنان عذاب خوار و رسوایی کننده ای دارند.

جمهور مفسرین از "لهم الحدیث" در این آیه کریمه تعبیر به موسیقی کرده اند.

بدلیل اینکه الله متعال بیان نموده که بعضی از مردم "لهم الحدیث" یعنی موسیقی را برای گمراهی مردم میخونند، و اگر موسیقی سبب از اسباب گمراهی مردم باشد پس در حرام بودن آن هیچ شک نیست. در حدیث صحیح رسول الله صلی الله علیه وسلم از شنیدن و ترویج و نشر موسیقی تحذیر نموده و فرموده است:

"لیکونن من امتی اقوام یستحلون الحر، والحریر، والخمر، والمعافز". در میان امت من افراد پیدا خواهند شد که زنا، ابریشم، شراب، و آلات موسیقی را حلال میدانند.

یعنی موسیقی حلال نبوده و مردم آنرا حلال میگردانند. امام ابو حنیفه رحمه الله موسیقی را مکروه تحریمی دانسته که گناه کبیره است.

هنگامیکه از امام مالک رحمه الله در مورد موسیقی سوال نمودند فرمود: "آیا عاقلی هم وجود دارد که موسیقی را حق بداند؟ این عمل را نزد ما فاسقان انجام میدهند".

امام شافعی رحمه الله به صراحة موسیقی را حرام دانسته. امام احمد بن حنبل رحمه الله فرموده است که: "موسیقی نفاق را در قلب میرویاند و من آنرا دوست ندارم".

موسیقی قطعاً بخش از دین و فرهنگ سرزمین اسلامی و ملت متدين ما را تشکیل نمی دهد بلکه یکی از وسائل مهم تهاجم فرهنگی بیگانه است که

۹۴ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

ضربه اخلاقی را در جهت ترویج و نشر بی‌حیایی بر مردم ما وارد می‌کند و تلاشی شیطانی است در جهت میان برداشتن حیاء و عفت و کشانیدن جوانان به بی‌راهه و گمراهی.

ثانیا: در شریعت این قاعده است که:

هر کسی که بنیاد کار ناروا و حرام ونا جائز را گذاشته و مردم را تشویق کرده در گناه همه شریک است و در حدیث صحیح که امام مسلم روایت کرده رسول صلی الله علیه وسلم فرموده اند:

"من سن في الإسلام سنة حسنة كان له أجرها وأجر من عمل بها من بعده لا ينقص ذلك من أجورهم شيئا، ومن سن في الإسلام سنة سيئة كان عليه وزرها وزر من عمل بها من بعده لا ينقص ذلك من أوزارهم شيئا"

هر کسی که بنیاد کارهای خیر را بگذارد تا به روز قیامت اجر ثوابش برایش میرسد و هر کسی که بنیاد کارهای شر و بد و ناروا ونا جائز را بگذارد او در گناه همه شریک است و در پهلوی گناه خود گناه دیگران را هم متحمل می‌شود..

هر آواز خوانیکه مردم را به طرف گمراهی و ضلالت میکشاند و وسیله نشر و پخش گناه و بی‌دینی می‌شود دنیا و آخرتش تباہ و برباد می‌گردد.

الله متعال متعال می‌فرماید در آیت دوم سوره المائدہ:

{وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالْتَّقَوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الإِلْمِ وَالْعُدُوَّانِ} .. در کارهای خیر و نیک و شایسته همکار باشید و در اعمال بد و زشت ونا روا و تجاوز به مقدسات و ارزشهای اسلامی و سوق دادن به گمراهی همکاری نکنید.

هر شخص یا مؤسسه و یا رسانه‌های که بنیاد کارهای مبتذل و ترویج دهنده فحشاء و منکر را گذاشته و می‌گذارد و در آن سهم میداشته باشد و همکاری می‌کند گناه عمل کرد خودش و گناه کسانی که توسط این کار شان به گمراهی و بی‌راهه کشانیده می‌شوند برایش نوشته می‌شود و به طرف دوزخ سوق داده می‌شود..

وهر کسی بینانگذاری کارهای شر زشت و نادرست و ناروا را میکند و وسیله شر می‌شود تا به روز قیامت نه تنها گناه آن را متحمل می‌شود بلکه گناه کسانی که آنرا ترویج میدهند و به آن عمل میکنند و دیگران را تشویق میکنند هم متحمل میشود.

دجالی را که دمگری میکند بشناسید

قابل توجه هموطنان عزیزما در کشورهای اروپایی: شخصی که بنام م.ع.د.ی. کردی دمگری میکند مخالفتهای شرعی زیادی دارد که حتی علمای اهل سنت او را دجال و کذاب و بندۀ شیطان نامیده اند لطفا برای رقیه شرعی و دم کردن نزدش مراجعه نکنید که گنهگار میشود

تعداد زیادی از خواهران و برادران افغانی ما مقیم کشورهای اروپایی سوال نموده اند که آیا برای دم کردن و شفای امراض نزد این مراجعه کنیم؟ الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد، بعد از تحقیق و بررسی و جستجو و نظر خواهی از علمای معاصر اهل سنت و جماعت این نتیجه را برای هموطنان با ایمان ما مقیم کشورهای اروپایی اعلام میکنم:

- ۱- این دجال صفت تقدیم و پابندی به احکام رقیه شرعی ندارد و در ده‌ها مخالفتهای عقیدوی و شرعی واقع است هدفش جمع کردن شروت و شهرت میباشد.
- ۲- از جمله مخالفتهای شرعی است که ثابت شده مردم را به نوشیدن ادرار آدمی امر میکند و می نوشاند که خودش کار شیطانی است العیاذ بالله.

۹۶ ﴿فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی﴾

۳- وقایع زیادی را خواهان و برادران نقل کرده اند که این شخص نجس خانمان و دخترانی که نزدش مراجعه میکنند آنها را به تنهایی و خلوت در اطاق خاصی میبرد و به جان و عورت آنها دست میبرد و به عزت و آبروی آنها دست درازی میکند.

۴- این دجال صفت کذاب دعوای الوهیت و خدای میکند بارها به مردم میگوید که من قادر به شفا دادن و صحت یابی شما استم و هنگام رسیدن مریض با او از شیوه ها و اسالیب شیطانی کار میگیرد و بخاطر کسب شهرت صحنه سازی های دروغین میکند که اشخاص کور را بینا ساخته است ازین قبیل شهرت طلبی های دروغین را میسازد.

۵- سخنانش در یوتیوب است که دعوای علم غیب را میکند و فخر میکند که معجزه و کرامت دارد العیاذ بالله.

۶- دست اندازی به جان خانمهای نامحرم کار همه روزه اش است العیاذ بالله.

این شخص از کورستان عراق، کشور عربستان سعودی و ترکیه طرد شده بخاطر همین کارهای شیطانی اش نباید بالای این شخص اعتماد کنید.

۷- علفها و عسل وغیره مواد ره به دها برابر از قیمت بازار بالای مردم نافهم می فروشد بنام طبات که ازین طریق ثروت حرام زیادی را کسب کرده است. وما علينا إلا البلاغ.

شرکت کردن در مجالس لهو و شرکی کرسمس خوردن غذاها و قبول کردن تحائف آنها در این مناسبت جایز نیست

یکی از هموطنان عزیز ما از مقیم جرمنی چنین سوال نموده:
استاد محترم در خارج مارا بخاطر اشتراک در مجالس شرکی و باطل
وانحرافات موسمی کرسمس خود خود دعوت میدهد و نان هم میدهند آیا
شرکت کنیم و از غذاهای شرکی شان بخوریم؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، اما بعد،
الله متعال در قرآن کریم از حضور داشتن در مجالس شرکی و باطل منع نموده
است و فرموده است که از صفات مؤمنان و موحدین نیست:
(وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُوا بِاللَّغْوِ مَرُوا كِرَاماً) (الفرقان: ۷۲).
بندگان مؤمن راستین الله متعال آنانی هستند که در مجالس و برنامه های باطل
'، لهو، شرکی و بیهوده شرکت نمی کنند و هرگاه با مراسم باطل-و بیهوده
مواجه شوند بزرگوارانه وبا وقار از کنار آن می گذرند و شرکت نمی کنند.
همچنان خوردن غذا و نوشابه و نذر شرکی این مجالس حرام و گناه است
ومسلمان موحد و راستین نباید در گناه شرکیات موسمی خود را آغشته سازد.

***

اولا: به این برادر محترم ما می نویسم و علیکم السلام و رحمت الله و برکاته
و تشکری میکنم از احساس دعوی خوب شان، جزاکم الله خيرا فی الدارین.
ثانیا: برای مسلمان جواز ندارد که در عید کرسمس شرکت کند و در محفل آن
حضور یابد و یا در عید سال میلادی جدید با غیر مسلمان همنوائی نموده
براپیش تبریکی بدهد، الله متعال مسلمان را از حضور مجالس لهو و بیهوده

ومجالسي که در آن نافرمانی او تعالی می شود منع کرده: "وَالَّذِينَ لَا يَسْهُدُونَ الرُّورَ إِذَا مَرُوا بِاللَّغْوِ مَرُوا كَرَاماً".

از صفات مؤمنان راستین این است که اگر به مجالس لهو و بیهوده و نافرمانی او تعالی و رسولش روبرو شود از آنجا با عزت و سربلند عبور میکند و این نوع مجالس نامشروع که حیثیت مجالس دروغین و باطل را دارد را تحریم میکند. در این محافل و مجالس صلیب را تعظیم و تقدیس می نمایند و به الله متعال شرک میاورند و معتقد هستند که عیسی علیه السلام الله و نیز فرزند الله است، تعالی الله عما یقولون علواً کیبراً.

خلیفه راشد حضرت عمر فاروق رضی الله عنہ مسلمانان از شرکت کردن در مجالس و محافل عبادتی غیر مسلمانان منع نموده و در اثر صحیح که امام بیهقی در کتاب السنن الکبری نوشته فرموده اند: "اجتبوا أعداء الله في عيدهم" در محافل عید و خوشی دشمنان الله حضور نیابید، نیز خوردن شیرینی و طعام و غذای این مناسبت حرام شمرده میشود، هر نوع همکاری در این راستا حرام و مخالف ولاء و براء است که بخشن عقیده توحید است نزد مسلمانان راستین.

ابراز نظر شرعی در مورد قبول کردن مسلمان تحفه‌های نقدی و غذایی وغیره را که به مناسبت کرسیس برای شان در کشورهای غیر اسلامی داده میشود

یکی از هموطنان عزیز ما از جرمنی سوال نموده:
استاد محترم بعد از تحولات اخیر مجبور به ترک وطن شدم و فعلا در جرمنی میباشم امروز صبح یک نفر همین اجنس فوق را به طور تحفه برایم داد خوردن این اجنس به اطفالم جایز است یا خیر؟

نیز برادر محترم و همکار عزیز ما در جرمنی قیس..قیومی صاحب نیز سوال نموده که آیا برای مسلمان مقیم کشورهای غیر اسلامی جایز است که تحفه های نقدي و مواد غذایی را که به مناسبت کرسمس برایش داده میشود قبول کند؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

در اصل برای مسلمان جایز است که تحفه های حلال غیر مسلمان را قبول کند تا اینکه محبت و دوستی شان با مسلمان بیشتر شود و سبب نزدیکی اش با دین اسلام و مسلمانان گردد و سبب ترغیب و تشویقش به طرف دین توحید یعنی اسلام شود، پیامبر محبوب ما رسول الله صلی الله علیه وسلم تحفه های شاه مصر آن زمان مقوقس را قبول نموده بود..لهذا امام بخاری رحمه الله در کتاب صحیح بخاری بابی دارد تحت عنوان: "باب قبول الهدیة من المشرکین" که درین باب احکام تحفه های غیر مسلمانان را بیان نموده است و مثالهای را نیز ذکر کرده که رسول الله صلی الله علیه وسلم تحفه های غیر مسلمانان را قبول نموده است.

در همین سیاق می توان گفت که پول نقد و تحفه های خوردنی و نوشیدنی که به مناسبت آخر سال میلادی و آغاز سال جدید از طرف غیر مسلمانان به برای مسلمانان داده میشود از طرف حکومت ها و یا شرکتهای تجارتی وغیره میدهند، استفاده کردن آن جایز و مشروع است و مانع شرعی ندارد بشرطیکه اشیای خورد و نوش حرام، خود مرده نباشد و مکونات خنزیری نداشته باشد..در قبول کردن این تحفه های نقدي و خوردنی و مورد استفاده مباح در شریعت مانع نیست..نیز برای مسلمان جایز است در صورتیکه غیر مسلمان برایش سال نو را تبریکی بدهد در جواب بگوید شما نیز سال خوش و خوشحالی داشته باشید و از تبریکی تان متشرکم، تا به همین حد اسلام و شریعت اجازه می دهد نه بیشتر.

۱۰۰ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

اما برای مسلمان جایز نیست که در محافل و مجالس کرسمس اشتراک کند و یا برای آنها تحفه ببرد یا تبریکی بدهد و یا اینکه تحفه های شرکی علامات صلیب دار کرسمس را آماده کند و شمع بسازد و کارهای انجام دهد که سبب همکاری در برگزاری محافل شرکی کرسمس شود، و یا شمع و وسائل و لوازم محفل کرسمس را بفروش برساند و یا اینکه در روز کرسمس در محفل آنها برود غذا بخورد این کارها نا جایز و حرام است که حتی ممکن است مسلمان را به کفر بکشاند نظر به قول بعض علماء.

بهتر است که مسلمان پیاله، بشقاب، کاسه، دیگ و ظرفهای را که غیر مسلمان در خوردن و نوشیدن استعمال کرده استعمال نکند

-

یکی از هموطنان عزیز از کشور آسترالیا سوال نموده:
استاد ما اینجا در آسترالیای جنوبی زندگی میکنیم بعضی اوقات با دوستها برای میله در یکی از پارکها میرویم اینجا از طرف دولت برای مردم جاهای بارباکیو جور شده طوریکه در تصویر هم میبینید در این تاوه ها هر گونه گوشت پخت و پز میشود از انواع گوشت مرغ، گوشت گاو، گوشت خوگ و غیره

سوال من این است که آیا برای ما جواز دارد که از این تاوه های برقی استفاده نماییم بعضی از دوستها میگویند اگر شسته شود و کلمه خوانده شود ان شاء الله که پاک میشود و چیزی اشکالی ندارد
نظر شما در این مورد چی است؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
بهتر است که مسلمان پیاله، بشقاب، کاسه، دیگ و ظرفهای را که غیر مسلمان در خوردن و نوشیدن استعمال کرده استعمال نکند زیرا آنها در این ظرفها

گوشت خوک و خنزیر و خود مرده را پخته می کنند نیز شراب می نوشند و همچنان حیوانات حرام و خود مرده را می خورند و می پزند در این ظرفها..اما اگر ظرف نداشته باشند و مجبور باشند در این صورت هفتبار بشویند و بعد از آن استعمال کنند..اما برادران حالا در سیر و سیاحت مجبور نیستند که در فورن و داشی که گوشت خنزیر پخته شده آنها هم بپزند و در حرام و شباهات واقع شوند.

تحفه بردن بخاطر سالگره روز تولد در شریعت ثابت نیست بلکه تقلید غیر مسلمانان است

-

یکی از خواهران سوال نموده:
سالگره تولد خواهر خوانده صمیمی ام نزدیک است آیا می توانم که برایش
تحفه ببردم؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، اما بعد،
تحفه بردن وتجلیل از روز تولد وسالگره جایز نیست زیرا که در شریعت ما ثابت نیست و اصل ودلیل وسند شرعی ندارد تقلید وتشبه به غیر مسلمانان است باید که تحفه نبرید وتجلیل نکنید وآنها را نیز منع کنید وهمین پیام را برای شان برسانید که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است:
"من تشبه بقوم فهو منهم" هر کسی که تشبیه بقوم ومردمی کند در کارهای که در شریعت ما نیست وآنها را تقلید کند از جمله آنها محسوب میشود وعلماء از مواردی که تقلید وتشبه به آنان شمرده میشود تجلیل از سالگره نیز است.

برای شما جایز نیست که انجیل را با خود داشته باشید، ویا مطالعه کنید

-

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم جرمی سوال نموده:
میخواستم پرسان کنم آیا اسلام برای ما اجازه مطالعه کتاب انجیل را داده است ، ما در جرمی در انتظار قبولی استیم مبلغین مسیحی برای ما انجیل را میاورند که بخوانیم ؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله أما بعد ،
برای مسلمان که عالم شرعی متبحر نباشد جواز ندارد که تورات وانجیل را مطالعه کند.

و بر مسلمان فرض است که به همه کتابهای آسمانی ایمان داشته باشد و نیز ایمان داشته باشد که قرآن کریم همه آنها را نسخ کرده و آخرین کتاب آسمانی است، و نیز یقین داشته باشد که تورات وانجیل فعلی تحریف شده و دست خورده و احکامش بدل شده ..

ومسلمان همه عقائد ، عبادات و معاملات و امور زندگی اش در قرآن کریم است.. و حضرت محمد صلی الله عليه وسلم پیامبر اسلام همه امور دین مسلمان را بیان کرده و مسلمان ضرورت ندارد که به کتابهای منسوخ شده و یا نیز تحریف شده ادیان منسوخه مراجعه کند.

رسول الله صلی الله عليه وسلم از خواندن و نزدیک شدن این کتابهای تحریف شده منع نموده و در روایت حدیث صحیح ثابت که " وقد روی عن رسول الله صلی الله عليه وسلم أنه رأى في يد عمر شيئاً من التوراة فغضبه وقال: "أَفِي شَكٍ أَنْتَ يَا أَبْنَ الْخَطَابِ؟ لَقَدْ جَئْتُكُمْ بِهَا بِيَضَاءِ نَقِيَّةٍ، لَوْكَانَ مُوسَى حَيَاً مَا وَسَعَهُ إِلَّا اتَّبَاعَهُ" عليه الصلاة والسلام .

رسول الله صلی الله علیه وسلم روزی نزد حضرت عمر فاروق رضی الله عنہ یک بخش از تورات را دید به قهر آمد و فرمود که آیا در شک استی ، من برای تان دین صاف و پاک و سفید را آوردم و اگر موسی علیه السلام زنده می بود بغیر از پیروی و قبول کردن پیامبری من چاره نداشت..

پس برای مسلمان عادی که در علم شرعی متبحر نباشد جواز ندارد که تورات و انجیل را با خود داشته باشد، و یا مطالعه کند... تنها برای علمای متبحر و راسخین فی العلم جواز دارد که در بعض موارد به تورات و انجیل مراجعه کنند و تناقضات و انحرافات یهود و نصاری را از کتابهای خود شان توضیح دهد، و تصرفات شان را از لا بلای کتابهای خود شان به نقد گیرند.

فتاوی شرعی این است که هرگاه مبلغین و معلمین دیانت نصرانیت برای شما انجیل را بیاورد آنرا فورا در زباله بیندازید و قطعا مطالعه نکنید و با خود نداشته باشید زیرا که در عقیده اسلامی وايمان تان تأثیر منفي می نماید.

تجلیل از روز عاشقان در اسلام جواز ندارد، گناه کبیره و تقلید از غیر مسلمانان است!

یکی از هموطنان عزیز ما از خارج کشور سوال نموده:
امروز روز عاشقان یعنی Valentine's Day است،
که در اسلام نیست ولی یک تعداد مردم در افغانستان و دیگر کشور ها از آن تجلیل میکنند.

از نگاه اسلام برای مردم معلومات دهید و در فیسبوک هم به نشر برسانید.
جزاك الله الخير

۱۰۴ ﴿فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور های غیر اسلامی

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله أما بعد
رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است: "من تشبه بقوم فهو منهم" هر
کسی که به دیگران مشابهت و تشبیه کند و آنها را در کارهای شر تقلید نماید از
جمله آنان محسوب می‌شود.

بدون شک تجلیل از روز عاشقان تقلید از غیر مسلمانان است و تشبیه به آنها
است... دوستی است که انسانها را به آتش دوزخ سوق میدهد... هر دوستی
بغیر از دوستی ایمانی حرام است؛ کل حب فی سوی المولی حرام.

داخل شدن در کلیسا اگر برای دعوت کردن

داخل شدن در کلیسا اگر برای دعوت کردن آنها به اسلام باشد جواز دارد اما
اگر بخارطه همنوایی با نصاری بوده باشد جواز ندارد.
زیرا بیم آن می‌رود مسلمان که دانش و علم شرعی درست نداشته باشد ممکن
است که از عقائد شرکی آنها متأثر شود و دین و ایمانش زیر سوال برود.. واکثرا
فقهاء این نوع رفتن را مطلقاً ناجائز و حرام دانسته شده برای عامه مردم غیر از
علمای دعوت.

تشبیه مردان به زنان و خانمان به مردان گناه کبیره

یکی از هموطنان عزیز مقیم خارج کشور چنین سوال نموده:
استاد محترم مشابه کردن مرد به شکل زن و بر عکس ستایل زدن و یا آراسته
کردن چی حکم دارد؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
تشبیه مرد به زن وزن به مرد حرام و گناه کبیره و مخالف فطرت انسانی است،
لهذا شریعت اسلامی به زبان رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث

صحیح لعنت نموده مرد های را که به زنان مشابه ت میداشته باشند وزنهای که به مردان، و بد فطرتی می کنند: "لعن رسول الله المتشبهين من الرجال بالنساء، والمتشبهات من النساء بالرجال".

و در روایت دومی نیز لعنت کرده است مرد های که خود را به شکل زنان آراسته می سازند وزنانی را که خود را به شکل مردان و انمود می کنند: "لعن رسول الله -صلی الله علیه وسلم- المختَّفين من الرجال، والمترجلات من النساء". در شریعت هر گناه که موجب لعنت شود و از رحمت الهی بدور بماند صاحب ش را به این معنی است که اگر توبه نکند بدون شک به دوزخ می رود.

مفهوم و معنای تشبیه به غیر مسلمانان

-

الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد،
الله تعالى تشبه، هم مثلي وهمنوايی مسلمان را با غير مسلمان حرام گردانیده
تا اينکه مسلمان از غير مسلمان فرق شود، لبس وابهام وجود نداشته که
مسلمان با تقوا و مؤمن موحد که شب و روز را در عبادت او تعالی سپری میکند
از غير مسلمان که مثالش از چارپایان و حیوانات کرده هم گمراه تر گفته شده
در شریعت تمیز شود، الله تعالى فرموده است: "أَمْ تَحْسِبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ
يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامُ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا" آیا شما احساس
میکنید که اکثریت آنها میشنوند و عقل دارند نی هرگز چنین نیست بلکه آنها
مثل چارپایان و حیوانات هستند بلکه گمراه تر هستند از حیوانات در تصرفات
خود ولو شکل ظاهري شان انسان است.. این در حقیقت یک تحذیر است
برای مسلمان که از مشابهت و هم مثلي غير مسلمان خود داري کند.
و این امر بزبان پیامبر اسلام محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث
صحیح اعلان شده که این نص حدیث شریف است: "مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ

۱۰۶ ﴿فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور های غیر اسلامی

مِنْهُمْ " هر کسیکه به قومی و مردمی تشبیه و هنموازی و هم مثلی کند از جمله آنها حساب می شود، به این معنی که یا بشكل کلی و یا بشكل جزئی صفات خود را از دست میدهد و در قطار آنها شامل میشود و از رحمت ویاری او تعالی محروم میماند زیرا نافرمانی الله متعال را نموده.

واین تشبیه در، رفتار، گفتار، لباس وغیره میباشد..مثلا اگر مسلمان مثل رفتار غیر مسلمان رفتار نماید، ودر اقوال و گفتار خود نیز آداب اسلامی را مراعات نکند و غیر مسلمان را تقلید کند، ولباسش هم مثل آنها باشد که از غیر مسلمان فرق نشود و در عین حالت اظهار محبت و دوستی آنها در قلب و نیتش جا گرفته باشد که گویا غیر مسلمان را الگو و قدوه خود فرار داده است در این حالت تشبیه به غیر مسلمان تحقق می یابد.

حرام بودن تشبیه در مسائلی است که از خصائص وصفات وعادات خاص غیر مسلمانان باشد که مسلمان در آن شریک نباشد و آن صفات وخصائص در زندگی مسلمانان دیده نشود و ضرورت نداشته باشند.

تنها خاص از خصائص وصفات واعمال غیر مسلمان باشد و اگر مسلمان هنگام انجام کار و عملی دیده شود که گمان و توقع رود که او از جمله غیر مسلمانان است زیرا کاری را انجام میدهد که تنها غیر مسلمان آنرا می کند و بعید بنظر می رسد که مسلمان مرتكب آن شود این حالت تشبیه است.

اما صفات، اعمال وعادات و تقالید مشترک که در بین مسلمان و غیر مسلمان مروج است آن در این مشابهت شامل نیست، مثل پوشیدن نکتایی، پطلون، نان خوردن باقاشق و بالایی میز.

در شرایط امروزی واقع معاصر متأسفانه مثالهای زنده تشبیه به غیر مسلمانان دیده می شود خصوصا در مراسم و محافل عروسی، نامزادی، سالگرهای، تحلیل از روزهای معین و آنرا صبغه دینی دادن در حالیکه در دین مبین اسلام

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۱۰۷

اساس و مشروعيت ندارد، ونیز در لباس و آرایش مثل خالکوبی، ابرو چینی، پوشیدن لباسهای برهنه..

در بخش عقائد، طلب حاجات و حل مشکلات از قبرها و زیارت‌ها، بند گرفتن، رفتن نزد جادوگران، فالبینان، کفسنasaن.. این همه عقاید خرافاتی و شرکی است.

در بخش مطبوعات و رسانه تشبه شدید وجود دارد که فحشاء و منکر و بی حجابی و بی حیایی بشدت رواج دارد که خود تشبه صریح به غیر مسلمانان است.

در بخش حکومتداری وجود فساد و رشوت، بی عدالتی، کار را به غیر اهلش سپردن، جندر و اختلاط شدید زنان و مردان نامحرم.

در بخش بانکداری و مالیات و بازار سود خوری به پیمانه وسیع. این همه اعمال مشابه به اعمال جاھلیت قبل از اسلام و غیر مسلمانان است زیرا دین مبین اسلام از همه این جنابات براءت خود را اعلان میکند.. لهذا تشبه به غیر مسلمانان را تنها در محفل نوروزی و یا تجلیل از روز زن منحصر کرده نمی توانیم.

هموطن ما در کشور غیر اسلامی زندگی میکند که هم اطاقيهایش شراب مینوشند آیا اطاق را ترک کند؟

-

واجب دینی مسلمان است که مجالس لهو و لھب و شراب نوشی را ترک کند و با شراب خوران همنشینی نکند، صحابی جلیل القدر عبد الله بن عمر رضی الله عنہما روایت میکند که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود:

"من کان یؤمن بالله والیوم الآخر فلا یقعد علی مائدة تدار علیها الخمر" [رواه احمد] کسی که به الله و روز آخرت ایمان دارد در دستخوان شراب خوری ننشیند.

مسلمان مأمور است که در محو و از میان برداشتن منکر تلاش کند باشد خود در صورت توانایی و اگر نتواند با زبان خود، در غیر آن با قلب خود بدین منکر باشد و مجلس و اطاق شراب خوران را ترک کند و خود را از شر آنها نجات دهد تا اینکه درین فتنه دوزخیان واقع نگردد.

منابع تاریخ اسلامی نقل میکند که خلیفه راشد عمر بن عبد العزیز رحمه الله شراب خوران را دره میزد نیز کسانی را که با شراب خوران همنشینی میکرد.

حال کوبی یا تاتو "Tatto در شریعت حرام است برای کسی می طلبد و کسی میکند هردو لعنت شده اند

-

یکی از خواهران از خارج کشور چنین سوال نموده :
میخواستم بفهم حکم تاتو یا حال کوبی در شریعت چیست آیا حرام است؟
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، اما بعد،

شریعت اسلامی تغییر دادن خلقت انسان را به هر نام و مسمی که باشد حرام دانسته واز گناهان کبیره و بزرگ شمرده خصوصا خال زدن یا تاتو "Tatto" را و به زبان پیامبر اسلام محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم اعلان نموده : "لعن الله الواشمات والمستوشمات" الله متعال لعنت کرده واز رحمت خود دور دانسته و طرد نموده کسانی را که خال زدن را برای خود می طلبند و آناني که این عمل را برای دیگران انجام میدهند... خالی کوبی گناه کبیره شمرده می شود که صاحب خود را بطرف آتش دوزخ سوق میدهد.

فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی ۱۰۹

واین یک عادت مخالف شریعت است که مسلمان باید جدا ازین کار خود داری کنند که لعنت او تعالی شامل حال شان نشود واز رحمت الله متعال که همانا داخل شدن در جنت است محروم نشوند به خاطر این انحرافات و تقلید کورکرانه بیگانگان وغیر مسلمانان.

حکم کار کردن در بانک‌های سودی

حکم کار در بانک‌های ربوی و معامله با آنان چیست؟
الحمد لله، والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

کار در این بانک‌ها حرام است؛ زیرا کمک به فعالیت‌های ربوی است. وقتی کمک برای ربا باشد شامل لعنت کمک‌کنندگان به ربا می‌شود در حدیث صحیح روایت است که [لَعْنَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آكِلَ الرِّبَا وَمُؤْكِلُهُ وَكَاتِبُهُ وَشَاهِدُهُ وَقَالَ: هُمْ سَوَاءٌ] [رسول الله ج ربا خوار، ربا دهنده، نویسنده و شاهدان معامله ربوی را لعنت کرده است]. [مسلم (۱۵۹۸)]
اگر کمک به ربا نباشد رضایت و اقرار به آن است کار کردن در بانک‌های ربوی بعنوان کارمند جایز نیست. اما گذاشتن پول در بانک‌ها جهت امنیت پول ایرادی ندارد. به شرط آن که سود پولش را دریافت نکند.
شیخ ابن عثیمین من فتاواه، إعداد، اشرف بن عبدالمقصود (۷۰۳/۲)

کار کردن در سریال‌های نصرانیت

یکی از دوستان سوال نموده:

در سریال مسیح علیه السلام آیا جائز است که کار کنیم یا خیر؟
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله أما بعد:

۱۱۰ ﴿فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی﴾

این سریالها اکثرا با خود عقائد و نظریات شرکی و انحرافی دارد و در مخالفت صریح با دین مقدس اسلام قرار دارد و عیسیٰ علیه السلام که بنده و پیامبر الله متعال بود او را فرزند بعض وقت به خدائی خطاب می کنند..الله متعال فرموده است: "إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ". لهذا کار کردن در این سریالهای شرکی حرام است کسب و کار آن نیز حرام است.

در حساب بانکی اش سود جمع شده، آنرا کجا کند؟

-

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم ایالات متحده امریکا سوال نموده : استاد محترم در حساب بانکی من سود جمع شده، آیا میتوانیم که مبلغ سود را از حساب خود به فقرا بدھیم ؟
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد:

مسلمان باید پول پیسه خود را در بانکهای سودی وربوی نگذارد که گنهگار نشود اما اگر روی ضرورتهای که مثلا جای نگهداری نداشته باشد وخطر ضایع شدن پول باشد و بخاطر پول مورد آزار واذیت قرار گیرد ویا اصلا در کشورهایی باشد که همه معاملات زندگی از طریق بانکها پیش میروند درین صورت فایده وسود که در حسابش جمع می شود به فقیران و حاجمندان ومهاجرین وساختن تشببهای مسجد وسرک وراه سازی وغیره به مصرف برساند و به داخل کشور ما افغانستان بفرستد بخاطر مصرف کردن در همین راه های یاد شده به نیت خلاصی از سود نه به نیت صدقه و کسب ثواب، لیکن در خریدن فرش مسجد و مصحف وساخت واعمار مسجد و مدرسه مصرف کردن سود جواز ندارد.

آیا به هموطن مسلمان ما جواز دارد که منحیث کامند پولیس در کانادا وظیفه داشته باشد؟

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم کانادا سوال نموده:

یک سلام بی نهایت گرم و دور از وطن بر شما اسطوره نفیس و پر لطف و پر مرحمت داشتم واما بعد یک سوال داشتم او اینکه یکی دوستانم ازمن خواسته بود که از شما پر سان کنم در رابطه به اینکه او میخواهد منحیث یک افسر پولیس دریکی از شهرهای کانادا ایفای وظیفه بکند پیش ازینکه وارد عمل شود از شما دراین رابطه خواستار معلومات شده است یا اسلام در چنین کارها اجازه میدهد؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله ، أما بعد ،

اولا: این احساس هموطن مسلمان ما قابل تقدیر است قبل از تصمیم گیری ووارد شدن در کارهای مشبوه ومشکوک در جستجوی موقف دین مبین اسلام است زیرا برایش آخرت مهمتر از دنیا است واینرو نمی خواهد که دین خود را بخارط دنیا از دست دهد.

ثانیا: شریعت اسلامی در تعامل ورفتار با غیر مسلمان حد وحدود تعیین نموده که باید مسلمان آنرا مراعات کند پابند احکام شرعی آن باشد در غیر آن دین وايمانش زیر سوال ميرود وبالاخره با غیر مسلمان ذوب می شود ودر روز قیامت نيز در زمرة آنان حشر می شود ودر آن وقت پشمیمانی سودی ندارد.

ثالثا: در صورتی که کشوره غیر اسلامی که این برادر می خواهد در بخش پولیس آن وظیفه اجرا کند در حالت جنگ با مسلمانان باشد ویا اینکه در مشکلات کشورهای اسلامی به شکل مستقیم ویا غیر مستقیم نقش داشته

۱۱۲ ﴿فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

باشد کار کردن در اردو و پولیس آن شرعاً جواز ندارد زیرا سبب تقویت و غلبه آنها بر مسلمانان می‌گردد چی در دراز مدت و یا کوتاه مدت. نیز اگر اداره پولیس آن کشور از این برادر بخواهند که باید دست خود را بر انجیل بماند و قسم کند که در هر صورت از آنها به دفاع میپردازد در این صورت نیز جواز ندارد و نامشروع است.

همچنان در صورت که مکلف به حراست و محافظت از قمار خانه، شراب خانه، قصابی‌های گوشت خوک و خنزیر، فاحشه خانها، کلیسا وغیره باشد در این صورت نیز برایش جواز ندارد که وظیفه انجام دهد منحیث کارمند پولیس.

تنها در یک صورت جواز دارد که منحیث افسر پولیس وظیفه اجرا کند بخاطر حراست وامنیت عامه مردم، بازارها، سوپر مارکیتها، واینکه در کارهای ووظائف که گناه است گماریده نمی‌شود از طرف آمرین خود..اما اگر بیم آن میرود که ممکن است که به حراست اعمال مخالف دین میین اسلام گماشته شود در این صورت نیز برایش کار کردن در این وظیفه حرام است.

حکم کار کردن پرستاران مسلمان در مرکز سالمندان مختلط کشور غیر اسلامی؟

-

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم جرمنی سوال نموده:
در آلمان زندگی میکنم. سوالی دارم در ارتباط شغل های مراقبت از سالمندان من در یکی از مراکز سالمندان در آلمان مشغول کار هستم و کار من این است که باید مراقب خانمهای و مردان پیر که نمیتوانند کار های خود را بکنند ما آنها را کمک میکنیم مثل: لباس پوشاندن و تبدیل نمودن، غذا دادن، ستر عورت آنها را تمیز کردن، آنها را حمام دادن وغیره..آیا دین مبارک اسلام اجازه این نوع

کارها را داده است که مرد و یا زن در این مرکز کار کند.. استاد محترم مشکل درینجا است که در مراکز سالمدان مرد و زن یکجا است و هیچ جای نیست درینجا که مرد ها و زنان جدا باشند تا بتوانیم تنها مرد ها را مراقبت کنیم، مجبور هستیم تا مرد و زنان را مراقبت کنیم، شما رهنمایی کنید؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

ازینکه این نوع مراکز در کشور های غیر اسلامی واقع میباشد ضوابط شرعی مراعات نمی شود و فرق بین حلال و حرام نمی گردد مثلا:

- خانمها و مردان نامحرم در یک مرکز نگهداری میشوند، و بخششای شان نیز جدا نیست.

- کارمندان زن و مرد پرستاران هردو بشکل مختلط خدمت میکنند مثلا زن به مردها، و مرد به خانمها.

- پرستاران مرد عورت خانمها را می بینند ولمس میکنند و لباسهای آنها را تبدیل میکنند و می پوشانند و غسل و حمام میدهند، و جسم عورت آنها را لمس میکنند در موقع ضرورت.

- پرستاران زن سالمدان زن را لباس می پوشانند، غسل میدهند، غذا میدهند و حمام می برند و عورت آنها را می بینند ولمس می کنند.

- غذا های حرام مثل گوشت خنزیر و مكونات آن، گوشت خود مرده، شراب وغیره را برای آنها میدهند و تقدیم میکنند زیرا در آنجا مانع نیست.

- غیر مسلمان اصلا نجس میباشد، الله متعال در آیه بیست هشتم سوره توبه فرموده است: "إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ" مشرکین و غیر مسلمان نجس و ناپاک استند.

این همه دلائل و مسائل و موانع شرعی است که شما نباید آنجا کار کنید و بر علاوه ازینکه محیط مختلط و خلوت ناجایز است که کار شما را از دائره حلال و مباح به ناروا و ناجایز مبدل میسازد، نصیحت بنده فقیر برای شما این است

۱۱۴ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

که برای خود تخصص و کار و کسب حلال و مباح را جستجو کنید، واز کار و کسبی که بشکل واضح حرام و ناجایز مشبوه و مشکوک است دوری جویید.
الله متعال دروازه‌های رحمت را بروی تان باز کند.

دریافت پول از طریق ترجمه سریال‌های غیر اسلامی، داستانهای ضد اسلام حرام مطلق است و گناه کبیره جاریه بشمار می‌رود

یکی از هموطنان عزیز ما از خارج کشور سوال نموده:
استاد عزیز آیا دریافت پول از طریق ترجمه سریال‌های غیر اسلامی حلال است یا خیر و آیا در جرم اینکه در فحشاء دخیل می‌شویم گناه است بعض مردم این کار را می‌کنند؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

درین شکی نیست که سریال‌های غیر اسلامی کشورهای اسلامی و کشورهای سیکولریستی شامل منکرات زیاد است از جمله ظاهر شدن خانمهای برنه و نیمه برنه، اختلاط نامحرمان، موسیقی ورد شیطان، ترویج بی‌حیابی به پیمانه وسیع، شراب نوشی، خشونت وغیره مخالفتهای شرعی می‌باشد و حتی مشکلات عقائدی خطرناک دارد مثل بت پرستی و بی‌دینی و شرکیات.. لهذا کار کردن در ترجمه آن و هر نوع همکاری در نشر و ترویج آن گناه کبیره جاریه است، الله متعال در قرآن کریم از همکاری به باطل منع کرده است:

{وَلَا تَعَاوُنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ} [المائدة: ۲]. در گناه و تجاوز بر دین همکاری نکنید. نیز تحذیر نموده است:

{إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشْيِعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ} [النور: ۱۹]، کسانیکه دوست میدارند که

فحشاء در بین مسلمانان و مؤمنان نشر گردد عذاب در دنک در دنیا و آخرت در انتظار شان است، الله متعال میداند و شما نمی دانید.

برعلاوه ازین ترجمه کننده گان و همکاران نشر فحشاء و منکر و بی حیاتی و بی دینی گناه همه کسانی را تا به روز قیامت متحمل می شوند که این سریالها و فیلمها را می بینند و متاثر میشوند، وهر کس که در نتیجه این سریالها گمراه شود ترجمان و همکاران و بنیان گذاران کار شر با آنها شریک هستند در گناه، الله متعال در قرآن این مطلب تأکید میکند:

{لَيَحْمِلُوا أَوْرَارُهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضْلُلُونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ لَا سَاءَ مَا يَرِزُونَ} (النحل: ۲۵).

رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است : "مَنْ دَعَا إِلَى هُدَىٰ، كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مُثُلُ أَجْوَرِ مَنْ تَبَعَهُ، لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أَجْوَرِهِمْ شَيْئًا، وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالٍ، كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مُثُلُ أَثْمِ مَنْ تَبَعَهُ، لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا" (رواه مسلم) هر کسیکه بطرف نیکویی دعوت میکند برایش اجر و ثواب کسانیکه در نتیجه دعوتش هدایت میشوند نوشته میشود بشکل کامل، اما کسانیکه بطرف گمراهی دعوت میدهد آنها در گناه همه کسانی شریک هستند که توسط فعل زشت و بنیاد شر او به بیراهه رفته اند .

هر شخص و یا مؤسسه و یا شرکت که بنیاد کارهای و رسانه های مبتدل و ترویج دهنده فحشاء و منکر را گذاشته و می گذارد و در آن سهم میداشته باشد و همکاری میکند گناه عمل کرد خودش و گناه کسانی که توسط این کار شان به گمراهی و بیراهه کشانیده می شوند برایش نوشته می شود و به طرف دونخ سوق داده می شود..

وهر کسی بنیانگذاری کار های شر زشت و نادرست و ناروا را میکند و وسیله شر می شود تا به روز قیامت نه تنها گناه آن را متحمل می شود بلکه گناه

۱۱۶ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

کسانی که آنرا ترویج میدهند و به آن عمل میکنند و دیگران را تشویق میکنند هم متحمل میشود.

زیرا همین سریالهای مبتذل و عکس‌های برهنه و برنامه‌های فاسد و مفسدی که محتواش بی حیایی و بی ستی و دین ستیزی و ترویج بد اخلاقی است از اهداف آن راه را برای بی دینی و بی حیایی هموار نموده است که هموطنان عزیز ما را به بی‌راهه بکشاند و دین و ایمان آنها را متزلزل سازد و در همین راستا رسانه‌های فاسد بصورت شب و روز دست بکار است.

مسلمان نباید بخاطر از بین بردن دین و اخلاق هموطنان ما کار کند و بخاطر کسب پول و پیسه حرام دین و ایمان خود را از دست دهد.

خرید و فروش سامان آلات و اجناس مورد ضرورت به قسط جواز دارد حتی به قیمت بالاتر از قیمت اصلی

-

در رابطه به اینکه اگر یک مال از نزد بانک به صورت قصد خریداری گردد در مدت چهار یا پنج سال معامله آن از نگاه شرعی جواز دارد یا خیر ؟
ممکن است که بخاطر قسط بودنش از قیمت واقعی آن بلند تر باشد تشکر الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله وبعد ،

خرید و فروش سامان آلات و اجناس مورد ضرورت به قسط جواز دارد حتی به قیمت بالاتر از قیمت فعلی بازار و هیچ مانع شرعی وجود ندارد به اتفاق فقهاء مذاهب چهارگانه و فقهای معاصر .. زیرا مصلحت هردو طرف در نظر گرفته شده در این معامله.

تنها در صورتی این معامله حرام می شود که کسی چیزی را بفروشد که در ملکیتش قرار نداشته باشد .. نیز معامله قسطی توسط بانکها و شرکتهای قسطی و سودی انجام نشود بلکه مستقیماً بین خریدار و فروشنده باشد و بانک بین

شما یعنی خریدار و مغازه و مارکیت یعنی فروشنده واسطه نباشد. . و برای شما در آن صورت استفاده از آن جواز دارد و صلاحیت فروش آن را دارید که به ملکیت شما منتقل شود ، اما بالا بودن قیمت آن از قیمت موثر نقدی مانع شرعی نیست زیرا معاملات قسط و قرض همیشه تقاضت دارد و در آن مصلحت هردو طرف در نظر گرفته شده است.

خانمی که وظیفه دار است آیا می تواند که از معاش خود بدون اجازه شوهر خود صدقه دهد و یا به خانواده خود در داخل کشور روان کند؟

-

یکی از خواهران از خارج کشور چنین سوال نموده:
آیا خانم که وظیفه دار است معاش می گیرد میتواند از معاش خود بدون اجازه شوهرش به پدر، مادر، خواهر دوستان و همچنان به فقراء بدهد و به داخل کشور روان کند؟

الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد،
معاش، پول و پیسه، و مال و دارائی که در ملکیت خانمها قرار داشته باشد و در نتیجه سعی وتلاش و کار و کسب خود شان بدست آمده باشد حق خاص خود شان شمرده می شود و در صورت که عاقل و بالغ بوده باشند حق تصرف، هبہ و صدقه دادن وغیره را دارند و این حق را شریعت اسلامی برای شان داده و شوهر حق ممانعت و حتی مداخله را هم ندارد در صورت که در راه خیر و مشروع به مصرف برسانند.

و بر خانمان واجب نیست که شوهران شانرا کمک مالی کنند و یا اینکه در مصارف خانه شریک باشند اما اگر به رضایت و خوشی خود شان این کار را می کنند اجر و ثواب شامل حال شان می شود..

اگر برضایت خود به شوهر کمک می‌کنند و در مصارف خانه سهم میداشته باشند این امر جائز است به نص آیه مبارکه:

”فَإِنْ طِبِّنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَرِيئًا۔“

ونیز در احادیث صحیح ثابت که رسول الله صلی الله علیه وسلم خانمان را به صدقه دادن تشویق کرده بدون اجازه شوهران.

وقد ثبت أن النبي صلی الله علیه وسلم أمر النساء بالصدقة، فجعلن يتصدقن بحليلهن، ولم يسألهن النبي صلی الله علیه وسلم هل استأذنن أزواجاً لكن أم لا؟ فدل ذلك على الجواز عموماً.

در آثار صحیح ثابت که أم المؤمنین میمونه ، و أسماء بنت أبي بکر رضی الله عنہما از در مالهای خاص شان تصرف کردند بدون اجازه شوهران..

این همه دلالت می‌کند که اجازه شوهر در تصرف خانمهای در مال خاص شان ضرورت نیست در صورت که در راه خیر و مباح باشد.

هموطن ما مقیم در اروپا در هوتلی کار میکند که بمقدم شراب میدهد.. آیا معاشش حلال است یا حرام؟

یکی از هموطنان ما مقیم جرمنی چنین سوال نموده:

من در شهر هامبورگ در یکی از هوتلها کار میکنم که شراب هم دارد و کسی که خواسته باشد برایش میدهد.. آیا معاش من حلال است یا حرام؟

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

الله متعال ذات پاک است و بغير از پاکی چیزی را قبول نمی‌کند، باید کار و کسب شما حلال و پاک باشد، معاشری را که از کار کردن این هتل بدست میاورید بدون شک حرام است زیرا که ام الخبائث یعنی مادر نجاستها فروخته می‌شود و منکرات وجود دارد و شما همکار در کار شر، بد، رشت و ناپاک

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۱۱۹

هستید، نصیحت من بشما این است که شما این کار و وظیفه را ترک کنید و در جستجوی کار حلال پاک باشید، الله متعال حتما دروازه خیر و رحمت خود را برای تان باز میکند و وظیفه بهتر نصیب تان می شود اگر شما از کار حرام دست بکشید.

**در کشور اروپایی با کارت سواری دوست خود در ریل سفر می کند
آیا این کارش جایز است؟**

استاد محترم من در یکی از کشورهای اروپایی زندگی میکنم و بارها اتفاق میفتند که با کارت دوست خود در ریل سفر کنم آیا این کار حلال و جایز است؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، اما بعد،
مسلمان باید در کشور های غیر اسلامی نمونه از اخلاق نیکو و صداقت و امانتداری و راستکاری باشد تا اینکه دین اسلام را بشکل حقیقی به دیگران معرفی کند نه اینکه مردم را از اسلام و مسلمانی متفرق بسازد .. در صورتی که قانون و عرف شرکت و مالکان ریل و ترانسپورت اجازه دهد که یک شخص با کارت سواری شخص دیگر سفر کند واژ آن استفاده نماید باکی ندارد و جایز است سفر کردن با این کارت .. در غیر آن حرام است و تزویر است رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است:
"من غشنا فلیس منا" هر کسی که تزویر کند از امت من نیست.

شوهرش در شرکتی کار میکند که صادر کننده گوشت‌های خود مرد وغیر حلال و گوشت خوک است.. آیا معاش واجوره اش حلال است؟

-

یکی از خواهران هموطن ما مقیم یکی از کشورهای اروپایی سوال نموده: شوهرم در شرکت صادر کننده گوشت‌های خود مرد وغیر حلال و گوشت خوک است.. آیا معاش واجوره اش حلال است.. این گوشتها را بسته بندی میکند و جابجا میسازد، استخوانهایش را جدا میکند، گوشت‌های خوک جدا ترتیب میکند.. آیا معاش واجوره اش حلال است سخت در تشویش بسر میبرم وحیران استم، لطف کرده همین سوال ما را جواب دهید استاد؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، وبعد،

اولا: از این خواهر محترمه و با احساس متشرک استیم که تلاش میکند حلال را از حرام فرق کند و از حرام خوری و نافرمانی الله متعال خود و خانواده خود را دور نگهدارد، الله متعال توفیق بیشتر نصیب شان کند.

ثانیاً: حلال خوردن و دوری از خوردن و نوشیدن و کسب و کار حرام از صفات مؤمنان صالح است، الله متعال در قرآن کریم فرموده است:

"يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنَّمَا تَعْمَلُونَ عَلَيْمٌ"
[المؤمنون: ۵۱]. ای پیامبران از غذا و خوردنی های پاک بخورید و کار نیکو صالح بکنید من از همه اعمالی که انجام میدهید آگاه استم.

فرض هر مؤمن و مسلمان این است همین راه و روش را انتخاب کند و اگر راه و روش حرام خوری را انتخاب میکند به این معنی که در راه شیطان روان است که مستقیماً بطرف آتش دوزخ میبرد زیرا حرام خوری در همه بخشهاي زندگي انسان تأثیرات زشت و بد دارد.

فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی ۱۲۱

ثالثاً: در این شکی نیست که کار و کسب شوهر شما حرام است زیرا ترتیب کردن، آماده ساختن گوشت‌های خود مرده و حتی ذبح شده بطريقه غیر اسلامی ناجائز است معاش واجوره اش نیز حرام زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم از فروش خود مرده منع کرده است، باید شوهر محترم تان توبه نموده این کار را ترک کند و در جستجوی کار حلال باشد.

رابعاً: اما بسته بندی کردن گوشت خوک و خنزیر حرام بودنش بیشتر است واز گناهان کبیره است و در حرام بودن شک و شبّه نیست.

خامساً: وصیت بنده فقیر برای شما این است که صبر کنید و در نصیحت کردن شوهر محترم خود ادامه دهید تا اینکه وادر شود و کار حرام را ترک کند و برایش دعای خیر نمایید که الله متعال کار ورزق و روزی حلال نصیبیش کند.

تا اینکه برایش کار حلال میسر شود شما می‌توانید مصارف خود را از همین معاش فعلی اش به اندازه ضرورت بپردازید زیرا حالت مجبوری و ضرورت حکم خاص خود را دارد.

الله متعال دروازه‌های رحمت خود را بروی تان باز بدارد.

تکس نپرداختن مسلمان در اروپا

-

استاد نهایت عزیز امید است دارای صحت کامل باشید از شهر لندن انگلستان.

سوال: در لندن زندگی می‌کنم وظیفه دارم و به حکومت این کشور مالیه (تکس) می‌پردازم از نظر شریعت چی حکم دارد؟

این را هم می‌دانم که اکثر بودیجه این کشور در بخش سکتور نظامی مصرف می‌شود و فعالیت‌های نظامی اینها اکثرا در کشورهای اسلامی است لطفاً جواب واضح‌تر بدھید استاد محترم.

مسلمان که در کشورهای غربی زندگی میکند و قوانینش را قبول کرده اگر مالیه و تکس را نمی‌پردازد مرتکب عهد شکنی می‌شود. و نیز دین اسلام را به عهد شکنی وخیانت و دزدی معرفی میکند و به مسلمانان ضرر میرساند.

اگر این مالیه و تکس الزامی واجباری باشد و مسلمان قانون آن کشورها را قبول کرده باشد باید بپردازد زیرا آنها این مالیه و تکس را بعد از جمع آوری در مصالح عمومی کشور شان مثل شفاخانه، مکتب، سرک و خدمات شاروالی وغیره مصرف می‌کنند و مصرف کردن آن در عرصه‌های نظامی یک حرف احتمالی است، در صحیح بخاری آمده که رسول الله صلی الله علیه وسلم از صفات منافقین یکی هم عهد شکنی را شمرده: "إِذَا عَاهَدَ غَدَرَ" ، حتی عهد شکنی در مقابل غیر مسلمان نیز مشمول دلالت این حدیث صحیح است.

در خانه غیر مسلمان آشپزی میکند که گوشت خوک و خود مرده را نیز میبیند آیا کارش حلال است؟

-

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
در صورتیکه چنین باشد که در آشپزی پخت و پز گوشت خوک و خود مرده و آماده ساختن شراب باشد بدون شک کسب و کار این هموطن مسلمان ما حرام است و خودش نیز گنهگار میشود زیرا که الله تعالى فرموده است که در کار خیر همکاری کنید و در کار شر و نافرمانی الله تعالى همکاری و معاونت نکنید :

{وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِلْمِ وَالْعُدُونِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ}. در کار خیر همکار باشید و در نافرمانی الله تعالى بکسی کمک و همکاری نکنید واز الله تعالى بترسید که عذابش دردناک است.

پخت و پز گوشت خوک و خود مرده و آماده ساختن شراب بدون شک همکاری به باطل و نافرمانی الله است لهذا این هموطن محترم به شکل فوری در جستجوی کار حلال برود تا اینکه از کار حرام و شک و شببه در امان بماند و در فتنه حرام خوری واقع نشود.

قابل یاد آوریست که اجوره سابقه اش که در حالت نادانی و یا مجبوری اقتصادی از این کار حرام بدست آورده است برایش حلال است اما بعد از رسیدن حکم شرعی برایش اجوره بعدی اش حلال نمی باشد در صورتیکه مجبوریت اقتصادی شدید نداشته باشد.

در شفاخانه کشور غیر اسلامی تداوی مریضان غیر مسلمان را میکنم آیا کسب و کار م حلال است؟

-

در کشور غیر اسلامی بخاطر تکمیل کردن تخصص طبی خود رفتم و در بخش عاجل شفاخانه موظف استم که مریضان غیر مسلمان و بی دین بخاطر میایند که من تداوی شان را کنم لیکن در شک استم که گنهگار نشوم که شاید در بین اینها کسانی هم باشد که بر علاوه ازینکه غیر مسلمان هستند ممکن است با دین اسلام دشمنی نیز داشته باشند؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

کار شما بخاطر تعلیم و تمرین در تخصص طبی شما حلال و جایز است و تا تکمیل کردن دوره تخصصی خود ادامه دهید حرج شرعی نیست شما در روشنی امانت و اخلاقیات طبی مریضان غیر مسلمان را تداوی کنید و مسئولیت کارهای بعدی آنها بعد از صحبتیابی به دوش شما نیست و شریعت شما را مؤاخذه نمی کند.

در سوپر مارکیتی به حیث فروشنده کار میکند که گوشت خوک و شراب را هم به مشتریها می‌فروشند آیا کارش حلال است؟

-

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

محاسب و فروشنده بودن و کار کردن در سوپر مارکیتی که شراب و گوشت خوک و غیره اجناس حرام را به مشتریان می‌فروشد حرام است بدون شک کسب و کار این هموطن مسلمان ما نیز حرام است و خودش هم گنهکار میشود زیرا که الله تعالى فرموده است که در کار خیر همکاری کنید و در کار شر و نافرمانی الله تعالى همکاری و معاونت نکنید:

{وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالْتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الإِثْمِ وَالْعُدُوَّانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ}. در کار خیر همکار باشید و در نافرمانی الله تعالى به کسی کمک و همکاری نکنید و از الله تعالى بترسید که عذابش دردناک است.

فروش شراب و گوشت خوک همکاری به باطل و نافرمانی الله است لهذا این هموطن محترم به شکل فوری در جستجوی کار حلال برود تا اینکه از کار حرام و شک و شبیه در امان بماند و در فتنه حرام خوری واقع نشود.

قابل یاد آوریست که اجره سابقه اش که در حالت نادانی و یا مجبوری اقتصادی از این کار حرام بدست آورده است برایش حلال است اما بعد از رسیدن حکم شرعی برایش اجره بعدی اش حلال نمی‌باشد در صورتیکه مجبوریت اقتصادی شدید نداشته باشد.

خواهر مسلمان ما به حیث نرس و پرستار با طبیی کار میکند که جنین و طفل شکم مادر را سقط میدهد آیا گنهگار میشود؟

-

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
سقط دادن طفل شکم مادر يعني جنین و حمل بعد از دمیدن روح حرام است
درصورتیکه خطر هلاکت خود مادر نباشد و این کار خواهر مسلمان ما حرام
و گناه کبیره است ،الله تعالى فرموده است که در کار خیر همکاری کنید و در
کار شر و نافرمانی الله تعالى همکاری و معاونت نکنید :
﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الإِثْمِ وَالْعُدُوانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾ . در کار خیر همکار باشید و در نافرمانی الله تعالى به کسی
کمک و همکاری نکنید واز الله تعالى بترسید که عذابش دردنگ است.
نیز رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است: "إن الله
إذا حرم شيئاً حرم ثمنه" الله تعالى هر آنچه را حرام گردانیده پول و پیسه
بدست آمده از کاروبار آنرا هم حرام گردانیده، قاعده شرعی است که: "ما حرم
أخذه حرم إعطاؤه" هر آنچه که گرفتاش حرام است دادن و کار کردن در آن
بخشن هم حرام است.

مسلمان که بخطاطر بدست آوردن رضای او تعالی و تقوا و پرهیزگاری، وترس از
روز آخرت کار زشت، شر، قبیح، ناروا، وهمکاری به گناه و حرام خوری را
ترک کند او تعالی وعده کرده که فلاح و کامیابی را در دنیا و آخرت نصیش
گرداند و راه رسیدن به اهدافش را هموار نموده و به شیوه و طریقه رزق و روزی را
نصیش گرداند که هرگز تصور هم نکرده باشد، زیرا او تعالی مالک خزانه
آسمانها و زمین ها است: "وَمَن يَتَقَبَّلْ لَهُ مُخْرِجًا ، وَيَرْزُقْهُ مَنْ حَيْثُ
لَا يَحْتَسِبْ" .

لهذا این خواهر محترمه ما کسب و کارش نیز ازین وظیفه حرام است باید که در جستجوی کار حلال باشد و این وظیفه را ترک کند و در کدام کلینیک زنانه با کدام داکتر خانم کار کند زیرا کار کردن در شفاخانه های کشورهای غیر اسلامی خالی از منکرات نیست مثل اختلاط با نامحرمان، تداوی مردها توسط داکتران و نرسهای زن، دیدن عورت مردها سقط جنین و طفل شکم مادر وغیره .. خوب است که کار حلال و به دور از شک و شببه برای خود جستجو کند.

در گودامی کار میکند که در ضمن وظیفه اش بارگیری موترها و جا بجا سازی گوشت خوک نیز شامل است آیا کارش حلال است؟

-

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
خرید و فروش، حمل و نقل ، بارگیری موترها و جا بجا سازی گوشت خوک و خنزیر به نص قرآن و سنت و اجماع علمای امت حرام است و کسب و کار انسان نیز ازین بابت حرام شمرده میشود و همکاری به باطل و نافرمانی الله و ترویج حرام نیز است لهذا این برادر عزیز ما و امثالش باید این کار را بخارط رضای الله متعال و ترس آخر، دوری از حرام، و بدست آوردن کسب حلال ترک کند و در جستجوی کار حلال باشد الله مهریان ما وعده کرده است که فلاح و کامیابی را در دنیا و آخرت نصیبیش گرداند و راه رسیدن به اهدافش را هموار نموده و به شیوه و طریقه رزق و روزی را نصیبیش گرداند که هرگز تصور هم نکرده باشد، زیرا او تعالی مالک خزان آسمانها و زمین ها است: "ومن يتق الله يجعل له مخرجاً ، ويرزقه من حيث لا يحتسب".

حکم کار کردن وکیل مدافع مسلمان در وکالت دعوای محاکم کشورهای غیر اسلامی

آیا برای حقوق دان مسلمان جایز است که به حیث وکیل مدافع در کشورهای غیر اسلامی کار کند؟

الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد،

در اصل کار کردن به حیث وکیل مدافع و دفاع نمودن از قضایای که حرام بودن و باطل بودنش واضح و آشکارا باشد حرام مطلق است و کسب و کار وکیل دعوا نیز حرام میشود و خوردن مال به باطل است و غیر مشروع، و خودش گنهکار میشود.

اما درصورتیکه معتقد باشد که موکلش بر حق است نظر به دلائل تشریع اسلامی، قرآن، سنت و اجماع فقهای امت، درین حالت کارش مباح و حلال است و خودش شامل اجر و ثواب نیز میشود و درصورتیکه اشتباہ نیز کرده باشد درین راستا معذور شمرده میشود.

همین معیار شرعی را در کار وکالت دعوای خود در کشور غیر اسلامی نیز تطبیق کند.

آرایشگاه زنانه دارم، زنان بی حجاب بخاطر آرایش میایند اگر آنها را آرایش کنم آیا گنهگار میشوم؟

یکی از خواهران محترم ما سوال نموده:

استاد محترم آرایشگاه زنانه دارم کارم الحمد لله خوب است، زنان با حجاب و بی حجاب میایند بخاطر آرایش، با حجابان را آرایش میکنم دلم مطمئن

وراحت است که گناه ندارد پول واجوره شان برایم حلال است لیکن تشویشم ازین است که زنان و دختران بی حجاب و بی ستر و دخترانیکه کارمند تلویزیونها و رسانه و فیلم سازیها استند نیز می‌ایند بخاطر آرایش اگر اینها را آرایش کنیم، و موهای شانرا قیچی کنم و بخاطر فیلمها و برنامه‌هایی مبتذل آماده بسازیم وقتیکه بیرون شوند مردهای نامحرم ببینند آیا ما هم در گناه شامل می‌شویم و پول واجوره که میدهند آیا حرام می‌باشد.. دوستان گفتد از استاد پرسان کنید؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
خواهر محترمه و با ايمان ما متقابلًا سلامهای بنده فقیر را پيذرید، الله متعال
شما را رزق و روزی حلال نصیب فرماید، ما و شما میدانیم الله سبحانه و
تعالی در قرآن کریم که دستور العمل ما و شما مسلمانان است ما را امر نموده
است و فرموده :

{وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالْتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَىِ الْإِثْمِ وَالْعُدُوْنَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ}. در کارهای خیر و نیکو و حلال و تقوا و پرهیزگاری همکاری کنید، و در کار شر، فسق و فجور، بی حجابی و بی حیایی و نافرمانی الله متعال همکاری نکنید زیرا که گناه دارد عذاب و جزای که الله تعالی به آنانی که نافرمانی اش را می‌کنند سخت و شدید و دردناک است.

لهذا برای شما جایز نیست بلکه حرام است که خانمها و دختران بی حجاب و بی ستر و ترویج دهنده‌گان بی حیایی و بی عفتی و زمینه سازان زنا و بی بندوباری را آرایش نمایید چونکه در گناه و فتنه انگیزی آنها شریک می‌شوند هنگامیکه با مردان نامحرم با آرایش کرده دستان شما روپروردی می‌شوند، نیز کسب وکار شما و پول بدست آورده از این کار برای شما حرام مطلق است.
وحتی در آرایش کردن خانمهای باحجاب این شرایط را در نظر داشته باشید:

الله متعال زیباست وزیبائی را دوست دارد، لیکن آرایش نیز حد وحدود شرعی دارد که باید خانمان مسلمان به آن پابند باشند.

ابرو چینی حرام است در هر صورت، مگر اینکه از حالت عادی زیاد باشد و شکل انسان را خراب نشان دهد و یا اینکه اذیت کند انسان را، وبعض علماء جائز دانستند بخاطر زینت به شوهر و به اجازه شوهر، علی کل حال راجح این است که اجازه شوهر ابرو چینی را برای خانمها حلال ساخته نمی توانند.

ابرو چینی حرام است به شکل مستقل و مقيید به اجازه شوهر نیست و اجازه شوهر نمی تواند حرام را حلال بسازد، حرام بودن به هر دو کسی است که میکند و کسی می طلبد است، در حدیث صحیح چنین آمده (لعن الله الواشمات والمستوشمات، والنامصات والمتنمصات، والمتفليجات للحسن المغیرات خلق الله)، هردو مورد لعنت قرار گرفته، زیرا ابرو چینی تغیر آوردن در خلقت خداوند است، ازینرو لعنت شده، ولعنت به گناه بزرگ وکبیره گفته می شود که انسان را بطرف آتش دوزخ سوق میدهد، تنها در صورت جواز دارد که این بسیار دراز باشد و در داخل چشم برود و سبب آزار واذیت او شود و شکل و صورت زن را بد و خراب جلوه دهد و او را بد شکل نشان دهد.

ضوابط شرعی آرایش کردن زنان :

- ۱ - در آرایش کردن از مواد و سامان آرایش که حرام باشد استفاده نشود.
- ۲ - خانمهای که آرایش می کنند خود را قسمی نسازند که به مردان مشابه داشته باشند.
- ۳ - قسمی آرایش نکنند که خلقت الله تعالی را در جان و جسم شان تغییر دهند.

۴ - در آرایش زنان غیر مسلمان را تقلید نکنند به آنها مشابه نشوند.

۵ - به اندازه آرایش نکنند که اسراف پنداشته شود.

۱۳۰ ﴿فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور های غیر اسلامی

- ۶- سامان آرایش را استعمال نکنند که طهارت ووضوء ورسیدن آب را منع کند مثل رنگ ناخن.
- ۷- به قسمی آرایش نکنند که به صحت شان ضرر برسد زیرا بعض از زنان بخاطر آرایش و زیبائی خود را از دست میدهند و هلاک می شوند.

حکم بیمه کردن

-

در اصل بیمه تجاری که انواع متعدد دارد، مثل بیمه صحی و طبی، بیمه حادث وغیره بیمه ها ناجایز وحرام است به اتفاق فقهاء و مسلمان تلاش کند که از بیمه تعاقنی و تکافلی اسلامی استفاده کند درصورتیکه در دیار هجرت میسر باشد، و اگر میسر نباشد و بیمه اجباری باشد درین صورت در حد ادنی یعنی تا اندازه رفع ضرورت بیمه نمایند نه بیشتر.

هموطن افغان در مسکو نگهبانی خوک و خنزیر را میکند آیا معاشش حلال است؟

-

یکی از هموطنان افغان ما از شهر مسکو روسیه سوال نموده:
من در روسیه برای کار آمدم و در شهر مسکو نگهبانی خوک و خنزیر را میکنم
آب و خوراکه میدهم و همه مسئولیت بدوشم است آیا من گهگار میشود
ومعاشم حلال است یا حرام؟

الحمد لله والصلاه والسلام على رسول الله، أما بعد،

کار کردن در نگهبانی خوک و خنزیر و در هر بخشیکه به این حیوان تعلق داشته باشد حرام است و معاش وکار وکسب این برادر هموطن ما نیز حرام است زیرا که همکاری کردن در کار زشت وشر ونافرمانی الله متعال میباشد،

چون این نوع کار همکاری در کار ناروا و ناجایز است که الله متعال از آن منع نموده وامر کرده که مسلمان در کار خیر وتقوا وپرهیزگاری همکار باشد ودر کار بد، زشت وناروا همکاری نکند.."وتعاونوا علی البر والتقوى ولا تعاونوا علی الإثم والعدوان".

این برادر محترم از همین حالا در جستجوی کار ووظیفه حلال باشد که از حرام خوری وگناه خود را نجات دهد، وکسی که بخاطر الله متعال حرام را ترك کند او تعالی راه های خیر و دروازه های رحمت را یقینا برویش باز میدارد، او تعالی در قرآن کریم فرموده است:

"وَمَن يَقِنَ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَحْرَجًا وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ" (سوره الطلاق:۲)

هر کسی که از الله متعال بترسد ورضای او تعالی را در نظر داشته باشد او تعالی راه خیر برایش باز میدارد وقسمی برایش رزق وروزی میدهد که هرگز تصویر نکرده باشد.

حکم خرید کالاها به صورت قسطی که قیمت آن افزایش پیدا می‌کند چیست؟

آیا چیزهایی مثل ماشین ویا هر وسیله دیگر که می خریم و به علت عدم پول کافی، آن را به صورت قسطی می خریم و باید سود آن را پرداخت کنیم آیا در این خریدها مشکلی هست لطفا توضیح دهید.

الحمد لله، والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
خرید موتو یا هر کالایی (بجز طلا) بصورت قسطی ایرادی ندارد و اگر بر طبق ضوابط عمل گردد مباح و جایز است.

و معمولاً اگر فردی کالایی را بصورت قرض (که معامله قسطی صورتی از آن است) می‌خرد، فروشنده قیمت آن کالا را افزایش می‌دهد و این امر جایز است. فقط دو امر باید در این معامله قسطی رعایت شود:

اول اینکه: باید کالا معلوم باشد و اگر فروشنده مثلاً بگوید: "من این ماشین را نقداً به فلان مبلغ می‌فروشم و بصورت قسطی به فلان مبلغ می‌فروشم"، چنان‌که دو طرف معامله بالآخره معلوم نکنند که ماشین با کدام حالت (نقد یا قسط) خرید شود، در آن صورت این معامله ناجایز و حرام است، زیرا این حالت در حقیقت دو معامله در یک معامله است در حالیکه پیامبر صلی الله علیه وسلم از انجام دو معامله در یک معامله‌ی منع کرده‌اند. امام احمد و نسائی و ترمذی آن را روایت کرده اند و آن را صحیح دانسته‌اند.

اما اگر فروشنده چنین گفت و خریدار یکی از دو حالت (نقد یا قرض) را انتخاب نمود؛ و بعد مجلس عقد معامله را ترک کرد، در آن صورت معامله جایز است، زیرا قیمت نهایی کالا و نوع نقد یا قسطی بودن آن مشخص شده است و همین امر باعث جایز بودن معامله خواهد شد.

در این باره از هیئت دائمی افتقاء سوال می‌شود:

رای شما در مورد خرید یک ماشین که نقداً ده هزار یا قسطی دوازده هزار است، چیست؟

جواب می‌دهند:

"هرگاه شخصی ماشینی را از دیگری مثلاً با ده هزار ریال نقداً، یا دوازده هزار ریال تا مدتی خرید (یعنی بصورت قرضی خرید)، و در حالی مجلس عقد معامله را ترک کنند که بر یکی از دو حالت: قیمت نقدی یا قیمت قرضی توافق نکردنند، در این صورت این معامله جایز و صحیح نیست، زیرا حالتی که قرار است معامله بر آن منتهی شود (نقد یا قرض) معلوم نیست. و بسیاری از علماء در ممنوعیت آن به نهی پیامبر ص از انجام دو معامله در یک معامله

فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی ۱۳۳

استدلال کرده‌اند، که امام احمد و نسائی و ترمذی آن را روایت کرده‌اند و آن را صحیح دانسته‌اند. اما اگر دو طرف معامله (یعنی فروشنده و مشتری) قبل از آنکه مجلس عقد معامله را ترک کنند بر یکی از دو قیمت نقد یا قیمت قرض توافق کردن و بعد از تعیین آن جدا شدند، پس این معامله جایز و صحیح است، زیرا قیمت کالا و حالت (قدی یا قرضی) آن معلوم است." فتاوی اللجنۃ الدائمة (۱۹۲/۱۳).

دوم اینکه: تعداد دفعات قسط و مدت هر قسط دقیقاً مشخص شود و اگر احیاناً در زمان مقرر خریدار نتوانست کل مبلغ را پردازد، فروشنده حق ندارد به ازای تاخیر در پرداخت قسط مبلغ کالا را بالاتر ببرد و پول بیشتری طلب نماید، در غیر این صورت این معامله جایز نیست و جزو ربا خواهد بود.

حکم مصرف دخانیات و فروش آن

-

مصرف دخانیات چه حکمی دارد؟ حرام است یا مکروه؟ معامله و تجارت آن چه حکمی دارد؟

الحمد لله، والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

مصرف دخانیات حرام است، زیرا پلید هستند و ضررهای بسیاری دارند. الله تعالى برای بندگانش خوردنی‌ها و نوشیدنی‌های پاک و حلال را مشخص نموده و اشیاء پلید را برای آنان حرام قرار داده است.

الله می‌فرماید: (يَسْلُونَكَ مَاذَا أَحِلَّ لَهُمْ قُلْ أَحِلَّ لَكُمُ الْطَّيِّبُتُ) [المائدہ: ۴] (از تو سوال می‌کنند چه چیزهایی برای آن‌ها حلال شده است؟ بگو: آنچه پاکیزه است برای شما حلال گردیده است).

در وصف رسول الله ص می‌فرماید: (يَأَمُّهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَايُهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبُتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَثَ) [الأعراف: ۱۵۷].

(آن‌ها را به معروف دستور می‌دهد و از منکر باز می‌دارد و اشیای پاکیزه را برای آن‌ها حلال می‌شمارد و ناپاکی‌ها را تحریم می‌کند).
تمام انواع دخانیات پلید و حرام هستند و همه مخدرات این‌گونه هستند.
صرف، فروش و تجارت دخانیات حرام و ناجایز است. صرف کننده و فروشنده‌ی دخانیات باید توبه کند و به سوی الله بازگردد و از گذشته پشیمان باشد. در آینده به این راه باز نگردد. هر کس صادقانه توبه کند، الله تعالیٰ توبه‌اش را می‌پذیرد.

الله تعالیٰ می‌فرماید: (وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ) [النور: ۳۱].

(و همه گی به سوی الله بازگردید ای مؤمنان، تا رستگار شوید).
و می‌فرماید: (وَإِنِّي لَغَافِرٌ لِمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صُلْحًا ثُمَّ أَهْتَدَ) [طه: ۸۲].

(و من هر که را توبه کند، و ایمان آورد، و عمل صالح انجام دهد، و آنگاه به راه [راست] آید می‌آمزم).
شیخ ابن باز - کتاب الدعوه (۲۳۶)

آیا مسلمانان مقیم اروپا و کشورهای غیر اسلامی می‌توانند جهت
رفع ضرورت مسکن با قرض سودی بانکی خانه بخرند؟

-

یکی از هموطنان محترم افغانی مقیم یکی از کشورهای اروپایی سوالش را چنین نوشتند است:

شما شاید در جریان باشید که اینجا ما که زندگی می‌کنیم کار می‌کنیم و کرایه خانه را پرداخت می‌کنیم... اگر من یک خانه را خریداری کنم مجبور به قرض

از دولت استم و در آن صورت مجبور به پرداخت سود استم... حکم دین
مبین اسلام در مورد چیست؟ تشكیر

طور مثال حال من معادل ۸۰۰ دالر ماهوار کرایه خانه می پردازم و اکر خانه
مذکور را خریداری کنم جمله با سود و قرض ماهوار ۷۰۰ دالر می پردازم و
پول یعنی ذخیره میشود....

.. وضعیت چنین است که شخص یا پول های خود را ضایع کند و یا هم
سرمایه کذاری لطفاً دیدگاه شریعت را روشن سازید؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله ، أما بعد ،
در این مورد فقهاء دو دیدگاه دارند که قرار ذیل است:

قول اول که نظر جمهور فقهاء وعلمای قدیم ومعاصر است:

سود و ربا حرام قطعی است بدلائل قاطع قرآن و سنت واجماع علمای امت
اسلامی، حتی قرآن کریم سود را جنگ با الله و رسول نامیده است، و آنرا
از عادات غیر مسلمانان دانسته است، لهذا برای مسلمان جایز نیست که خانه
وموتور وغیره ضروریات زندگی خود را از طریق این شیوه ناروا و قبیح که
موجب به آتش دوزخ رفتن است تأمین کند زیرا اصل هدف مسلمان کسب
رضای الله متعال و داخل شدن در بهشت برین است، و بنا به همین دلائل قاطع
بر حرام بودن سود تعدادی کثیری از فقهاء سلف و خلف و جمهور آنها به این
نظر هستند که خریدن خانه از طریق قرض سودی جایز و روانیست و حرام
قطعی است ونداشتن خانه مجاز سود دادن نمی شود زیرا که همه توانایی
دادن کرایه خانه را دارند و به همین نظر را برادر دانشمند و اهل علم و دعوت ما
استاد یاسین قریشی که مقیم کشور فنلاند هستند تأکید نمودند زیرا که از
احوال مسلمانان مقیم آن کشورها خوب باخبر هستند.

وسود در هر جا و در هر سرزمین بالای مسلمان حرام مطلق و قطعی است
ومسلمان نباید به سود دادن و تعامل سودی تن دهد و ایمان خود را به خطر

بیندازد و تأکید می‌نمایند که از طریق سود خانه نخرند که در حرام و گناه کبیره واقع می‌شوند.

**

دیدگاه دومی که قول اکثر فقهای مذهب حنفی ما و بعض فقهای معاصر از جمله "المجمع الأروبي للبحوث والإفتاء" است:

همین نظر دومی این است که خریدن خانه با قرض سودی جایز است به شروط معین که مسلمان در تنگنا قرار داشته باشد و راه دومی بغير از قرض سودی ندادسته باشد و با همه تلاشهای که از شرکتها و بانکهای اسلامی قرض حصول کند نتوانسته است لهذا برایش جایز است و این نظر اکثر فقهای احناف و فقهای معاصر المجمع الأروبي للبحوث والإفتاء است.. و در ادامه فتوای صادر کرده خود نوشته اند:

درین شکی نیست که خانه مسکونی یکی از ضروریات زندگی مسلمان است و بدون داشتن خانه و مسکن انسان احساس راحت نمی‌کند. لیکن باید مسکن و خانه را به طریقه حلال و مشروع خریداری کند .. اما قسمی که از سوال این برادر عزیز ما فهمیدم قسطهای ماهانه خانه با کرایه خانه تفاوت اندک دارد .. درین صورت اگر این برادر از معامله کردن با بانک محروم شود به معنای اینکه از خریدن خانه که یکی از اساسی ترین ضروریات زندگی به حساب می‌رود خودش و فامیلش محروم میمانند در حالیکه در این تعامل شاید در مدت بیست سال ویا کمتر مالک خانه شوند درین صورت اکثر فقهای مذهب حنفی و فقهای معاصر از "المجمع الأروبي للبحوث والإفتاء" این معامله را جواز داده اند و قاعده فقهی است که "الحاجة تنزل منزلة الضرورة" حاجت شرعی انسان ضرورت شمرده می‌شود خصوصاً اینها برای بانک فایده میدهند و گیرنده نیستند، و قاعده فقهی دیگری است که: "ما حرم لذاته لا يباح إلا للضرورة، وما حرم لسد الذريعة يباح للحاجة" هر آن چیزی که در ذاتش حرام

است در حالت ضروت مباح میگردد و همچنان هر آن چیزی که بخارط و قایه و واقع شدن در حرام شده است در حالت حاجت شرعی مباح می شود.. لیکن از ضرورت هم به اندازه حاجتمندی استفاده شود نه بیشتر : "ما ابیح للضرورة يقدر بقدره" خریدن این خانه ها برای ضرورت سکونت جواز دارد لیکن اگر برای کار و بار و تجارت و بزنس بخند حرام شمرده می شود.. به این معنی که تنها یکبار برای شان این نوع معامله جائز است از نظر فقهای المجمع الأربوی للبحوث والإفتاء نه بیشتر از یکبار.

وبهتر است جای این خانه ها در نزدیکی مساجد و مراکز اسلامی انتخاب شود که اطفال و همه اعضای فامیل از دروس مسجد و مرکز اسلامی مستفید شوند.

باز هم تأکید میشود این خریداری برای یکبار باشد.
حالا مسلمانان مقیم آن کشورها تا اینکه در حالت سختی و مشقت زیاد بسر نبرند تلاش کنند که خود را در سود خوری ملوث نسازند زیرا مسلمانی که سود خور باشد غذا و لباس و مسکنش حرام باشد دعايش قبول نمی شود.

چون مسئله اختلافی است نزد فقهاء لهذا هر دو دیدگاه را که یکی مطلقا منع کرده و دومی جائز دانسته با بعض قیود و شروط و توصیه های ایمانی لهذا هموطنان محترم و متدين ما مقیم کشورهای غیر اسلامی خود شان شرائط را مطالعه نموده در روشنی شریعت تصمیم بگیرند.

حکم کار کردن در رستوران‌های که شراب تقدیم می‌کند و یا در فروشگاه‌های شراب چیست؟

هموطن افغان ما مقیم شهر لندن در رستوران‌تی کار می‌کند که به مردم در ضمن غذا شراب هم تقدیم می‌کند آیا کار کردنش در این رستورانت جایز است و معاشی را که بدست می‌اورد حرام است یا حلال؟

هموطن دومی ما مقیم جرمنی موظف گارد امنیتی یک فروشگاه شراب است سوال دارد. من چه کار کنم.. آیا کار کردنم با آنها جایز است؟
الحمد لله والصلوة والسلام علی رسول الله، أما بعد،

کار کردن در رستوران‌های که شراب فروشی دارد حرام است، در هر بخش آن که باشد ولو که ظرف شوی و راننده و درایور هم باشد معاش و کسب و کارش مطلقاً حرام است و باید بشکل فوری این کار را ترک کند و در جستجوی کار و وظیفه حلال شود و در ضمن پول و پیسه ای را که از این کار بدست آورده برای فقیران روی بازار صدقه دهد و نزد خود نگهداری نکند واذ آن شرعاً حق استفاده را ندارد، چون این نوع کار همکاری در کار ناروا و ناجایز است که الله متعال از آن منع نموده وامر کرده که مسلمان در کار خیر و تقوا و پرهیزگاری همکار باشد و در کار بد، زشت و ناروا همکاری نکند.. "وتعاونوا علی البر والتقوى ولا تعاونوا علی الإثم والعدوان".

رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است:
"لعن الله الخمر، وشاربها، وساقیها، وبائعها، ومبتاعها، وعاصرها، ومعتصرها، وحاملها، والمحمولة إليه، وآكل ثمنها".

خود شراب جنس نجس است لعن شده و نیز اشخاص ذیل و همکاران در بخش شراب نوشی خرید و فروش و نقل و انتقال آن لعنت گردیده اند:

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۱۳۹

- * کسیکه شراب را میسازد و تولید میکند بشکل مباشر و مستقیم .
- * کسیکه برایش شراب تولید میشود یعنی شراب نوشی میکند .
- * فروشنده شراب دکاندار و مغازه دار شراب و رستورانت شراب فروش .
- * کسیکه برایش شراب خریداری شده است تا اینکه از آن استفاده کند .
- * کسیکه شراب را حمل میکند و نقل و انتقال میدهد مثل راننده و درایبور .
- * کسیکه برایش شراب حمل میشود و نگهداری آن را بدوش دارد .
- * نوشنده ای شراب .
- * ساقی شراب یعنی گارسون های رستورانتها و هوتلها .
- * استفاده کننده از پول شراب در تمام این بخشها وغیره .
- * همچنان کسانیکه مواد شراب سازی و ماشین آلات آنرا برای شرکت های شراب نوشی میفروشنند و آماده می سازند همه در گناه شریک هستند و از رحمت الهی طرد شده اند و آتش دوزخ در انتظار شان است .

**کارمند رستورانتی است که گوشت خوک را به مردم تقدیم میکند ،
شریعت چی حکم میکند ؟**

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم اروپا چنین سوال نموده :

ان شاء الله اميد دارم جور و سرحال باشین یک سوال داشتم اگر وقت داشتین جواب میدادین بند را من مدت یکونیم سال میشود در یکی از کشورهای اروپای مهاجرهستم و بسیار به مشکل یک جای کار پیدا کردیم که البته رستورانت میباشد در رستورانت گوشت خوک هم به فروش میرسد که مشتری های ما همه کrst یا عیسوی اهل کتاب میباشند فیصلی کم مسلمان میاید ناگفته نماند در آشپزخانه کار میکنم نه فروشنده گی و گپ دیگرانی که اگر پول یامعاش که من کار میکنم مشکل داشته باشد کار را اگر هم رها کنم دولت

۱۴۰ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

معاش میدهد باز هم از مالیات مردم است که در هر قسم جاها کار میکنند دولت مالیه خود را میگرد و همان پول‌ها است که به مهاجرین تقدیم میکند و کار که بگوی حلال صد صد درصد باشد مشکل است میشود جناب استاد درین راه شرح بفرمائید.

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد:

کار کردن در رستورانهای که گوشت خوک و خنزیر و شراب را تقدیم میکنند حرام، ناجائز و ناروا است، معاش، پول و پیسه بدست آمده از این کار و وظیفه نیز حرام میباشد زیرا همکاری به گناه و معصیت و تجاوز بر حدود الله و حرام خوری شمرده می‌شود، الله متعال به صراحت از همکاری به کارهای نازیا، قبیح و ناروا که تجاوز بر احکام و حدود اوتمالی باشد منع کرده است در آیه دوم سوره المائدہ فرموده است، "ولا تعاونوا على الإثم والعذوان" ، رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است: "إِنَّ اللَّهَ إِذَا حَرَمَ شَيْئًا حَرَمَ ثُمَّنَهُ" الله متعال هر آنچه را حرام گردانیده پول و پیسه بدست آمده از کار و بار آنرا هم حرام گردانیده، قاعده شرعی است که: "ما حرم أخذه حرم إعطاؤه" هر آنچه که گرفتنش حرام است دادن و کار کردن در آن بخش هم حرام است.

مسلمان که بخاطر بدست آوردن رضای او تعالی و تقوی و پرهیزگاری، و ترس از روز آخرت کار زشت، شر، قبیح، ناروا، و همکاری به گناه و حرام خوری را ترک کند او تعالی و عده کرده که فلاح و کامیابی را در دنیا و آخرت نصیبیش گرداند و راه رسیدن به اهدافش را هموار نموده و به شیوه و طریقه رزق و روزی را نصیبیش گرداند که هرگز تصور هم نکرده باشد، زیرا او تعالی مالک خزان آسمانها زمین است: "وَمَن يَتَقَبَّلُهُ يَجْعَلُ لَهُ مُخْرِجًا" ، ویرزقه من حیث لا يحتسب".

فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی ۱۴۱

نصیحت من به این برادر عزیز و مسلمان و هموطن ما این است که فوراً در جستجوی کار حلال و مباح باشد و این کار را در اسرع وقت ترک کند زیرا حالاً مجبوریت شدید هم ندارد، حتی ظرف شوی، آشپز، و درایور و راننده هم همین حکم را دارد.

اما معاش دولت آنجا حلال و مباح است در حکم حرام بودن شامل نیست، تا اینکه کار وظیفه دولت در ذات خود حرام نباشد، معاش که برای مهاجرین میدهد حلال و مباح است.

حکم حمل و نقل گوشت خوک

-

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم امریکا چنین سوال نموده:

استاد من یک وظیفه جدید را گرفته ام امروز روز اول بود اینجا در امریکا در یک دوکان پیزا کار است که پیزا را باید تا جای که فرمایش میدهند برسانم حالاً در پیزا گاهی گوشت خوک پخته میشه آیا برای بردن این پیزا بما مشکل و ممانعت شرعی است؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد:

کار کردن در رستورانهای که گوشت خوک و خنزیر و شراب را تقدیم میکنند حرام، ناجائز و ناروا است، معاش، پول و پیسه بدست آمده از این کار وظیفه نیز حرام میباشد زیرا همکاری به گناه و معصیت و تجاوز بر حدود الله و حرام خوری شمرده می شود، الله متعال به صراحت از همکاری به کارهای نازیبا، قبیح و ناروا که تجاوز بر احکام و حدود اوتعالی باشد منع کرده است در آیه دوم سوره المائدہ فرموده است: "وَلَا تَعَاوِنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدُوانِ".

رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است: "إِنَّ اللَّهَ إِذَا حَرَمَ شَيئًا حَرَمَ ثُمَنَهُ"

الله متعال هر آنچه را حرام گردانیده پول و پیسه بدست آمده از کار و بار آنرا هم حرام گردانیده است.

قاعده شرعی است که: "ما حرم أخذه حرم إعطاؤه" هر آنچه که گرفتنش حرام است دادن و کار کردن در آن بخش نیز حرام است.

مسلمانی که بخاطر بدست آوردن رضای او تعالی و تقوا و پرهیزگاری، و ترس از روز آخرت کار زشت، شر، قبیح، ناروا، و همکاری به گناه و حرام خوری را ترک کند او تعالی وعده کرده است که فلاح و کامیابی را در دنیا و آخرت نصیبیش گرداند و راه رسیدن به اهدافش را هموار نموده و به شیوه و طریقه رزق و روزی را نصیبیش گرداند که هرگز تصور هم نکرده باشد، زیرا او تعالی مالک خزانی آسمانها زمین است: "وَمَن يَتَقَبَّلْ لِهِ مُخْرِجًا ، وَيَرِزُقْهُ مِنْ حِيثِ لَا يَحْتَسِبْ" .

نصیحت من به این برادر عزیز و مسلمان و هموطن ما این است که فورا در جستجوی کار حلال و مباح باشد و این کار حرام را در اسرع وقت ترک کند زیرا حالا مجبوریت شدید هم ندارد، حتی ظرف شوی و آشپز، و درایور و راننده هم همین حکم را دارد، اما معاش دولت آنجا حلال و مباح است در حکم حرام بودن شامل نیست، تا اینکه کار و وظیفه دولت در ذات خود حرام نباشد، معاش که برای مهاجرین میدهد حلال و مباح است.

**برای مسلمان جایز است که با غیر مسلمان شرآkt تجارتی داشته
باشد**

-

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم خارج سوال نموده:
آیا شریعت اجازه میدهد که یک مسلمان با غیر مسلمان در کارهای تجارتی
شریک شود؟

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۱۴۳

الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد،

در شریعت مانع شرعی نیست که تاجر مسلمان با غیر مسلمان شرکت تجاری داشته باشد زیرا در احادیث صحیح ثابت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم زمینهای خیر را برای دهقانان یهود داده بود که کشت و زراعت نمایند و بخشن از حاصلات از آنها باشد و برخی از همین حاصلات از مسلمانان، البته به شرط که مسلمان از کار شریکی مراقبت نمایند تا اینکه شریک غیر مسلمان تعامل ربوی و سودی حرام نکنند لهذا مسلمان اشرف و نظارت داشته باشد.

در عین حال همین صداقت، امانت کاری و مرونت مسلمان شاید سبب شود که غیر مسلمان بطرف دین میین اسلام تمایل پیدا کند زیرا ما مسلمان دین اسلام را با اعمال نیکوی خود ترجمه میکند.

دریافت پول از طریق ترجمه سریال های غیر اسلامی ، داستانهای ضد اسلام حرام مطلق است و گناه کبیره جاریه بشمار میرود

یکی از هموطنان عزیز ما از خارج کشور سوال نموده:

استاد عزیز آیا دریافت پول از طریق ترجمه سریال های غیر اسلامی حلال است یا خیر و آیا در جرم اینکه در فحشاء دخیل می شویم گناه است بعض مردم این کار را میکنند؟

الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد،

درین شکی نیست که سریال های غیر اسلامی کشورهای اسلامی و کشورهای سیکولریستی شامل منکرات زیاد است از جمله ظاهر شدن خانمهای برنه و نیمه برنه، اختلاط نامحرمان، موسیقی ورد شیطان، ترویج بی حیایی به پیمانه وسیع، شراب نوشی، خشونت وغیره مخالفتهای شرعی میباشد و حتی

مشکلات عقائدي خطرناک دارد مثل بت پرستي و بي ديني و شركيات.. لهذا کار کردن در ترجمه آن و هر نوع همکاري در نشر و ترويج آن گناه کبیره جاریه است، الله متعال در قرآن کریم از همکاري به باطل منع کرده است:

{وَلَا تَعَاوُنُوا عَلَى الإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ} {المائدة: ۲}. در گناه و تجاوز بر دین همکاري نکنید. نیز تحذیر نموده است:

{إِنَّ الَّذِينَ يُعِبُّونَ أَنْ تَشْيَعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ} {النور: ۱۹}، کسانیکه دوست میدارند که فحشاء در بین مسلمانان و مؤمنان نشر گردد عذاب در دنیا و آخرت در انتظار شان است، الله متعال میداند و شما نمی دانید.

برعلاوه ازین ترجمه کننده گان و همکاران نشر فحشاء و منکر و بي حيابي و بي ديني گناه همه کسانی را تا به روز قیامت متحمل شوند که اين سريالها و فيلمها را می بینند و متأثر ميشوند، و هر کس که در نتيجه اين سريالها گمراه شود ترجمان و همکاران و بنیان گذاران کار شر با آنها شريك هستند در گناه، الله متعال در قرآن اين مطلب تأكيد میکند:

{لَيَحْمِلُوا أُوزَارُهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أُوزَارِ الَّذِينَ يُضْلُّنَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا سَاءَ مَا يَرِزُونَ} {التحل: ۲۵}.

رسول الله صلی الله عليه وسلم در حدیث صحیح فرموده است: "من دعا إلى هُدی، کان له من الأجر مثل أجور من تبعه، لا ينقص ذلك من أجورهم شيئاً، ومن دعا إلى ضلاله، کان عليه من الإثم مثل آثام من تبعه، لا ينقص ذلك من آثامهم شيئاً" (رواہ مسلم) هر کسیکه بطرف نیکویی دعوت میکند برایش اجر و ثواب کسانیکه در نتيجه دعوتش هدایت میشوند نوشته میشود بشکل کامل، اما کسانیکه بطرف گمراهی دعوت میدهند آنها در گناه همه کسانی شريك هستند که توسط فعل زشت و بنیاد شر او به بیراهه رفته اند.

فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشور های غیر اسلامی ۱۴۵

هر شخص ویا مؤسسه ویا شرکت که بنیاد کارهای ورسانه های مبتذل وترویج دهنده فحشاء و منکر را گذاشته و می گذارد و در آن سهم میداشته باشد و همکاری میکند گناه عمل کرد خودش و گناه کسانی که توسط این کار شان به گمراهی و بیراهه کشانیده می شوند برایش نوشته می شود و به طرف دوزخ سوق داده می شود..

و هر کسی بیانگذاری کار های شر زشت و نادرست و ناروا را میکند و وسیله شر می شود تا به روز قیامت نه تنها گناه آن را متحمل می شود بلکه گناه کسانی که آنرا ترویج میدهند و به آن عمل میکنند و دیگران را تشویق میکنند هم متحمل میشود.

زیرا همین سریالهای مبتذل و عکسها ی برخنه و برنامه های فاسد و مفسدی که محتواش بی حیایی و بی ستی و دین ستیزی و ترویج بد اخلاقی است از اهداف آن راه را برای بی دینی و بی حیایی هموار نموده است که هموطنان عزیز ما را به بیراهه بکشاند و دین و ایمان آنها را متزلزل سازد و در همین راستا رسانه های فاسد بصورت شب و روز دست بکار است.

مسلمان نباید بخاراط از بین بردن دین و اخلاق هموطنان ما کار کند و بخاراط کسب پول و پیسه حرام دین و ایمان خود را از دست دهد.

من این قول را ترجیح میدهم که ازدواج مرد مسلمان بازنان دیانت یهودی و نصرانی در کشورهای غربی جواز ندارد

-

بکی از دوستان هموطن ما مقیم در اروپا چنین سوال نموده : استاد محترم آیا مرد مسلمان همراه زن اهل کتاب نکاح و ازدواج کرده میتواند ؟ دوست محترم دومی ما از کابل نیز این سوال را نموده :

۱۴۶ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

جناب استاد سوال : ترجمه سوره مائده (خوراک اهل کتاب برای شما و از شما برای آنها حلال است و ازدواج به زنان اهل کتاب که مهریه آنها را بپردازید حلال است) ایا امروز واقعیت زنان اهل کتاب چگونه است و چگونه درک شود که اینها واقعاً اهل کتاب هستند و دیده میشود همه آنها مخالف دین اسلام هستند خاستم نظر جناب شما را داشته باشم ؟
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

اهل کتاب اتباع هردو دیانت یهودیت ونصرانیت را گویند که با آمدن دین میین اسلام منسوخ شده، واین مسأله از مسائل مهمی است که سوال های زیادی در مورد آن مطرح می شود واز جمله اینکه اگر این ازدواج جواز دارد به کدام شروط وضوابط شرعی ؟ ونیز آیا اهل کتاب فعلی بعد از همه تحریف و شرك والحاد و بی دینی همان اهل کتاب سابقه هستند ویا اینکه حالاً اهل کتاب شمرده نمی شوند زیرا اکثراً بی دین سکولر و ملحد شده اند واصلاً به الله متعال، به روز آخرت و به پیامبران خود شان یعنی موسی و عیسی علیهم السلام ایمان ندارند ..

در مورد مشروع وجايز بودن ازدواج مرد مسلمان با زن اهل کتاب " یهود ونصراری " فقهای اختلاف نظر دارند که قرار ذیل است:

قول اول که جمهور فقهای مذاهب فقهی چهارگانه هستند ازدواج مرد مسلمان را با زن کتابی یعنی یهودی ونصرانی جائز ومشروع میدانند بشروط ذیل:

۱- این زن به دیانت یهودیت ونصرانیت معتقد باشد

۲- پاکدانم یعنی زانیه نبوده باشد

۳- در حالت جنگ و دشمنی با مسلمانان قرار نداشته باشد

دلیل این مشروعیت نزد آنها این است که الله متعال نکاح وازدواج با آنها را بنص آیت قرآنی حلال دانسته : " والمحصنات من الذين أتووا الكتاب " (المائدة ۵).

نظر دوم: ازدواج مرد مسلمان با زنان اهل کتاب حرام است و جواز ندارد، این نظر صحابی جلیل القدر عبد الله بن عمر رضی الله عنہ میباشد ، واژ فقهاء ابن حزم ظاهري با جمعي از فقهاء ديگر اين قول را تأييد ميکنند .. عبد الله ابن عمر رضی الله عنہ فرموده است که الله تعالى نکاح مرد مسلمان را با زنان مشرکین حرام شمرده و من از اين کرده شرك بزرگ نمي بینم که زن بگويد عيسى رب وخدائي من است، در حالیکه عيسى عليه السلام يکي از بندگان او تعالی است.

الله تعالى به صراحة از ازدواج کردن با زنان مشرک منع کرده در اين آيه کريمه: " ولا تنكحوا المشركات حتى يؤمن ولو مئنة خير من مشركة ولو أعيجتكم أولئك يدعون إلى النار والله يدعوك إلى الجنة والمغفرة باذنه ويبين آياته للناس لعلهم يتذكرون" (البقرة ۲۲۱).. زنان مشرک را نکاح نکنید تا اينکه ايمان نياورده اند وکنیز مسلمان بهتر است از زن مشرک ولو که زیبا و مورد پسند شما هم باشد زیرا آنها شما را بسوی آتش دوزخ می کشانند، و او تعالی شما را بسوی جنت و مغفرت دعوت میدهد و احکام خود را برای مردم بيان میکند تا اينکه تذکیر شوند و سخن حق را قبول کنند.

ونیز آنها مشرک هستند یهود معتقد است که عزیز فرزند الله است، ونصاری عیسی را فرزند اوتعالی و شریکش میدانند: " قالت اليهود عزير ابن الله وقالت النصارى المسيح ابن الله "

نظر سومي بعض فقهاء اين است که: اين ازدواج مکروه است و صحابي جليل القدر خليفه دوم مسلمانان عمر فاروق رضي الله عنہ آنرا مکروه میدانست. تعداد زياد وکثير از فقهائي معاصر اين ازدواج را در شرائط کنوبي در کشورهای اروپايی جائز ومشروع نمي دانند ونيز محمد امين مشهور به ابن عابدين از فقهائي مذهب حنفي آنرا مکروه تحريمي که به حرام نزديک است میداند زيرا بيم آن ميرود که:

- ۱- مرد مسلمان بر این زن تسلط نداشته باشد و به دیانت او یعنی بکفر کشانیده شود خصوصاً اشخاص ضعیف الإیمان.
- ۲- اطفال نیز به دیانت غیر اسلامی تربیه شود زیرا زنان بر مردان در این کشورها تسلط دارند و قوانین این کشورها برای زنان برتری قائل است.
- ۳- آنها از گوشت خوک و خنزیر و شراب و گوشت خود مرده و غذای حرام تغذیه می‌شوند که بر شوهر هم تأثیر سلبی دارد و بالای اطفال نیز.
- ۴- اگر اطفال تولد شوند و غیر مسلمان تربیه شوند در این صورت مرد مسلمان به تعداد دشمنان اسلام و مسلمانان افزوده و سبب شده و نسل شان را زیاد کرده.
- ۵- زنان اهل کتاب فعلی نظافت و پاکی را بخش از دین نمی‌دانند و آنرا مراعات نمی‌کنند حتی از جنابت هم غسل نمی‌کنند، و از عادت ماهوار حیض و نیز از نفاس نیز غسل نمی‌کنند.
- ۶- شخص مسلمان که با زن اهل کتاب ازدواج کند با منکرات واشیانی خورد و نوش حرام عادی می‌شود و بیم آن می‌رود که حساسیت که مسلمان بر ضد آنها دارد از بین برود و بالاخره به تدریج دین خود از دست دهد.
و من خودم بنده فقیر - فضل الله ممتاز - این قول را ترجیح میدهم که ازدواج مرد مسلمان با زنان دیانت یهودی و نصرانی در کشورهای غربی جواز ندارد نظر به موارد و دلائل که ذکر شد زیرا نی آنها به دیانت شان باقی مانده اند و در عین حال پاکدامن بودن آنها نیز تحقق نمی‌یابد، و قوانین آنها قسمی است که اباختی را مروج ساخته، و حالا آنها به سکولریستی و بی‌دینی نزدیک هستند و اینکه به کلیسا می‌روند تنها یک رسم و رواج است.. تنها در صورت جواز دارد که این زنان در کشورهای اسلامی زندگی کنند و مسلمان سبب هدایت آنها شود.. ازدواج که خطر بر دین و ایمان مسلمان باشد حرام شمرده می‌شود.

ازدواج زن مسلمان با مرد غیر مسلمان حرام مطلق و ناروا است

-

یکی از هموطنان عزیز ما از شهر لندن سوال نموده:

آیا برای زن مسلمان جایز است که با مرد غیر مسلمان ازدواج کند؟

ازدواج زن مسلمان با مرد غیر مسلمان مطلقاً حرام، ناجایز و ناروا است و گناه کبیره موجب دوزخ رفتن است، الله متعال در قرآن کریم ازین ازدواج منع کرده است و فرموده است: "وَلَا تنكحوا المشركين حتى يؤمنوا ولعبد مؤمن خير من مشرك ولو أعجبكم أولئك يدعون إلى النار والله يدعو إلى الجنة والمغفرة" بإذنه ويبين آياته للناس لعلهم يتذكرون" [آل‌بقرة: ۲۲۱] زنان مسلمان ومؤمن را به نکاح مشرکین وغیر مسلمان ندهید زیرا یک غلام وفقیر بچه مسلمان ومؤمن وموحد بهتر است از مشرك ولو که انسان مشرك ومنحرف از نگاه دنیابی مورد پسند هم باشد .. زیرا مشرکین و کفار شما را به طرف آتش دوزخ سوق می دهد در حالیکه مسلمان شما را به طرف جنت و بهشت و مغفرت الله متعال دعوت میدهد. الله متعال این را بیان نموده تا اینکه نادانی و نافه‌می را دور نماید و در روز قیامت کسی نگوید که من نمی دانستم.

نیز الله متعال حرام بودن ازدواج زن مسلمان را با مرد غیر مسلمان تأکید میکند و این تحذیر را درین آیه مبارکه بیان می کند: "لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ" [المتحنة: ۱۰] نه نکاح زنان مسلمان به مرد های غیر مسلمان حلال است و نه آنها بر زنهاي مسلمان.

لهذا باید بدانیم که زن مسلمانی که با مرد غیر مسلمان ازدواج کند معناش که به قیمت دین و ایمان خود ازدواج کرده است و راه دوزخ را انتخاب کرده است العیاذ بالله.

و واجب خواهان مسلمان است که با مردان مؤمن و مسلمان ازدواج کنند تا اینکه در سایه رحمت الهی در دنیا و آخرت زندگی نمایند.

شروط شرعی عقد نکاح از طریق اینترنت

یکی از هموطنان عزیز ما سوال نموده:

آیا می‌شود که نکاح را از طریق اینترنت بسته نمود، مثلاً داماد در کشور امریکا باشد و خانم در افغانستان، ایجاب و قبول را از طریق اینترنت بسته نمود؟
الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله وبعد:

این مسأله یک مسأله اختلافی است که بعض علماء مخالفت نموده اند و جواز ندادند بخاطر احتیاط در نکاح، و مجموعه دیگری از علماء و مجتمع فقهی عقد نکاح وازدواج را از طریق اینترنت و تیلفون جواز داده و مشروع دانستند که کامره‌های موبایل را باز نمایند و ویدیو کال نمایند، و باید ایجاب و قبول از طرف عروس و داماد در همان مجلس صورت گیرد و هر دوی شان به نامهای شان معروفی شوند و یا اینکه ایجاب و قبول از همین مجلس بدون انقطاع از طرف وکیل هردو طرف انجام شود، و صدای شان شنیده شود به حضور ولی امر عروس و دو شاهد عدل یعنی دو مرد، یا یک مرد و دو زن، و مهر عروس داده شود، و هیچ گونه تزویر و غلطی در میان نباشد و اگر کدام غلطی و یا تزویر ظاهر شود عقد نکاح فسخ و باطل میگردد.

هردو شاهد عدل شاهدی کامل بدهنند بر ایجاب و قبول شاه و عروس و تعیین و یا دادن مهر، و رضایت ولی امر دختر، و اینکه تزویر نشده و موانع نکاح وجود نداشته، این نکاح شرعی است و من این را جایز میدانم و ترجیح میدهم.

شروط واقع شدن طلاق از طریق واتسپ و مسنجر

-

طلاق از طریق تیلفون، واتسپ و مسنجر واقع میگردد بشرطیکه شوهر اقرار کند که تلفظ کرده یا نوشته است یا اینکه دو شاهد عدل شاهدی بدهد که شوهر طلاق داده و درصورت بروز اختلاف بین زن و شوهر و انکار شوهر از طلاق محاکم شرعی یا مراکز اسلامی مرجع حل و فصل چنین قضیه میباشد.

در جرمنی زندگی میکند نامزداش را در کابل از مرض ایدز که دارد
خبر نداده شریعت چی حکم می کند؟

-

یکی از خواهران چنین سوال نموده :

یکی از افغانهای مقیم جرمنی مرا از خانواده ام خواستگاری نمود پدرم موافقت کرد لیکن ما از مریضی اش خبر نبودیم وقتیکه در کابل آمد ثابت شد که مرض ایدز دارد ..شما رهنمایی کنید که ما چی کنیم خیلی پریشان حال استم؟

الحمد لله والصلة والسلام على رسول الله، أما بعد،

دین مبین اسلام معیار انتخاب زن و شوهر را در دینداری، ایمانداری، تقوا، پرهیزکاری، اخلاق نیکو، امانتداری، صداقت تعیین نموده رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است "إذا جاءكم من ترضون دينه و خلقه فروجوه" نه در خارج بودن و در اروبا رفتن، زیرا انتخابی که به اساس دین، اخلاق نیکو، صداقت و راستی ، و امانتداری نباشد حتما نقصان و مشکلات خود را دارد که از اینرو انتخاب نادرست بوده و شما فورا نامزادی را فسخ کنید و اگر متضرر شده اید از این شخص به ارگانهای عدلي و قضائي

شاکی شوید زیرا مرتكب دروغ، تزویر، وخیانت شده است و در عین حال زندگی یک دختر مسلمان را به خطر انداخته است که نزدیک به قتل عمد میرسد.

مرض ایدز از امراض مهلك و خطرناکی است که زن شوهری با آن ممکن نیست لهذا شما به شکل فوری نامزادی را فسخ اعلان کنید و در روشنی رهنمائی فرق عمل کنید.

آیا شریعت برای خانمهای اجازه داده که رحم شان را بخاطر حمل و ولادت اطفال دیگران کرایه دهند؟

یکی از هموطنان عزیز ما از لندن سوال نموده: ما در اینجا می‌شنویم که خانمهای فقیر رحم شان را به کرایه می‌دهند بخاطر حمل و بارداری تا به وقت تولد طفل برای دیگران ... آیا خانمهای مسلمان هم می‌توانند این کار را بکنند؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله أما بعد،

این در حقیقت یک مسئله نازله فقهی جدید است که رحم یک خانم بانه برای کسی دیگری به کرایه داده شود تا اینکه در آن نطفه اشخاص بی‌ولاد و یا خانم‌های ثروتمند جابجا شود و خودشان تکلیف حمل و بارداری را متحمل نشوند... فقهای شریعت و مجتمع فقهی در فتوای معتمد شان این نوع عملکرد را حرام مطلق و قطعی دانسته‌اند زیرا که ارتباط زن و شوهری در این کار پایمال می‌شود و نیز طفل از حمل مادر حقیقی خود محروم می‌ماند و نیز مادر هم از مادری محروم می‌شود، و نسب مردم مختلط می‌شود و همه سنت های کنونی در این کار زیر سوال می‌رود ... و نیز دروازه فساد و فحشاء باز می‌گردد.

نامزادش شراب می نوشد آیا نامزادی را تکمیل کند و یا خواهان فسخ شود؟

یکی از خواهان هموطن ما مقیم خارج سوال نموده :

مدت یکسال می شود که نامزاد شخصی استم که شراب می نوشد و بعض وقت منکر می شود و بعض اوقات اقرار می کند که شراب نوشیده .. حالا حیران استم که که چطور کنم شما رهنمائی کنید ؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله ، اما بعد ،

درین شکی نیست که فامیلهای مسلمان و متدين باید بخاطر نامزاد نمودن و به ازدواج دادن دختران شان دقت نمایند و همان معاییر شرعی را که رسول الله صلی الله علیه وسلم تعیین کرده در نظر داشته باشند و فرموده است که : "إذا خطب إليكم من ترضون دينه و خلقه فزوجوه؛ إلا تفعلوا تكن فتنة في الأرض، وفساد عريض" اگر برای خواستگاری دختران و خواهان تان کسی بیاید که از دینداری والتزام وصداقت وامانتکاری اش مطمئن شدین قبولش کنید اما اگر خللي در دینداری وامانتکاری وصداقتش ملاحظه کردين هرگز قبول نکنيد زیرا که همین دختر و خواهر متأثر می شود ..

اما در خارج بودن وغیره معیار شرعی شده نمی تواند و درینجا شما انتخاب درست نداشتن و دقت نکردن .. حالا اگر شما متأكد هستین که نصیحت شما فایده ندارد و شخص مذکور به شراب نوشی خود ادامه میدهد می توانید که نامزادی را فسخ کنید زیرا نامزادی و عده ازدواج است .. اما اگر یقین دارین که سبب هدایت او شده می توانید می شود که نکاح کنید .. زیرا انسان که شراب می نوشد گنهگار است وغیر مسلمان نیست و نکاحش جواز دارد .

بی سرنوشت ماندن خانمها و نامزادهای نکاح شده گناه و حق تلفی پنداشته می‌شود

یکی از خواهران از چنین سوال نموده:

استاد محترم مدت سه سال از نامزادی ما می‌شود، و در اول نامزادی نکاح هم صورت گرفته حالا نامزادم نه آمده عروسی است و نه هم طلاق میدهد در خارج به سر میبرد.. شریعت چی حکم میکند؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

در صورتیکه شوهر عذر شرعی نداشته باشد، کدام مانع اقتصادی وغیره صد راه عروسی نشده باشد در این حالت این نامزاد مرتكب ظلم شده و در حقیقت یکی از عادات جاهلیت قبل از اسلام را در مورد زن نکاح شده تطبیق می‌کند این کارش گناه بس بزرگ است، الله تعالى از این ظلم به صراحة منع نموده و فرموده است: " ولا تذروها كالمعلقة" یعنی خانمها را بی سرنوشت نگذارید با آنها رفتار نیک و خوب کنید، و به حقوق شان رسیدگی نمایید یا اینکه بخوبی طلاق بدھید که خود شان سرنوشت خود را تعیین کنند و زندگی جدید را آغاز نمایند، و نیز فرموده است: " فإمساك بمعرفه أو تسریع بإحسان" یا بخوبی خانمها را با خود داشته باشید و حقوق شانرا ادا کنید یا اینکه بخوبی و شیوه درست آنها را ترک کنید یعنی طلاق دهید.. زیرا در صورت معلق ماندن در حق خانمها حق تلفی صورت میگیرد و به آنها آزار واذیت میرسد واز همه ضرورتها انسانی و فطری که شریعت برای شان داده محروم می‌مانند... و مشوره به این خواهر محترمه و امثالش که در حالت تعليق و بي سرنوشتی بسريمي برنده چنین است که به محاكم مراجعه کنند وعارض شوند،

وشکایات شانرا تقدیم نمایند اگر این مشکل قبل از عارض شدن در مجلس
صلح خانوادگی طرفین راه حل نشود.

اگر شوهر سالها از خانم خود دور بماند و طلاق بین هردو واقع نشده باشد آیا ضرورت به تجدید نکاح دارد؟

یکی از خواهران چنین سوال نموده :

یک شوهر چقدر مدت از خانم خود دور باشد باید دوباره نکاح کنند یا
تجدید نکاح شود تجدید نکاح چطور میشود اگر کمی وضاحت دهید؟
الحمد لله والصلة والسلام على رسول الله، أما بعد،

اصلا اگر مجبوریتها اقتصادی و یا شرائط کار و وظیفه انسان را مجبور نکند
باید از خانه و فامیل خود دور نباشد زیرا انسان مسئولیت سرپرستی و تربیه
خانواده خود را دارد رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است که : " کلکم
راع وكل مسئول عن رعيته " هر مسلمان مسئول است که خانواده و فامیل ،
اطفال و خانم خود را تربیه و سرپرستی کند و تنها نگذارد... و سرپرستی تنها به
آوردن نان و لباس نیست بلکه در نظر گرفتن خواهشات فطري شان نیز است
.. و خلیفه مسلمانان عمر بن الخطاب رضي الله عنه وقت که بعض خانمان از
دوری شوهران شان شکایت نمودند از زنان صحابه سوال نمود که یک خانم
چی مدت زمان می تواند دوری شوهرش را تحمل کند.. ایشان در جواب
فرمودند که شش ماه .. و بعد از این نظر سنجی حتی از جبهات جهاد و غزوات
خلیفه مسلمانان صحابه را می خواست تا اینکه به فامیلهای شان نیز رسیدگی
کرده بتوانند و حتی بخاطر جهاد و دفاع از سر زمینهای اسلامی حقوق
خانمهای شان را ضایع نکنند .. و اگر انسان مجبور باشد که باید کار کند تا
اینکه محتاج به دیگران نباشد می تواند مدت یک سال و حتی دوسال مسافرت

کند لیکن با خانم خود اتفاق داشته باشد واو را به صبر تشویق کند و قناعت دهد که فقر و تنگدستی نیز یک آفت است که زندگی مسلمان را تهدید می‌کند .. اما بدون قناعت خانمهای غیاب و دوری مدت‌های طولانی و دراز جواز ندارد و او گنهگار می‌شود و اگر خانمهای بی صبر شوند در نتیجه لا مبالغات و بی پرواپی بعض مردان و مسافرت‌های طولانی شان شرعاً حق دارند که به محکمه شرعی مراجعه کنند تا اینکه در مورد سربوشت شان فیصله شود... و شوهران مجبور شوند که با اخذ رخصتی های سالانه شان به خانه های شان بیایند زیرا مشکلات اقتصادی سبب این نشود که مسلمان زن ، اولاد و خانواده خود را ضایع کند.

اما در صورت دور ماندن شوهر تحت هر شرایطی که واقع شده باشد ، و خانم منتظر بوده واز محکمه طلاق نخواسته و شوهر هم او را طلاق نداده در این حالت ضرورت به تجدید نکاح نیست و تا به حال در قید نکاح اولی هستند وزن و شوهر شرعی هم‌دیگر گفته می‌شوند.. نکاح کردن دوباره در حال دور ماندن و یا تجدید نکاح یک برداشت نادرست و غلط است بین مردم.

حکم طلاق تحت تهدید و اعمال فشار در محاکم کشورهای غیر اسلامی

-

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم ایالت فلوریدای جنوبی امریکا چنین سوال را فرستاده:

امید از صحتمندی و عافیت کامل برخوردار باشید از چندی بدینسو سلسله ای سوال ها و جواب های شما را تعقیب می‌کنم، شما را از جمله علمای میانه رو و جواب های تان را قناعت بخش یافتم خواستم تا سوالی را که از چندی بدین سو داشتم به شما مطرح کنم.

اگر در یکی از کشورهای غربی در صورت اعمال فشار از طرف دولت و محکمه غیر اسلامی شخص مسلمان اوراق طلاق را امضا کند، و یا هم محکمه آن کشور غربی فیصله ای طلاق نماید بدون رضایت شوهر.... آیا شرعا طلاق وارد میشود؟

منتظر جوابتان هستم.. ولی اگر شوهر چیزی نوشته نکند و تنها محکمه فیصله کند .... نظر به گفته ای شما واقع نمیشود. اگر اشتباہ نفهمیده باشم... اگر به تفصیل این موضوع در صفحه ای تان به بحث بگیرید ... مفید خواهد بود.

الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد:

در این شکی نیست که مسلمانان که در کشورهای غیر اسلامی زندگی میکنند به مشکلات گوناگون مواجه هستند در عبادات، معاملات و امور خانوادگی خود، ازینرو فقهاء یک فقه خاص را بنام "فقه الأقلیات" یعنی احکام و دانش فقهی و دینی مسلمانان که در اقلیت و تحت قوانین غیر اسلامی به سرمی برند و در بعض موارد در تنگنا قرار میگیرند و این فقه برای آنها راه حل جستجو میکند.. از جمله مسأله طلاق خواستن زنان بدون موجب و سبب شرعی که محکم غیر اسلامی طلاق میدهد و اگر شخص مسلمان طلاق ندهد و بر طلاق نامه امضاء نکند تهدید به زندان افتادن وغیره می شود که در نتیجه زندگی اش تباہ میگردد در این صورت طلاقش واقع نمی شود.. فقهاء تصریح نموده اند که اگر انسان در نتیجه تهدید به زندانی شدن، لت ضرب وزدن شود، و یا اینکه برایش ضرر بزرگ برسد که زندگی اش مختل شود در این صورت طلاقش واقع نمی شود ولو که تلفظ هم کرده باشد و نوشته هم.

اما طلاق نامه را که محکمه کشور غیر اسلامی بالای شوهر مسلمان توسط جبر واکراه و اعمال فشار و تهدید امضاء می کند نظر به شکایت خانم لیکن شکایت این خانم معقول بوده باشد و مورد ظلم، حق تلفی قرار گرفته باشد، و یا اینکه شوهر بی نماز و بی بند و بار و زناکار و شراب خور، باشد و در فسق

وفجور غرق بوده باشد در این صورت طلاق واقع می‌شود زیرا شوهر اصلاً که قوانین مروجہ این کشور را قبول کرده و در عین حال نکاح نامه این محاکم غیر اسلامی را امضاء نموده لهذا طلاق واقع می‌شود و در این حالت عدالت توسط محاکمه غیر اسلامی تطبیق شده و حق به حقدار رسیده تنها خانم می‌تواند که از مهر خود تنازل کند.

بهتر، اولی و افضل این است که در حل و فصل منازعه‌های فامیلی و مشکلات خانوادگی به مراکز اسلامی که در آنجا وجود دارد مراجعه شود که توسط مفتی، امام و دانشمندان آن مراکز صلح و فیصله مطابق شریعت اسلامی گردد که فعلاً اکثراً در بین مسلمانان آنجا مروج است.

در صورت نبود محاکمه شرعی در کشورهای غیر اسلامی به فیصله مراکز إسلامی در مسائل خانوادگی عمل می‌شود

یکی از هموطنان عزیز از ایالات متحده امریکا سوال نموده: یکی از خانمهای افغان است که شوهرش ساله است که او را بدون نفقة ترك کرده است می‌خواهد طلاق بگیرد اما درینجا محاکمه شرعی وجود ندارد چی کار کند و به کجا مراجعه کند؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

این خانم محترمہ هموطن ما به خاطر رفع ظلم شوهرش و خواستن طلاق به نزدیکترین مرکز اسلامی مسلمانان مراجعه کند و به امام و مفتی همان مرکز شکایت نماید و دعوای دایر نماید آنها شوهرش را می‌خواهند و خواهان طلاق می‌شنوند در صورتیکه طلاق ندهد این مرکز طلاق را صادر می‌کند که به عوض فیصله محاکمه شرعی به آن عمل می‌شود.

حکم کاشت نطفه و تخمک زن و شوهری در رحم زنی بیگانه

-

آیا این عمل جایز است که زن و شوهری نطفه خود را در رحم زن بیگانه قرار دهند و آن زن بچه را برای آنها به دنیا آورد؟ و بچه‌یی به دنیا آمده نسبت به کدام داده می‌شود؟

الحمد لله، والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
اگر اسپرم یک شوهر گرفته و سپس آنرا به تخمک همسرش در محیط خارج تزریق کنند و تخمک تلقیح شده را وارد کنند به رحم یک زن دیگر که همسرش نیست، که در این صورت تلقیح از زن و شوهر می باشد ولی رحم یک زن بیگانه برای باروری استفاده شده، این نوع ناباروری حرام هست زیرا اسپرم، تخمک، و یا رحم اشخاص بیگانه در عملیات تلقیح و باروری دخیل شده است که در نتیجه حکم زنا را به خود می‌گیرد، و سبب اختلال در حال و احوال مادری و پدری، نسب، میراث، محرومیت، و غیره در دین و اجتماع می‌شود.

وقول راجح اهل علم اینست که این فرزند به صاحب منی نسبت داده نمی‌شود، بلکه به مادرش که صاحب تخمک باشد نسبت داده می‌شود و این فرزند چیزی را از صاحب منی به ارث نمی‌برد.

صاحب منی و محارمش نمی‌توانند با این نوع فرزندان رابطه ازدواج داشته باشند، هر چند محروم یکدیگر به حساب نمی‌آیند، یعنی نمی‌توانند در برابر یکدیگر کشف حجاب کنند مانند ظاهر کردن موی سر و غیره.

۱۶۰ ﴿فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی

خانمهای مسلمان مقیم کشورهای غیر اسلامی اگر بخارط
پوشیدن روی بند آزار واذیت بینند شریعت برای شان اجازه
میدهد که روی بند نپوشند

-

یکی از خواهران هموطن ما مقیم اروپا سوال نموده :
شیخ صاحب محترم سوال داشتم از شما در رابطه به موضوع پوشیدن روی بند
در کشورهای غیر اسلامی که حساسیت را در مقابل زنان و دختران روی بند
پوش نشان میدهند و حتی مورد ضرب و ستم آزار واذیت قرار میگیرند و به
زنگی شان در خطر میباشد آیا نپوشیدن روی بند در چنین محیط سبب گناه
میشود یا خیر مطلب این است که حجاب داشته باشد تنها روی بندرا دور کند ؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
قبل از همه باید بدانیم که حجاب خواهران مسلمان فریضه آسمانی میباشد
و بخش از دین و ایمان و عقیده آنها را تشکیل میدهد و خانمهای که حجاب
شرعی را مراعات نمی کنند به این معنی که بخش از دین خود را ترک کرده اند
و در نافرمانی الله متعال به سرمی بrnd و آتش دوزخ در انتظار شان است..و این
حکم عام است در هرجا و در هر سرزمینی که زندگی نمایند..حجاب نشانه
عفت و تقوی و پاکیزگی خواهران مسلمان است و پوشیدن آن عبادت الله
متعال شمرده می شود که سبب داخل شدن در بهشت برین و جنات الفردوس
می شود، نیز این حجاب مانع مفاسد و انحطاط اخلاقی در جامعه میباشد و از
عادات اصیل مسلمانان است.

و در هر جای که مسلمان فرائض و واجبات و احکام دین خود را انجام داده
نتواند و خطر این وجود داشته باشد که دین و ایمان خود را از دست دهد

و شرائط عبادت الله متعال میسر نباشد و در منکرات آغشته شود بر وی واجب است که آن کشور را ترک کند ..

اما در بعض حالات ممکن است که انسان تحت شرائط سخت قرار گیرد و نظر به ضرورت شدید که چاره بغیر از اقامت وسکونت در آنجا نداشته باشد در این صورت شریعت حالت استثنایی را در نظر گرفته مثلا خواهانی که در کشورهای غربی مقیم هستند و اگر روی بند پوشند مورد آزار و اذیت قرار می‌گیرند بلکه خطر قتل و کشتن شان نیز متوقع میباشد در این حالت شریعت برای شان اجازه داده که روی بند نپوشند.. البته خطر حتمی و یقینی باشد نه خطر احتمالی و به اساس تخمین و گمان، در چنین حالت چادر به سر داشته باشند و حجاب شرعی را که سائر بدن شانرا بپوشاند مراعات کنند تها روی بند نداشته باشند .. زیرا در شریعت قاعده شرعی است که :

"الضرورات تبيح المحظورات" ضرورتهاي شرعی در موقع سخت و شدید که خطر هلاکت انسان باشد استفاده از حرام را اجازه میدهد و مباح میگرداند تا اینکه خطر دفع شود و انسان به حالت عادی خود بر گردد.

استفاده از این استثناء شرعی تنها در حالات سخت و اینکه خواهان مسلمان در تگنا قرار میگیرند جایز است نه در حالات عادی زیرا که تمسخر و استهzaء به حجاب از جانب اشخاص بی دین و انسانهای فاسق و فاجر حتی در بعض کشورهای اسلامی واقع میشود.

در حالت نبودن داکتر زن شریعت به خانمان اجازه داده که در حضور محرم خود تحت تداوی داکتران مرد قرار گیرند

یکی از هموطنان عزیز ما سوال نموده :

ممتد صاحب بزرگوار یک دوستم از خارج سوال کرده اگر پاسخ شان را بدھید بعید از لطف تان نخواهد بود اگر زن مسلمانی مريض بوده و از درد دندان رنج ببرد و داکتر زن هم نباشد آیا میتواند دندان‌های خود را نزد داکتر مرد عصب کشی و پرکاری کند ؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

ستر عورت فرض است خصوصا بر خانمهای لیکن در شریعت اسلامی بعض حالات اضطراری واستثنای را "ضرورت" یعنی مجبوری و در تنگی قرار گرفتن می نامند که در این حالت به اندازه ضرورت از وسائلی استفاده کرده می توانند که در اصل و در حالت عادی جایز نیست یعنی حرام است، از این جمله تداوی زنها نزد داکتران مرد در صورت نبودن داکتر خانمهای زیرا درد دندان قابل تحمل نیست و آزار واذیت میرساند .. و این خواهر می تواند که با شوهر یا برادر و محرم خود نزد داکتران مرد مراجعه کند و کوشش کند داکتر صادق و امانتکار و با تقدیر انتخاب کند و با حجاب کامل باشد و تنها دهن و دندان خود را برایش نشان دهد.

همچنین خواهri که ضرورت به عملیات دارد و داکتر خانمهای توائیی چنین عملیات را ندارند می توانند که با حضور داشت محرم خود نزد داکتران مرد عملیات جراحی را انجام دهد لیکن تنها همان عضو جسم را داکتران دیده می توانند که عملیات میشود نه همه جسم را .

در چنین حالات و موارد قاعده فقهی تطبیق می شود استفاده از حرام را به اندازه رفع ضرورت جایز وروای میگرداند: "الضرورات تبیح المحظورات" ضرورتهای شرعی از جمله تداوی استفاده از حرام را جایز وروای میگرداند لیکن به اندازه رفع ضرورت نه بیشتر از آن "الضرورة تقدر بقدرها".

ابراز نظر شرعی در مورد پیوند دادن قلب خوک برای مریض مسلمان

تعدادی از هموطنان عزیز ما درین روزها چنین سوال میکنند: آیا پیوند دادن قلب خوک برای مریض مسلمان که تکلیف قلبي داشته باشد جایز است؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
اولا: تداوی در ذات خود حلال و مباح و روا است بلکه بخاطر نجات نفس
انسان واجب میباشد.

ثانیا: اصل در تداوی واجب مسلمان این است که باید با وسائل حلال و مباح تداوی کند رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است: "تَدَاوُوا وَلَا تَدَاوُوا بِحَرَامٍ" تداوی کنید لیکن با حرام، وسائل حرام سحری باشد یا معنوی تداوی نکنیدلهذا مسلمان در تداوی خود از وسائل حرام استفاده نکند.

ثالثا: تعداد زیادی از فقهاء تداوی با مکونات خوک و خنزیر را در هر حالت حرام میدانند از جمله پیوند دادن قلب خوک برای مریض مسلمان را حرام مطلق میدانند که گناه کبیره است.

۱۶۴ فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشور‌های غیر اسلامی

رابعا: یک تعداد از فقهاء استفاده از مکونات خنزیری را در تداوی مسلمان در حالت‌های ضرورت عاجل که بدیل حلال نداشته باشد جایز میدانند از جمله پیوند دادن قلب خوک برای مریض مسلمان را البته به دو شرط:

- ۱- واقعاً مریض شدید باشد چاره غیر از پیوند دادن قلب حیوان نداشته باشد.
- ۲- این قلب از حیوانات حلال مثل گوسفند، بز و گاو میسر نباشد و یا اینکه کار آمد نباشد.

فقیه معاصر شیخ ابن عثیمین رحمه الله چنین نوشته است:

"لا بأس أن يَصِلِ إنسانٌ شريان قلبه بشريان حيوان آخر ، وينظر إلى ما هو أنساب لقلبه ؛ لأن هذا ليس من الأكل ، إنما حرم الله أكل الخنزير ، وهذا ليس أكلاً ، وإذا علمنا أنه لا ينفعه إلا هذا : فهذا من باب الضرورة ، وقد قال الله تعالى في أكل لحم الخنزير الأكل المباشر : (وَقَدْ فَصَلَ لَكُمْ مَا حَرَمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ) الأنعام/۱۱۹".

باکی ندارد که انسان مریض رگ قلب خود را با رگ حیوان پیوند دهد و بینند که کدام یکی برای قلبش مفید و مناسبتر است زیرا این خوردن نیست، الله متعال خوردن گوشت خنزیر را حرام گردانیده است، در صورتیکه یقین داشته باشیم که بغیر از همین وسیله چاره نداریم از باب ضرورت شرعی استفاده میشود، زیرا الله متعال استفاده از مکونات خنزیری را حرام گردانیده است مگر در حال ضرورت شدید که انسان اگر استفاده نکند هلاک میگردد.
والله تعالى أعلم.

برای مسلمان جایز نیست که اعضای بدن خود را در زندگی و یا بعد از وفات به غیر مسلمان اهداء کند

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم جرمنی چنین سوال نموده :

اهدای اعضای بدن بعد از مرگ در دین مبین اسلام حکم اش چیست؟

امروز از بیمه صحی خود مکتوبی بدست آوردم که از من خواسته است تا بررضایت خود را در لیست کسانیکه اهدای اعضای بدن را میکنند نام خود را

درج کنم بناء خواستم از شما حکم شرعی اش را بدانم؟

قواعد وضوابط شرعی تبع کردن و به هبه دادن اعضای جسم انسان

اولا: برای مسلمان جواز ندارد که اعضای تناسلی جسم خود را به کسی تبع
و هبه و یا به شکل همدردی بدهد.

ثانیا: برایش جواز ندارد ومشروع نیست که اعضای اساسی بدن خود را تبع
کند و یا هبه دهد مثل سر و گردن، و قلب.

واین امر خود کشی وانتخار تلقی می شود شرعا.

ثالثا: برایش جواز ندارد که اعضای را از بدن خود بدهد که زندگی اش معطل
شود و معیوب و معلول شود مثل دست و پا و چشم ان و زبان.

رابعا: برایش جایز ومشروع است بلکه ثواب دارد که اعضای غیر اساسی بدن
خود را تبع کند مثل ناخن، گورده و رگها، وغیره اعضای که زندگی انسان را
معطل نمی کند تبع کند وتوسط این اعضاء حیات مریضان دیگر را نجات
دهد .. این امر ثواب و اجر هم دارد..

خامسا: برای مسلمان جایز نیست که اعضای بدن خود را بعد از وفات به غیر
مسلمان تبع کند وتحفه بدهد

زیرا با این اعضاء تقویت شده و به الله متعال شرک می‌اورد و در روز قیامت همین اعضاً بدنش عذاب می‌بیند و بخشن از جسم غیر مسلمان می‌شود. سادساً: خرید و فروش اعضاً بشری شرعاً ممنوع است .. لیکن می‌تواند که وصیت کند که بعد از وفاتش به کسی داده شود.

ساجقه‌ها، شیرینی باب و مواد غذایی که از ده فیصد بیشتر الکحول و مکونات نیشه آور و حرام داشته باشد خوردنش حرام است

-

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم جرمنی سوال نموده: درینجا ساحقه‌ای است که ۵۹ فیصد الکحول دارد آیا جویدنش جایز است؟ الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

فتاوی شرعی علمای شریعت این است که ساجقه‌ها، شیرینی باب و مواد غذایی که از ده فیصد بیشتر الکحول و مکونات نیشه آور و حرام داشته باشد خوردنش حرام است حتی ده فیصدی آن را جایز دانسته اند به شرط که حل شده باشد با مواد دیگر مثلاً: رنگ، بوی و ذاتقه و مزه و اثری از الکحول باقی نمانده باشد، در غیر آن استفاده از همین فیصدی کم نیز روانیست، و بر مسلمان فرض است که از خوردن و نوشیدن چیزهایی اجتناب کند که از حلال بودن آن متأکد نیست و حتی از خوردن چیزهایی دوری کند که مشکوک و مشبوه است تا اینکه دینش مصیون بماند و در حرام واقع نگردد، رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیث صحیح فرموده است: "دع ما يربيك إلا ما لا يربيك" بگذار چیزهای را که شما را در شک واقع می‌کند زیرا کسانیکه در شباهات به سرمیرنده حتماً در حرام واقع می‌شوند و این مصدق حديث صحیح است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده است: "وَمَنْ وَقَعَ فِي

السُّبَهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَام" هر کسی در شباهات واقع شده به درستی که در حرام واقع شده است.

دوای که جیلاتین (Gelatin) خنزیری داشته باشد خوردنش حرام است

-

یکی از خواهران از کابل چنین سوال نموده:

استاد در مورد کپسول های روغن ماهی که توسط جلاتین پوشیده باشد سؤال داشتم که آیا خوردن این دوا برای تقویت جواز دارد یا خیر....؟ چون این دواها اکثر شان از ممالک غیر اسلامی وارد میشوند و معلوم نیست که جلاتین خنزیری حرام است یا حلال؟

خواهر هموطن دومی ما از شهر قونیه ترکیه نیز چنین می پرسد:

با عرض سلام و ادب خدمت استاد محترم ..سوالی داشتم جناب استاد جلاتین یا ژلاتین یک نوع ماده ای است که در زیر پوست یا هم استخوان خوگ موجود است و این مواد داخل لوازم آرایشی استفاده میشود آیا استفاده لوازم آرایشی جواز دارد یا خیر و اینکه داخل ویتامین ها هم موجود میباشد آیا استفاده ویتامینهای که این ماده را جایز است یا خیر؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

اغذیه وادویه ای که ماده جیلاتین (Gelatin) خنزیری و خوک داشته باشد حرام است و خوردنش واستعمالش جائز نیست، زیرا این دواء وغذای است که بدائل مباح دارد و از حیوانات حلال و مباح هم استخراج شده می تواند که به طریقه شرعی ذبح شده باشد، و خیر و برکت در حلال است نه در حرام. اما اینکه از کشور غیر اسلامی وارد شده و معلوم نیست که جیلاتین خنزیری دارد یانه باید احتیاط شود زیرا کشورهای اروپایی اکثرا جیلاتین خنزیری را در

هر غذاء ودواء استعمال می‌کنند وترک کردنش بهتر است که مسلمان در حرام واقع نشود چون خوردن غذا ودوایی که حلال بودنش معلوم نباشد جایز وروا نیست.

پطلون یک لباس مباح است هیچ دلیلی بر مکروه بودنش وجود ندارد

-

برادر یکی از هموطنان محترم ما مقیم جرمنی سوال نموده:
آیا پطلون پوشیدن برای مسلمانان چی حکم و آیا پیراهن و تنان مروج وطن ما کدام فضیلت خاص دارد؟

الحمد لله والصلوة السلام على رسول الله ، وبعد،
فقهای معاصر جهان اسلام اتفاق دارند پطلون برای مردان لباس مباح و حلال است بلکه زیب و زینت مردان است در صورتیکه تنگ نباشد که سبب ظاهر شدن عورت انسان شود.

بلکه یک لباس مستقل جهانی است واگر مسلمان آن را به نیت زیب و زینت می‌پوشد مباح است و هیچ دلیل برای مکروه بودن آن وجود ندارد و باید مباحثات را مکروه نشماریم .. البته باید پطلون از ابریشم نباشد زیرا ابریشم یعنی "حریر" بر مردان حرام است.

واين یک لباسی است که از جمله مباحثات زیب و زینت مردان است .. وابن فتوا به اين معنی نیست که پطلون سنت یا مستحب است و یا تشویق کردن به پوشیدنش باشد. بلکه مباح است. انسان مخیر است که بپوشد یانه.

نیز پیراهن و تنان مروج وطن ما کدام فضیلت خاص بر پطلون ندارد عین حکم را دارد هردو یکی است در حکم شرعی مهم این است که عورت انسان

را بپوشاند و مطابق عرف کشوری باشد که انسان دران اقامت دارد یا سفر کرده است.

لهذا قوای مسلح و نیروهای امنیتی کشور ما ا.ا. دریشی و یونیفورم منظم دارد فعلا.

این هم فتوای اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء که معتبرین مرجع فتاوی جهان اسلام است که: پطلون و نیکتایی را جایز، مباح و حلال میداند و این لباسها به کدام دین و ملت و قوم خاص نیست بلکه برای همه بشریت است.

الأصل في الملابس أنها جائزه ، إلا ما استثناه الشرع مطلقاً ؛ كالذهب للرجال ، وكالحرير لهم ، إلا لجرب أو نحوه ، ولبس البنطلون ليس خاصاً بالكافار ، لكن ليس الضيق منه الذي يحدد أعضاء الجسم حتى العورة لا يجوز ، أما الواسع فيجوز ، وكذا لبس البدلة ورباط العنق (الكرفة) ليس من اللباس الخاص بالكافار ، فيجوز ، وبالجملة ؛ فالأصل في اللباس الجواز إلا ما دل الدليل الشرعي على منعه"

"فتاوی اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء" (٤٠/٢٤).

شراب نوشی گناه کبیره و بزرگ است و بدلاً لقطع قرآن و سنت و اجماع علمای امت حرام است

-

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم شهر لندن خواهش نموده: استاد میشود در صفحه فیسبوک تان در مورد گناه شراب نوشیدن نشر کنید که مردم آگاه شوند؟

الحمد لله والصلاوة والسلام على رسول الله، أما بعد،
رسول الله صلی الله عليه وسلم در حدیث صحیح فرموده است:

"لعن الله الخمر، وشاربها ، وساقيهما ، وبائعها ، ومبتاعها ، وعاصرها ، ومعتصرها ، وحاميلها ، والمحمولة إليه ، وآكل ثمنها".

شراب جنس نجس است الله متعال شراب را لعنت کرده است، نیز اشخاص ذیل وهمکاران در بخش شراب نوشی خرید وفروش ونقل وانتقال وآماده ساختن آن لعنت گردیده اند:

* کسیکه شراب را میسازد و تولید میکند بشکل مباشر و مستقیم.

* کسیکه برایش شراب تولید میشود یعنی شراب نوشی میکند.

* فروشنده شراب دکاندار و مغازه دار شراب و رستورانت شراب فروش.

* کسیکه برایش شراب خریداری شده است تا اینکه از آن استفاده کند.

* کسیکه شراب را حمل میکند ونقل وانتقال میدهد مثل راننده و درایور.

* کسیکه برایش شراب حمل میشود ونگهداری آن را بدوش دارد.

* نوشنده ای شراب.

* ساقی شراب یعنی گارسون های رستورانتها و هوتلها.

* استفاده کننده از پول شراب در تمام این بخشها وغیره.

* همچنان کسانیکه مواد شراب سازی و ماشین آلات آنرا برای شرکت های شراب نوشی میفروشن وآماده می سازند همه در گناه شریک هستند واز رحمت الهی طرد شده اند و آتش دوزخ در انتظار شان است.

حکم خوردن گوشت حیواناتی که توسط شوک ماشینهای برقی کشته می شوند

با پیشرفت ساینس و تکنالوژی، وسایل ذبح و کشتن حیوانات نیز به شیوه های جدید بوجود آمده است، که در عصر کنونی برای مسلمانان در غرب مشکلات فراوانی را پیدا میکند، خواهان و برادران ما که در غرب زندگی

میکنند گاهی ملاحظه میکنند که غیر مسلمانان حیوانات را با برق بسیار قوی می کشنند، دراین جا سوالی پیدا می شود که آیا خوردن گوشت چنین حیوانی درست است یا خیر؟

قبل از اینکه به جواب سوال پردازیم به یک تحقیق عمومی میپردازیم که حیوانات در غرب به چهار طریقه کشته می شوند، که در این مورد جلسه عمومی مجمع فقهی رابطه العالم الاسلامی که در مکه مکرمه تشکیل شده بود، فقهای حاضر در جلسه پیرامون موضوع متذکره تحقیق و بحث و گفتگوهای زیادی کردند و در نتیجه آن چنین فیصله کردند:

حالت اول: بیهوش ساختن حیوان توسط برق بعد ذبح کردن آن

اگر حیوانی را توسط برق بیهوش بسازند طوریکه حیوان زنده باشد و نمیرد توسط برق بعد آنرا ذبح کند، درین صورت کدام اشکالی نیست و ذبح شرعی شمرده شده و خوردن گوشت آن جایز است و الله رب العزت چنین میفرماید: {حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمِيَةُ وَاللَّدُّمْ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أَهْلَ لِعِنْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالظَّبِيَّحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبَعُ إِلَّا مَا ذَكَيْتُمْ} [المائدہ: ۳]

ترجمه: «بر شما حرام شده است حیوان خود مرده» یعنی: حیوانی که خود می میرد بدون ذبح شرعی (و) بر شما حرام شده است «خون» یعنی: خون ریخته سیال (و) بر شما حرام شده است «گوشت خوک» و بر شما حرام شده است «آنچه نامی غیر الله متعال به هنگام ذبحش برده باشند» (و) بر شما حرام شده است «آنچه به خفک کردن مرده باشد» براثر فعل خود حیوان، یا براثر فعل آدمی، یا به غیر آن از علل؛ مثل رسیمان در گردن آن بپیچد تا بمیرد. یاد آور می شویم که اهل جاھلیت گوسفند را خفک می کردند و چون می مرد آن را می خوردنند. (و) بر شما حرام شده است «آنچه به اثر سنگ یا چوب مرده باشد» بی آن که ذبح شود. در حدیث شریف آمده است که عدی بن حاتم گفت: يا رسول الله! من شکار را با معراض (تیر که به پهنا به

نشانه برسد، نه به نوک) هدف قرار می‌دهم و شکارش می‌کنم. فرمودند: «اگر شکار را با معارض زدی و تیر در بدنش فرو رفت، آن را بخور و اگر با پهنا به نشانه اصابت کرد، بدان که آن (وقید) است پس آن را نخور».

اجماع فقهاء نیز بر مفاد این حدیث شریف منعقد شده است. «و» بر شما حرام شده است «آنچه از بلندی افتاده باشد» مثلاً به چاهی افتاده باشد، یا از کوهی به پایین افتاده و بر اثر آن مرده باشد. «و» بر شما حرام شده است «آنچه به شاخ زدن حیوان دیگری مرده باشد» بدون ذبح، هرچند شاخ آن حیوان او را خونی کرده و حتی از ذبحگاهش هم خون خارج شده باشد. «و» بر شما حرام شده است «آنچه درنده از آن خورده باشد» یعنی: آنچه را که درنده نیشداری چون شیر و پلنگ و گرگ، از هم دریده، برخی از آن را بخورد و حیوان بر اثر آن جراحت، بدون ذبح بمیرد «مگر آنچه» که بعد از این آفت‌ها «ذبح کرده باشید» یعنی: آنچه را که قبل از مردن آنها به موقع ذبح شرعی کرده باشید و هنوز در آنها آثار و نشانه‌های حیات باقی مانده باشد به طوریکه هنگام ذبح، از خود اضطراب و عکس العمل نشان دهنده؛ بر شما حلال اند. مثلاً حیوانی را توسط برق بیهوش ساختن و اگر آثار و علایم زنده بودن وی ظاهر شد بعد آنرا ذبح کرد درین صورت اشکالی در آن دیده نمی‌شود و بخورند.

حالت دوم: کشتن حیوان توسط برق

در صورتیکه توسط برق حیوان کشته شود و توسط چاقو ذبح نشود درین صورت خوردن گوشت چنین حیوانی درست نیست، که این نوع حیوان را در عربی می‌نامید که قرآن کریم صراحة اشاره می‌کند که خوردن گوشت چنین حیوانی حرام است، طوریکه می‌فرماید: {**حُرّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ**} مائدۀ آیه (۳). ترجمه: «بر شما حرام شده است خود مرده» یعنی: حیوانی که خود می‌میرد. بدون ذبح شرعی.

حالت سوم: بی هوش ساختن حیوان توسط برق قوی:

گاه گاهی دیده می شود که غیر مسلمانان توسط برق قوی حیوان را بی هوش می سازند، که در حقیقت این یک نوع عملی تعذیب حیوانات است که اسلام از چنین عمل نهی کرده و دین مقدس اسلام در وقت ذبح حیوان به نرمی و شفقت تشویق کرده است که چاقو باید تیز و بربنده باشد، و در پیش روی حیوان دیگری باید ذبح نشود، و از ظلم و تعدی منع کرده است طوریکه پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم میفرماید: "إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ، فَإِذَا قَتَلْتُمْ، فَأَحْسِنُوا الْقِتْلَةَ، وَإِذَا ذَبْحْتُمْ، فَأَحْسِنُوا الذِّبْحَ، وَلْيُحَدَّ أَحَدُكُمْ شَفَرَتَهُ، وَلْيُرِخْ ذَبِيْحَتَهُ" رواه مسلم

ترجمه: الله متعال نیکویی نمودن در حق هرچیز را واجب کرد، پس هرگاه چیزی را کشتید، کشنن را به بهترین صورت انجام دهید، و هرگاه ذبح نمودید، پس به بهترنی حالت ذبح کنید و کارد خود را تیز کنید و حیوان مورد ذبح را زود راحت کنید. این حدیث را امام مسلم روایت کرده است.

در صورتیکه حیوان قبل از ذبح روحش بر آید و آثار و علایم زنده بودن در آن احساس نشود خود مرده شمرده می شود و خوردنش جایز نیست..اما اگر زنده وحیات باشد هنگام ذبح در این حالت خوردنش جایز است.

حالت چهارم: بی هوش ساختن حیوان با برق ضعیف:

هر گاه ذبح حیوان به شکلی باشد که برق قوی نباشد، بلکه برق ضعیف باشد، و حیوان توسط آن بی هوش شود طوریکه حیوان بیشتر تعذیب نشود، و بعد از آن آنرا ذبح کند در این صورت اشکالی دیده نمیشود و آن ذبح درست شمرده می شود و خوردن گوشت آن جایز است.

حکم خوردن ماهی که از خاکستر انسان تغذیه شده است.. این مسأله در هندوستان تکرار میشود

یکی از هموطنان عزیز ما مقیم هندوستان چنین سوال نموده:

استاد محترم من در یکی از شهرهای هندوستان محصل هستم و در این شهر خوردن ماهی مروج است لیکن از بحر و دریای میکشند و شکار میکنند که خاکستر مرد های را بعد از سوختاندن در آنجا میندازند، آیا خوردنش جواز دارد، منظر جواب شما هستیم من و اندیوالانم؟

الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أما بعد:

اگر یقیناً ثابت باشد که غذا و خواراک این ماهیان خاکستر انسانها است و در نتیجه تغذیه خاکستر خاصیت ماهی تغییر کرده در این صورت خوردنش جواز ندارد زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم از خوردن گوشت و نوشیدن شیر حیوانات که از نجاست تغذیه می شود منع کرده در حدیث صحیح که امام احمد و ترمذی روایت کرده: "نهی النبی صلی الله علیه وسلم عن أكل الجلالۃ وألبانها" وحد اقل تا اینکه معلوم شود که آیا بیشتر غذای این ماهیان خاکستر انسان است یا خیر مسأله در حکم مشبوه و مشکوک و مکروه قرار گرفته و شما از خوردن آن اجتناب کنید، زیرا مسلمان که در کشورهای غیر اسلامی بود و باش دارد احکام خاص خود را دارد که باید آنرا مراعات کند و متوجه باشد که در خوردن نوشیدن محترمات واقع نشود.

گفتنهای در در مورد گوشتها و مرغهای وارداتی از کشورهای غیر اسلامی

یکی از محصلین افغانی مقیم روسیه سوال نموده:

من یکی از محصلین افغان در روسیه هستم و در شهری زندگی میکنم کی گوشت حلال در آن پیدا نمی شود و مرکز عیسیویت روسیه است، مقصدم این است که گوشت حلال مرغ و گوسفند پیدا نمیشود اما همه دوستانم از این گوشت ها استفاده میکنند. میخواستم بپرسم آیا جایز است که از این گوشتها به حیث خوراک استفاده شود یا خیر؟

الحمد لله والصلاۃ والسلام علی رسول الله، أَمَا بَعْدُ،

در شریعت اصل تعامل با گوشتها نا معلوم و مجھول الحال حرام بودن است تا اینکه از حلال بودن وذبح شدن آن به طریقه اسلامی انسان متأکد شود، و گوشتها که در کشورهای غیر اسلامی میباشد حالات ذیل را دارا میباشد:
۱- گوشتهای حیواناتی که در اصل حرام است مثل خوک و خنزیر، خر و سک حرام بودن ثابت است.

۲- گوشتهای حیوان حلال مثل گاو، گوسفند، شتر، بز و مرغهای وارداتی ذبح شده با ماشینها برقی و یا به طریقه عادی از کشورهای کمونیستی والحادی و بیدینی مثل روسیه و کوریای شمالی و چین و بلغاریا و نیز کشورها بودایی و هندویی حلال نیست و حرام شمرده می شود و خوردن آن جائز نیست.. زیرا اصل در این گوشتهای نامعلوم حرام بودن است تا اینکه به شکل یقینی ثابت شود که بطريقه اسلامی ذبح شده.

۳- گوشتها و مرغهای وارداتی از کشورهای غیر اسلامی سکولری که به دین اسلام و یهودیت و نصرانیت نیستند و اهل کتاب حقیقی نیستند و دین را از

سیاست جدا ساختند و اصلاً ذبح نمی‌کنند زیرا ذبح کردن را مخالف حقوق حیوان میدانند و عقیده دارند که در ذبح کردن حیوان آزار واذیت می‌شود. این هم جواز ندارد و حرام شمرده می‌شود و خود حساب میگردد که خوردنش حرام است.

۴- گوشتها و مرغهای وارداتی که از کشورهای غیر اسلامی میاید لیکن به طریقه اهل کتاب و یا مسلمانان و شرکتهای که کارمندان مسلمان دارند ذبح می‌شود حلال است که بعض از برازیل واز هند وارد میشود.

۵- شرکتهای که کارمندان هندو و بودایی دارد و سرپرستی توسط آنان می‌شود نیز گوشت و مرغ وارداتی از آنها نیز حرام است زیرا هندو و بودایی نه مسلمان است و نه هم اهل کتاب آسمانی.

۶- گوشتها و مرغهای نامعلوم وارداتی که حقیقت آن معلوم نباشد که آیا به طریقه اسلامی ذبح شده و یا توسط اهل کتاب آسمانی نیز مشبوه است که به حرام نزدیک است و باید خورده نشود زیرا حقیقت آنها معلوم نیست اصل در گوشتها نا معلوم حرام بودن است تا اینکه ذبح شدن آن بطریقه اسلامی ثابت شود.

۷- حیوانات حلال بطریقه اسلامی ذبح شده در این کشورهای غیر اسلامی واين حلال است، لیکن اگر کسی زیاد در شک واقع شود و بخاطر احتیاط این گوشتها را نخورد باکی ندارد رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم در حدیث صحیح فرموده است :

"دع ما یربیک إلى ما لا یربیک"

ترئ کن آنچه را که تو را در شک می‌اندازد و آنچه را انتخاب کن که تو را در شک واقع نمی‌کند.

برای مسلمان خوردن غذا و نوشابه ها و شیرینی های که بخاراطر کرسمس آماده شده جایز نیست

یکی از خواهران هموطن ما مقیم امریکا سوال نموده:

مارا همسایه های ما و همکاران در روزهای کرسمس و عید سال نو میلادی
برای غذا و نوشابه و شیرینیهای که به همین خاطر آماده شده دعوت میدهند آیا
برای ما جایز است که بخوریم، جواب این سوال را در صفحه خود نشر کنید
زیرا هموطنان منتظر جواب شما است؟

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله، أما بعد،

خوردن و نوشیدن غذا و نوشابه و شیرینیهای که به مناسبت روز کرسمس توسط
غیر مسلمانان به شیوه های شرکی تهیه میشود برای مسلمان جایز نیست.
اصلا شرکت کردن در جشن و تجلیل گرفتن کرسمس نیز جایز نیست زیرا
قبول کردن و پذیرفتن اینگونه دعوت ها و برنامه ها سبب تشویق آنان و اعتراف
به این بدعت ها است و این خود باعث فریب خوردن کسانی می شود که
علمی ندارند و گمان می کنند که این کارهایشان مشکل و حرج شرعی ندارد.

فهرست

تقریظ بر اثر گرانبهای (فتاوی و احکام مسلمان‌های مقیم کشورهای غیر اسلامی) ۰
مقدمه ۱
آیا کشورهای غیر اسلامی دارالکفر هستند؟ ۵
گفتیهای شرعی منصفانه بدور از افراط و تفریط پیرامون زندگی مسلمان در کشورهای غیر اسلامی ۵
رفتن به کشورهای غیر اسلامی اگر به قیمت دین و ایمان مسلمان تمام شود جواز ندارد ۸
اشخاصیکه خانواده‌های خود را به خارج میبرند و سبب گمراهی آنها می‌شوند آیا گناه نسل‌های بعدی را نیز متتحمل می‌شوند؟ ۱۰
بخاطر پناهندگی در کشور اروپایی خود را مسیحی معرفی کرده.. آیا مرتد شده؟ ۱۱
حکم هجرت کردن به کشورهای غیر اسلامی بخاطر کار و اقتصاد ۱۳
احکام و آداب زندگی مسلمان در کشورهای غیر اسلامی ۱۴
اجر عبادت مسلمان کشورهای غیر اسلامی ۲۱
افغانستان سرزمین، اسلام، ایمان و توحید است ساختن کلیسا در این سرزمین جائز نیست کسانیکه این نوع مطالبه بی دینی را میکنند مرتد میشوند ۲۳
اگر کسی این نیت و اعتقاد را داشته باشد که کلیسا از مسجد بهتر است، ونباید کلیسا به مسجد مبدل میشد مرتد می شود ۲۵
هموطنان عزیز مقیم خارج: در برنامه‌های کلیسا اشتراک نکنید ۲۶
حکم حاضر شدن محصل مسلمان بخاطر آموزش مضمون دینی که عقیده نصرانیت را آموزش میدهد؟ ۲۹
اگر کسی به نیت و اعتقاد حصول ثواب به کلیسا میرود مرتد می شود ۳۰
دریافت کردن پول از کلیسا ۳۱
کار کردن در نظافت و پاک کاری کلیسا حرام است و گناه دارد ۳۲
در شرکت ساختمانی در کشور غیر اسلامی کار میکنند که مدیر شرکت بخاطر رفتن به نماز جمعه وقت و اجازه نمی دهد درین صورت چطور کند؟ ۳۳

آیا زن محجبه در محل کار میتواند که مسح سر را بالای چادر انجام دهد زیرا در محل کار	
شان نامحرمان وجود دارد؟	۳۴ .....
حکم نماز خواندن در کلیسا.....	۳۴ .....
نماز خواندن با لباسهایی که عکس صلیب و یا ذی روح داشته باشد جواز ندارد و مکروه	
است.....	۳۶ .....
نماز فرض وقتی است تغیر دادن وقت نماز از صلاحیت مراکز إسلامی نیست	۳۶ .....
نماز خواندن در اماکن گناه و پناگاهای شیطان مکروه تحريمی است	۴۰ .....
حکم نماز خواندن در گودام شراب فروشی.....	۴۱ .....
اقتنا کردن به جماعت از طریق تلویزیون و یا اقتدای همسایه های مسجد از خانه به	
جماعت مسجد در نماز عید، جممعه و غیره نمازها جایز نیست.....	۴۴ .....
العیاذ بالله .. از جرمی آمده خانم خود را ز نماز خواندن منع میکند.....	۴۴ .....
آیا می تواند نماز خود را در موتراهای لینی شهری بخواند؟	۴۷ .....
نماز مسافر و مسافه مشروعيت نماز مسافرانه.....	۴۸ .....
شیوه و طریقه ادای نماز مسافر در داخل طیاره و هوایپما.....	۴۹ .....
شیوه و طریقه ادای نماز مسافر در داخل ریل هنگام سفر	۵۲ .....
درس و کار عذر شرعی ترک کردن نماز شده نمی تواند.....	۵۴ .....
نهفهیدن معنای خطبه جمعه دلیل شرعی شده نمی تواند که مسلمان نماز جمعه را ترک	
کند.....	۵۶ .....
رهنمایی شرعی برای هموطنان مقیم ما در اروپا بخاطر ادای نماز خارج مسجد و در اماکن	
عامه.....	۵۷ .....
اگر حادثه پیش آید که مسلمان و غیرمسلمان کشته شوند اجساد شناخته نشوند جنازه	
چطور ارادا میشود؟	۵۹ .....
برای مسلمان جایز نیست که برای مرده غیر مسلمان دعای مغفرت کند و یا در دفن و جنازه	
اش اشتراک نماید	۶۰ .....
در حالت عادی دفن کردن مسلمان در مقبره غیر مسلمانان جایز و روا نیست.....	۶۱ .....
حکم گذاشتن گل بر روی قبرها.....	۶۳ .....
حکم یک دفیقه سکوت ایستاده جهت شادی روح اموات.....	۶۴ .....
روزه گرفتن در کشورهای که روزهای طولانی دارد	۶۵ .....

درس و امتحان مجاز شرعی روزه خوردن نیست	۶۷
حکم غذا آماده کردن برای روزه خوران.....	۶۹
شب قدر کشورهای که شب ندارند.....	۷۰
ازینکه در خارج فقیر و نیازمند مسلمان کمیاب است و بیم آن میرود که زکات فرضی، صدقه فطر به غیر مستحقین داده شود بهتر است که در داخل کشور فرستاده شود.....	۷۰
قربانی کتنده در خارج است و وکیلش در افغانستان به وقت کدام کشور قربانی ذبح شود؟	
چگونه غیر مسلمان را به دین مبین اسلام دعوت دهیم؟.....	۷۲
برای مسلمان دعویگر جایز نیست که قرآن کریم را برای غیر مسلمان بدهد.....	۷۳
در روز قیامت سر نوشت کسانی که برای شان دعوت و رسالت دین مبین اسلام نرسیده برای مسلمان جایز نیست که اطفال خود را در مکتبهای شامل کند که عقائد کفر و شرکی را برای آنها تعلیم میدهند.....	۷۶
آیا برای مسلمان مقیم اروپا جایز است که در حالت مجبوری با قرضه سودی بانک فیس های درسی خود را بپردازد؟.....	۷۸
نیم تراشیدن موی سر ناروا و ناجایز و شباهت به غیر مسلمانان دارد.....	۸۱
حکم تجلیل کردن از روز مادر.....	۸۱
مسلمانان کشور سویدن به کدام حزب رأی بدھند؟.....	۸۲
با همسایه غیر مسلمان بازی کردن مباح و مشروع است.....	۸۴
حکم قرض دادن به همسایه غیر مسلمان	۸۶
حکم به گردن آویختن زنجیر برای مردان.....	۸۷
حکم خوردن غذای کسی که درآمدش از راه حرام است در قمار خانه کار میکند	۸۷
حکم ورزش کردن با شلوار کوتاه	۸۸
برای مسلمان خوردن غذا و نوشابه ها و شیرینی های که بخاطر کرسمس آماده شده جایز نیست.....	۸۹
حکم دم کردن مريض از طريق تلفون، واير و اسکايب	۸۹
موسيقي يكى از شيوه هاي است که شيطان برای اغواي امت و تسلط بر اولاد آدم از آن استفاده ميکند و آنها را گمراه ميسازد	۹۱
دجالی را که دمگري ميکند بشناسيد.....	۹۵

شرکت کردن در مجالس لهو و شرکی کرسمس و خوردن غذاها و قبول کردن تحائف آنها در این مناسبت جایز نیست.....	۹۷
ابراز نظر شرعی در مورد قبول کردن مسلمان تحفه های تقدی و غذایی وغیره را که به مناسبت کرسمس برای شان در کشورهای غیر اسلامی داده میشود.....	۹۸
بهتر است که مسلمان پیاله، بشقاب، کاسه، دیگ و ظرفهای را که غیر مسلمان در خوردن و نوشیدن استعمال کرده استعمال نکند.....	۱۰۰
تحفه بردن بخاطر سالگره روز تولد در شریعت ثابت نیست بلکه تقلید غیر مسلمانان است.....	۱۰۱
برای شما جایز نیست که انجیل را با خود داشته باشید، ویا مطالعه کنید.....	۱۰۲
تجلیل از روز عاشقان در اسلام جواز ندارد، گناه کبیره و تقلید از غیر مسلمانان است!.	۱۰۳
داخل شدن در کلیسا اگر برای دعوت کردن.....	۱۰۴
تشبه مردان به زنان و خانمان به مردان گناه کبیره	۱۰۴
مفهوم و معنای تشبه به غیر مسلمانان.....	۱۰۵
هموطن ما در کشور غیر اسلامی زندگی میکند که هم اطاقهایش شراب مینوشند آیا اطاق را ترک کند؟.....	۱۰۷
حال کوبی یا تاتو ”Tatto“ در شریعت حرام است برای کسی می طلب و کسی میکند هردو لعنت شده اند.....	۱۰۸
حکم کار کردن در بانک های سودی.....	۱۰۹
کار کردن در سربالهای نصرانیت	۱۰۹
در حساب بانکی اش سود جمع شده، آنرا کجا کند؟.....	۱۱۰
آیا به هموطن مسلمان ما جواز دارد که منحیث کامند پولیس در کانادا وظیفه داشته باشد؟	
.....	۱۱۱
حکم کار کردن پرستاران مسلمان در مرکز سالمندان مختلط کشور غیر اسلامی؟.....	۱۱۲
دریافت پول از طریق ترجمه سریال های غیر اسلامی ، داستانهای ضد اسلام حرام مطلق است و گناه کبیره جاریه بشمار میروند.....	۱۱۴
خرید و فروش سامان آلات و اجنباس مورد ضرورت به قسط جواز دارد حتی به قیمت بالاتر از قیمت اصلی.....	۱۱۶

- خانمی که وظیفه دار است آیا می تواند که از معاش خود بدون اجازه شوهر خود صدقه
دهد و یا به خانواده خود در داخل کشور روان کند؟ ۱۱۷
- هموطن ما مقیم در اروپا در هوتلی کار میکند که بمردم شراب میدهد.. آیا معاشش حلال
است یا حرام؟ ۱۱۸
- در کشور اروپایی با کارت سواری دوست خود در ریل سفر می کند آیا این کارش جایز
است؟ ۱۱۹
- شوهرش در شرکتی کار میکند که صادر کننده گوشت‌های خود مرده وغیر حلال وگوشت
خوک است .. آیا معاش واجوره اش حلال است؟ ۱۲۰
- تکس نپرداختن مسلمان در اروپا ۱۲۱
- در خانه غیر مسلمان آشپزی میکند که گوشت خوک و خود مرده را نیز میپزد آیا کارش
حلال است؟ ۱۲۲
- در شفاخانه کشور غیر اسلامی تداوی مریضان غیر مسلمان را میکنم آیا کسب و کارم
حلال است؟ ۱۲۳
- در سوپر مارکتی به حیث فروشنده کار میکند که گوشت خوک و شراب را هم به مشتریها
می فروشنند آیا کارش حلال است؟ ۱۲۴
- خواهر مسلمان ما به حیث نرس و پرستار با طبیبی کار میکند که جنین و طفل شکم مادر را
سقط میدهد آیا گنهگار میشود؟ ۱۲۵
- در گودامی کار میکند که در ضمن وظیفه اش بارگیری موتها و جا بجا سازی گوشت
خوک نیز شامل است آیا کارش حلال است؟ ۱۲۶
- حکم کار کردن وکیل مدافع مسلمان در وکالت دعوای محکم کشورهای غیر اسلامی ۱۲۷
آرایشگاه زنانه دارم، زنان بی حجاب بخاطر آرایش میابند اگر آنها را آرایش کنم آیا گنهگار
میشوم؟ ۱۲۷
- حکم بیمه کردن ۱۳۰
- هموطن افغان در مسکونگهبانی خوک و خنزیر را میکند آیا معاشش حلال است؟ ۱۳۰
- حکم خرید کالاها به صورت قسطی که قیمت آن افزایش پیدا می کند چیست؟ ۱۳۱
- حکم مصرف دخانیات و فروش آن ۱۳۳
- آیا مسلمانان مقیم اروپا و کشورهای غیر اسلامی می توانند جهت رفع ضرورت مسکن با
قرض سودی یانکی خانه بخرند؟ ۱۳۴

حکم کار کردن در رستورانهای که شراب تقدیم میکنند و یا در فروشگاههای شراب چیست؟	..... ۱۳۸
کارمند رستورانتی است که گوشت خوک را به مردم تقدیم میکنند، شریعت چی حکم میکنند؟	..... ۱۳۹
حکم حمل و نقل گوشت خوک	۱۴۱
برای مسلمان جایز است که با غیر مسلمان شرارت تجاری داشته باشد	۱۴۲
دریافت پول از طریق ترجمه سریال های غیر اسلامی ، داستانهای ضد اسلام حرام مطلق است و گنایه کبیره جاریه بشمار میرود.....	۱۴۳
من این قول را ترجیح میدهم که ازدواج مرد مسلمان بازنان دیانت یهودی ونصرانی در کشورهای غربی جواز ندارد.....	۱۴۵
ازدواج زن مسلمان با مرد غیر مسلمان حرام مطلق و ناروا است.....	۱۴۹
شروط شرعی عقد نکاح از طریق اینترنت	۱۵۰
شروط واقع شدن طلاق از طریق واتسپ و مسنجر	۱۵۱
در جرمنی زندگی میکنند نامزداش را در کابل از مرض ایدز که دارد خبر نداده شریعت چی حکم می کند؟.....	۱۵۱
آیا شریعت برای خانمهای اجازه داده که رحم شان را بخاطر حمل و ولادت اطفال دیگران کرایه دهند؟.....	۱۵۲
نامزداش شراب می نوشد آیا نامزادی را تکمیل کند و یا خواهان فسخ شود؟؟	۱۵۳
بی سرنوشت ماندن خانمهای نکاح شده گناه و حق تلفی پنداشته می شود... اگر شوهر سالها از خانم خود دور بماند و طلاق بین هردو واقع نشده باشد آیا ضرورت به تجدید نکاح دارند؟.....	۱۵۴ ۱۵۵
حکم طلاق تحت تهدید و اعمال فشار در محاکم کشورهای غیر اسلامی.....	۱۵۶
در صورت نبود محکمه شرعی در کشورهای غیر اسلامی به فیصله مراکز اسلامی در مسائل خانوادگی عمل میشود.....	۱۵۸
حکم کاشت نطفه و تخمک زن و شوهری در رحم زنی بیگانه	۱۵۹
خانمهای مسلمان مقیم کشورهای غیر اسلامی اگر بخاطر پوشیدن روی بند آزار واذیت بینند شریعت برای شان اجازه میدهد که روی بند نپوشند	۱۶۰

در حالت نبودن داکتر زن شریعت به خانمان اجازه داده که در حضور محروم خود تحت تداوی داکتران مرد قرار گیرند.....	۱۶۲
ابراز نظر شرعی در مورد پیوند دادن قلب خوک برای مریض مسلمان.....	۱۶۳
برای مسلمان جایز نیست که اعضای بدن خود را در زندگی و یا بعد از وفات به غیر مسلمان اهداء کند.....	۱۶۵
ساجقهای، شیرینی باب و مواد غذایی که از ده فیصد بیشتر الکحول و مکونات نیشه آور و حرام داشته باشد خوردنش حرام است	۱۶۶
دوای که جیلاتین (Gelatin) خنزیری داشته باشد خوردنش حرام است.....	۱۶۷
پطلون یک لباس مباح است هیچ دلیلی بر مکروه بودنش وجود ندارد	۱۶۸
شراب نوشی گناه کبیره و بزرگ است و بدلالت قاطع قرآن و سنت و اجماع علمای امت حرام است.....	۱۶۹
حکم خوردن گوشت حیواناتی که توسط شوک ماشینهای برقی کشته می شوند.....	۱۷۰
حکم خوردن ماهی که از خاکستر انسان تغذیه شده است.. این مسأله در هندوستان تکرار میشود.....	۱۷۴
گفتیها در در مورد گوشتها و مرغهای وارداتی از کشورهای غیر اسلامی.....	۱۷۵
برای مسلمان خوردن غذا و نوشابه ها و شیرینی های که بخاطر کرسمس آماده شده جایز نیست.....	۱۷۷

معرفی مؤلف :

فضل الله ممتاز فرزند مولوی محمد عمر ممتاز، متولد قریه گنبد سرخ پارسای خوربند ولات پروان. وی در آموختن قرآن کریم، تجوید، صرف و نحو، کتابت؛ زبانی تتمله را نزد والد صاحب گرامی شان مولوی محمد عمر ممتاز رحمة الله خم نمودنده سپس دوره اینکالیه را در مدرسه مولوی حبیب الرحمن شهید به پایه اكمال رسانیده و مرحله متوسط را در مدرسه عبد الرؤوف حجت شهید فرا گرفت که شامل علوم و فنون دینی بود، و مدتی در لیسه الانصار در شهر پشاور پاکستان بوده و بعد آن راهی جامعه اسلامی مدینه منوره گردید و بعد از فراغت از استیتوت زبان و ادبیات عربی و کسب علوم شرعی در مسجد نبوی و مسجد الحرام مکه مكرمه از درجه لیسانس فارغ شده و با خاطر کسب علم بیشتر به طرف اسلام آباد رخت سفر بست و مرحله ماستری را در رشته تفسیر و حدیث و دکторاه را در تفسیر و مطالعات قرآنی به پایان رسانید به هزارها مقاله شرعی و فتاوی دینی را نشر کرده است و از مؤلفاتش قرار ذیل است:

۱- کتاب ممتاز الفتاوی پنج جلد.

۲- آداب و احکام روزه ماه مبارک رمضان.

۳- کتاب زکات.

۴- کتاب جنائز.

۵- مسابقات فرهنگی الهدی سوال و جواب به شکل کارتها.

۶- فتاوی و احکام مسلمان های مقیم کشورهای غیر اسلامی.

